

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo« v
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIII. št. 305 (12.937)

Trst, sreda, 30. decembra 1987

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montebelluna 1
PP 559
(linije)

OSREDNJA KNJIZN.
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE
66001 KOPER
7096 AA
15723

Medtem ko Bela hiša vneto zagotavlja, da hoče ustaliti svojo valuto Drsenje dolarja resno zaskrblja Evropo Ali nam zares preti gospodarska kriza?

*Padec tudi na delniških borzah, kjer so operaterji siti besed in željni dejanj
V Italiji že vidni zli učinki cenitve dolarja - Reagan čaka predsedniške volitve*

WASHINGTON — Dolar je zdrknil včeraj na nov povojni minimum nasproti marki, jenu, švicarskemu franku in nizozemskemu florintu, nekaj podobnega pa se mu je zgodilo v odnosu do lire, funta šterlinga in francoskega franka. Ponedeljkova izjava Reaganovega glasnika Fitzwaterja, čes da se zavzema Bela hiša za ustalitev lastne valute, ni torej pomagala, prav tako ne pa včerajšnji posegi zahodno-nemškega, japonskega in nekaterih drugih emisijskih zavodov, ki so skušali z odkupom dolarjev zajeziti cenitev.

Zeleni bankovec je veljal včeraj v Milanu komaj 1.172 lir, to je kar 10 lir manj kot predvčerajšnjim, in ni bil tako šibak nasproti italijanskemu denarju že od 12. oktobra 1981, ko je bilo treba odšteti zanj 1.163,50 lire. V Frankfurtu je veljal dolar samo 1.5906 marke, bi pa še manj, ko ne bi kupila Bundesbank ob fixingu kar 18,3 milijona dolarjev. V Tokiu je padla njegova vrednost v enem dnevu s 123,50 na 123,45 jena, a v Parizu s 5,4330 na 5,3860 franka, to pa zato, ker devizni operaterji ne verjamejo golim izjavam, ampak čakajo na konkretne korake za stabilizacijo tečajev.

Banca d'Italia ni uradno posegla v podporo dolarja - pravijo, da je to storila po stranskih kanalih - pač pa je prodala 25 milijonov mark: novi padec dolarja je namreč okrepil nemški denar v sklopu Evropskega denarnega sistema, saj je poskočila marka, denimo, s 737,175 na 737,89 lire in z 217,48 na 217,59 francoskega franka.

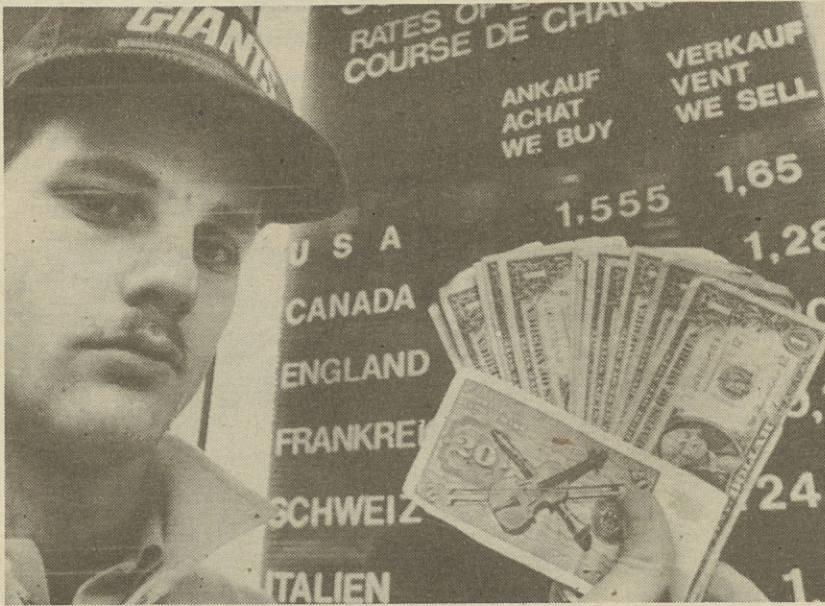
Bundesbank je ponazoril s svojim nastopom, da hoče preprečiti padec dolarja pod raven 1,59 marke, vendar brez posebnega naprežanja, čes da mora zdaj ukreniti kaj stvarnega Washington. Sicer pa se mnogi vprašujejo (kot že pred kakšnim tednom), doklej še cenitev dolarja, oziroma, ali ni že morda dosegel dna! Fitzwater je odgovoril na to vprašanje zamolčljivo, toda ugotavlja povzročajo vse več slabe krvi, zlasti v Evropi.

Tudi v Italiji. Delniška borza v Milanu je popustila včeraj sicer le za 0,88 odstotka, toda učinki dollarskega prostega pada, ki traja že predolgo, so očitni: okrog 100 manjših industrijskih podjetij je pogorelo in še zlasti so bile prizadete tovarne oblačil in obutev, povečala se je brezposelnost, poslabšal devizni priliv od turizma itd. Za praznike so si privoščili ljudje kljub temu vse, kar si lahko, a vendar so tudi taki, ki pravijo, da je napočil čas varčevanja, kar pomeni, da se bojujejo gospodarske krize. Po našem taki pravilno ravna: četudi daje ISTAT podatke o ugodnejšem uvozu surovin (posebno nafte) in o postopni, a stalni rasti narodnega dohodka, so to zaenkrat samo

številke, kajti posledice oktobrskega borznega zloma in dolarjevega padanja bodo vidne v pravi razsežnosti šele čez čas. Tega se morda že zavedajo Japonci, ki so začeli zažigati po tokijskih ulicah Reaganovo sliko.

Nezadovoljni so seveda tudi v drugih glavnih mestih industrijskega Zahoda, kjer se jim pulz lahko izmeri na podlagi borznih pokazateljev: frankfurtski je zdrsnil za 2,03%, züriški za 1,50%, pariški za 1,70% itd. Bonn trdi, da je storil že več kot dovolj za to, da pomaga Washingtonu, približno enako zatrjuje Tokio, toda vsakdo, ki količkolaj pozna ameriške razmere, ve, da ni zadeva tako preprosta. Ali naj bi zvezni in trgovinski primanjkljaj ZDA pomagali skriti s sporazumom »skupine sedmih« o boljšem usklajevanju gospodarstev? Težko, saj se bližajo v Ameriki predsedniške volitve in Reagan si gotovo ne bo upal napraviti simpatij volivcev s programom »zategovanja pasu«! Dotlej treba torej počakati, potem pa še znova počakati, da se odstranijo posledice čakanja...

D. G.

Na nemškem denarnem trgu je ameriška deviza včeraj močno padla

Za izvajanje nadzorstva nad odstranjevanjem raket iz Comisa Andreotti in Lunkov izmenjala listine o izvajanju sporazuma Reagan - Gorbačov

Čestitk pa ne bo...

NEW YORK — Sporazum med Reaganom in Gorbačovem je vzbudil veliko zanimanje vseh ameriških televizijskih mrež, vendar to zanimanje le ni tolikšno, da bi jutri televizijske mreže prekinile svoje športne oddaje za prenos novoletnih voščil obeh državnikov. Iz Bele hiše je namreč prišla spodbuda, naj bi vse tri televizijske mreže neposredno prenašale izmenjavo voščil med Reaganom in Gorbačovem. Obe poslanici sta že posneti, v Sovjetski zvezi pa so sporočili, da bodo predvajali tudi Reaganova voščila, samo če bodo vse tri ameriške velike televizijske mreže predvajale voščila kremeljskega voditelja. Zaenkrat je družba CBS sporočila, da je pripravljena prenašati le izvirne poslane, ABC in NBC pa sporočili, da se ne obvezujeta za predvajanje voščil, dokler televizijski mreži ne vidita posnetkov in preverita dolžine poslanic. V Beli hiši se pritožujejo, čes da je pri televizijskih hišah »premalo smisla za sodelovanje«, zaenkrat pa je ostalo pri pritoževanju: niti Bela hiša nima tolikšne oblasti, da bi namesto športne tekme vsilila prenos svojega predsednika in njegovega kolege.

RIM — V palači italijanskega zunanjega ministrstva sta včeraj minister Giulio Andreotti in sovjetski veleposlanik v Rimu Nikolaj Lunkov izmenjala listini v zvezi z izvajanjem nedavno podpisanega sovjetsko-ameriškega sporazuma o omejevanju jedrskega orožja srednjega dosega v Evropi. Italija pristaja na izvajanje tega sporazuma in bo torej dovolila sovjetskim izvedencem, da bodo nadzorovali odstranjevanje raket z italijanskega ozemlja. Po drugi strani se SZ obvezuje, da bodo sovjetski strokovnjaki med opravljanjem svoje službe na italijanskem ozemlju strogo spoštovali določila sporazuma in seveda italijansko zakonodajo. Do podobne izmenjave listin je že prišlo v Londonu in v Amsterdamu, v prihodnjih dneh pa bo do take protokolarne slovesnosti prišlo v Belgiji in v Zahodni Nemčiji. Sporazum bo, kar zadeva Italijo, začel veljati po ratifikaciji v parlamentu in potem ko bo prišlo v SZ in v ZDA do ratifikacije pogodbe, ki sta jo Reagan in Gorbačov slavnostno podpisala 8. decembra v Washingtonu. Kar zadeva Italijo, bodo sovjetski inspektorji nadzorovali samo vojaško oporišče v Comisu na Siciliji. Ta sporazum bo ostal v veljavi 13 let; predvidena je začetna inspekcija, s katero bodo ugotovili število raket, z naslednjimi inspekcijami pa bodo preverjali sprotno odstranjevanje izstrelkov vse do popolne odstranitve raket cruise, do katere naj bi prišlo v treh letih.

V naslednjih desetih letih bodo sovjetski strokovnjaki izvajali inspekcije le z nekajdnevno napovedjo. Seznam inspektorjev bodo morali predhodno sporočiti italijanskim oblastem, katere bodo morali tudi seznaniti z izidom inspekcije.

Po podpisu sporazuma je italijanski zunanji minister Andreotti poudaril, da predstavlja ta dokument »nadalnji stvarni prispevek italijanske vlade k popolni odpravi jedrskih raket srednjega dosega.« Zunanji minister pravi, da predstavlja ta sporazum preobrat v mednarodnih odnosih in torej spremembo dosedanje težnje, ki je vodila h kopičenju uničevalnega orožja in je značilna za celotno povojno obdobje. »Italijanska vlada,« je dejal Andreotti, »je takoj pristopila k sporazumu o nadzorstvu tudi zato, ker tako tolmači veliko večino političnih sil, ki so zastopane v parlamentu. Vse te sile so se izrekle za sporazum, ki je bil podpisan 8. decembra v Washingtonu in so izrazile željo, da bi sporazum čimprej začel veljati.« Andreotti je svojo izjavo končal z ugotovitvijo, da se leto 1987 končuje s to pozitivno noto, ki je odraz dolgega in vztrajnega dela, ki je trajalo več kot sedem let.

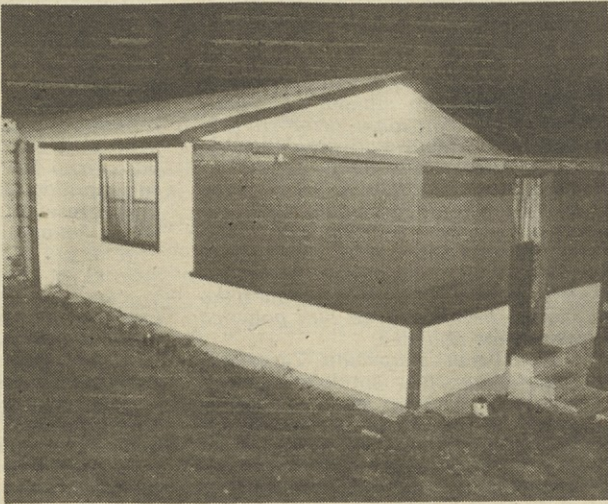
Veleposlanik Lunkov pa je v kratki izjavi še zlasti poudaril, da gre za sporazum, kakršnega bi si še pred nekaj leti sploh ne mogli predstavljati, sedaj pa je postal stvarnost.

Neverjeten pokol v Arkansasu

RUSSELLVILLE (ARKANSAS) — V trenutku neprištevnosti je včeraj 47-letni bivši narednik marincev Gene Simmons iz Russellville v ameriški zvezni državi Arkansas ubil šestnajst oseb, štiri jih je ranil in je s tem spravil v paniko prebivalce tega podeželskega mesteca.

Mož je včeraj v prevoznem podjetju, kjer je bil zaposlen, izročil odpustno pismo rekoč, da je premalo plačan. Kmalu zatem je mož vzel v roke pištoli kalibra 22-in in je v slabi pol uri ubil dve osebi, ob koncu pa se je zatekel v zgradbo velike prevozniške družbe, kjer so ga varnostni organi brez težav aretirali. Policija je sporočila, da so našli v Simmonsovi hiši še 14 trupel, saj je bivši narednik marincev poklal vso svojo družino: ženo, pet sinov oz. hčera, dve snahi in šest vnukov. Prva žrtev je bila 24-letna uslužbenka pravne urada v centru mesta, ki so jo našli mrtvo s strelom v tilnik. Vse kaže, da je mož izvedel pokol, ker je vnovič uslužbenki brezuspešno pihal na dušo.

Kmalu zatem so policijo poklicali še k bencinski črpalki, kjer je mož ubil črpalkarja in hudo ranil lastnika črpalke. Gene Simmons se je nato znesel nad dvema uslužbencema ene izmed veleblagovnic Russellville in nad žensko, ki je bila v službi prevozniške družbe. Vse štiri je Simmons k sreči le ranil. V zgradbi je Gene Simmons vzel za talko eno izmed uslužbenk, ob koncu pa se je le predal policiji.

V tej hiši je Gene Simmons ubil svoje sorodnike (AP)

Proizvodnost pada, izvoz raste

BEOGRAD — Industrijska proizvodnja je v Jugoslaviji letos v primerjavi z letom 1986 zrasla le za 0,7 odstotka. Hkrati se je produktivnost dela v industriji zmanjšala za 2,2 odstotka, pri zaposlenih v družbenem sektorju pa se je povečala za dva odstotka. To oceno na temelju gospodarskih gibanj v enajstih mesecih so novinarjem sporočili predstavniki Zveznega zavoda za statistiko.

Po ocenah se je v tem letu osebna poraba zmanjšala za en, realni osebni dohodki pa za 7,1 odstotka. Nekoliko bolje je z izvozom, ki bo po obsegu višji za 3,7 odstotka. Skupni rezultati, ki jih je doseglo jugoslovansko gospodarstvo, so občno slabši od tistih, ki so jih predvidevali z načrtom.

Statistika beleži, da so cene na drobno v decembru z ozirom na mesec november višje za 6,2 odst. Njihova rast z ozirom na december lani znaša 167,4 odst. Povprečna rast inflacije v primerjavi s lanskim letom je letos 118-odstotna.

Življenjski stroški so od novembra do decembra zrasli za 6,6, v celem letu pa 170,6 odst. Levji del tega naraščanja je povzročila podražitev hrane. Povprečna rast življenjskih stroškov v primerjavi s lanskim letom znaša 120 odstotkov.

Koroški kulturni dnevi o dvojezičnem šolstvu

NA 3. STRANI

Izraelska vlada bo izgnala voditelje palestinskih demonstracij

Na zasedenih ozemljih narašča napetost V Cisjordaniji sodijo aretiranim Arabcem

TEL AVIV — Izraelska vlada je ponovno potrdila namen, da s silo in manu militari zatre demonstracije palestinskega naroda, ki živi na zasedenih ozemljih. Tako premier Šamir kot obrambni minister Rabin sta namreč izjavila, da bosta vojska in načrtno preganjanje arabskih agitatorjev omogočili vladi, da reši pereče vprašanje nemirov v Cisjordaniji.

Novi jeruzalemski patriarh Michel Sabah, ki je včeraj odpotoval v Rim, kjer ga bo papež uradno posvetil 6. januarja, je pred odhodom izrazil upanje, da bi lahko opravljal svoje pastoralno poslanstvo v manj napetem vzdušju. Njegovi želji pa bo najbrž težko ugoditi, saj je izraelska notranja politika daleč od idealov sprave in mirnega sožitja s palestinskim narodom, poleg tega pa se bliža 1. januar, dan, na katerega praznujejo obletnico ustanovitve palestinske organizacije Al Fatah.

Zaradi tega je generalštab izraelske vojske podvojil število vojakov, nameščenih v Cisjordaniji, in potrožil vojaško prisotnost na zasedenih območjih pri Gazi. Obrambni minister Rabin trdi, da je mogoče preprečiti morebit-

ne incidente izključno z množično prisotnostjo vojaških odredov. V sklopu nakazanih rešitev palestinskega vprašanja pa je Izrael odločil, da prične izvajati tudi izseljevalno politiko. Voditelje palestinskih uporov in demonstracij bodo, kljub prigovarjanju ZDA, izgnali iz države, Jordanija in Egipt pa sta že izjavili, da izgnancem ne bosta dovolili vstopa v državo.

Nadaljujejo se tudi druge represivne akcije in aretiranja Palestincev. Izraelska zapor pri Nablusu in zapor pri Hebronu so popolnoma zasedeni, kar pomeni, da je za zapahi približno tisoč, ali celo več, ljudi. V vojaških zaporih je menda že prišlo do prvih procesov, čeprav so izraelski uradni viri javnega obveščanja vest zanikali.

Iz Bejruta se je oglašil tudi predstavnik palestinske teroristične organizacije, ki jo vodi Abu Nidal. Organizacija si bo menda prizadevala za osvoboditev dveh mladih talk francoske narodnosti. 5-letna Marie-Laure in leto starejša Virginie Valente bi morali v kratkem izročiti očetu, ki se že nahaja v Franciji, mati obeh deklet pa je prav tako v rokah ugrabiteljev.

Mladi Palestinci pred izraelskim vojaškim sodiščem v Nablusu (Telefoto AP)

V Jugoslaviji narašča število okuženih z aidsom

BEOGRAD — V preteklih treh mesecih so v Jugoslaviji zabeležili pet novih primerov aidsa. Skupaj je zdaj 26 obolelih, je sporočil vodja komisije za aids v jugoslovanskem zavodu za zdravstveno zaščito dr. Branko Poček.

Pacienti so se prijavili od začetka leta 1985 do 21. decembra letos, 16 pa jih je že umrlo. Največ obolelih je homoseksualcev (8) in intervenoznih narkomanov (7), štirje so hemofiliti, dva biseksualca, v petih primerih pa niso mogli določiti načina okužbe.

Beograd preprečljivo »vodi« z devetimi obolenimi prebivalci, dva sta iz Zagreba, po eden iz Splita, Dubrovnika, Ljubljane, Sarajeva, Rovinja in drugih mest.

Doslej so v Jugoslaviji odkrili 800 seropozitivnih primerov. Po ocenah Svetovne zdravstvene organizacije lahko pričakujemo, da bo v naslednjih petih letih zbolelo najmanj 50 odstotkov teh občanov. To pomeni, da bo letno najmanj 80 novih pacientov in to pod pogojem, da se nihče več ne bi okužil.

Šest zalivskih držav obsodilo Teheran

RIAD — V glavnem mestu Saudske Arabije se je včeraj zaključil večdnevni sestanek šefov držav in zunanjih ministrov šestih zalivskih članic Sveta za sodelovanje. Ob koncu zasedanja so arabski voditelji sprejeli sklepno resolucijo, v kateri so glede iraško-iranskega spopada zapisali, naj mednarodna skupnost, predvsem pa Varnostni svet OZN, sprejme vse potrebne ukrepe, da bi praktično uresničili resolucijo VS OZN št. 598. Udeleženci sestanka so bili do Irana izredno ostri zaradi napadov na kuvajtski naftni terminal in na največje pristanišče šejkata in zaradi groženj na račun Saudske Arabije.

V resoluciji so diplomati izrazili željo, da bi se tudi Iran prilagodil principom dobrososedskih odnosov in da bi končno le pristal na resolucijo št. 598, ki predvideva vzpostavitev premirja, vrnitev obeh vojska na mednarodno priznane meje in začetek mirovni poganjanj. Med sestankom, ki ga je vodil saudski kralj Fahd, so tudi sklenili sicer nejasno definirane »ukrepe za vojaško sodelovanje«. V zaključni resoluciji so šefi držav in diplomacij šestih arabskih zalivskih držav izrazili svojo solidarnost s prizadevanji palestinskega naroda in so ob koncu potrdili veljavnost sklepa zadnjega sestanka članic organizacije izvoznice nafte (OPEC), na katerem so določili, da bodo nafto prodajali po 18 dolarjev na sodček.

V Perzijskem zalivu je bilo tudi včeraj živahno. S kuvajtskega otoka Bubijan se je včeraj popoldne dvignil gost oblak dima, v šejkatu pa novice niso komentirali. Poznavalci razmer menijo, da je otok zadela iranska raketa. Otok je namreč le 15 milj oddaljen od iranskega otoka Fao, kjer imajo pzdaran postavljene rakete kitajske izdelave silkworm. Več oseb je včeraj umrlo na teheranskem letališču Mehra- bad, ko se je malo pred pristankom raztreščilo vojaško šolsko letalo.

Avtobusna postaja v snežnem metežu

Detroit je prekrila debela snežna odeja. Sneg je legel tudi na delavca, ki je čakal na avtobusni postaji... (AP)

Jugoslavija vrnila skupino iranskih ubežnikov v Dubai

BEOGRAD — Osem iranskih državljanov, ki so od sobote v tranzitnem delu beograjskega letališča, bodo vrnili z Jatovim letalom v Dubai. To so sporočili v Beogradu.

Jugoslovanski pristojni organi so, preden so sprejeli takšno odločitev, upoštevali vse zakonske predpise, ki predvidevajo reševanje takšnega primera. Iranci, med katerimi je tudi ženska v sedmem mesecu nosečnosti in s triletnim otrokom, so prispeli iz Dubaja s pomarejenimi kanadskimi vizumi. Prek Beograda so želeli nadaljevati pot v Toronto. Kanadsko veleposlaništvo je potrdilo, da so imeli neveljavne vizume za Kanado, zato jih je s svojim žigom dodatno uničilo in s tem zavrnilo njihovo željo, da jih sprejme. Predstavnik visokega komisariata Združenih narodov za begunce pa je dejal, da skupina ni v pristojnosti komisariata. Da ne izpolnjujejo zahtev za takšno vrsto zaščite, so potrdili tudi z brzojavko iz Zeneve, iz tamkajšnjega urada Visokega komisariata za begunce. Šele po vseh teh formalnostih so sprejeli odločitev, da bodo Iranec vrnili tja, od koder so prišli - v Dubai.

Jugoslovanski organi so upoštevali tudi humanitarne razloge, zato so iranski skupini takoj ponudili sprejemališče za tujce ali hotel Slavijo na Jatov račun. Skupina je to zavrnila in izrečno zahtevala, da je ne ločijo in jo pustijo v tranzitnem prostoru beograjskega letališča. Tam so jim priskrbeli bivališče in redne obroke, nosečnici pa so zagotovili bivanje v letališkem oddelku za matere in otroke ob nenehnem nadzoru dežurnega zdravnika. Osmerica Irancev je prispela v Beograd z vsega 350 ameriškimimi dolarji gotovine.

Jugoslavija je pogosto tarča številnih Azijcev in Afričanov, ki želijo prek Jugoslavije na Zahod, toda tam jih nočejo sprejeti, ker ne izpolnjujejo zahtev (povratna letalska vozovnica, dokumenti, vizumi, sredstva za preživljanje itd.), tako da se morajo vrniti v Beograd, zaradi česar imajo JAT in različni pristojni organi velike izdatke. Lani so z beograjskega letališča vrnili 1001 tujca, od tega več kakor tretjino Irancev.

Poroka v mostarskem zaporu

MOSTAR — V okrožnem zaporu v Mostarju so včeraj priredili nenavadno poroko. Z dovoljenjem zaporniških oblasti sta pred maticarja stopila Jasmin Čolaković, 28, gostinski delavec iz Konjice, in Gerarda Enrette Jansen, prodajalka cvetja iz nizozemskega mesta Dordrecht.

Ljubzen med mladoporočencema se je vnela lani na letovanju na Barač-

kem jezeru v okolici Konjice. Njuni načrti za prihodnost pa so zaradi tragičnih okoliščin, v katerih je maja letos Jasmin postal morilec, padli v vodo. Ljubzen je še enkrat premagala vse ovire in zdaj sta poročena. Zakonca čakata le še na epilog pritožbe na višji sodni instanci in na razsodbo višjega mostarskega sodišča, ki je Jasmina obsodilo na deset let zaporu.

Utonilo 150 potnikov v Gangesu

DAKA — Ob ustju Gangesa, najsvetejše izmed vseh indijskih svetih rek, je včeraj utonilo 150 potnikov neke prenatrpane potniške ladje. Iz še nepotrjenih vesti naj bi se tragedije rešilo le enajst potnikov. Ladja se je baje potopila, ker se je na krovu vnel požar, plula pa je v okrožju Patuakali na jugu Bangladeša.

V Daki so včeraj na policiji sicer uradno zanikali, da bi umrlo kar 150 oseb, saj so doslej našli le 10 trupel. Ostale potnike zaenkrat še iščejo, le malo možnosti pa je, da bi jih lahko še rešili.

V Kitajski umrlo 28 osnovnošolcev

PEKING — Izhodna vrata so bila zaklenjena, kar je ob izhodu povzročilo med osnovnošolskimi otroki severozahodne kitajske pokrajine Šanksi nepopisno zmedo. Več sto otrok je ostalo tako stisnjenih v ozkem hodniku, 28 izmed teh je izgubilo življenje, okrog sto pa je bilo ranjenih.

Hudi primer se je pripetil v ponedeljek, o njem pa v zadnji številki poročita kitajski Dnevnik mladih. V gosto obljuden Kitajski ima vsak osnovno šolski razred najmanj 40 učencev.

Organizacija združenih narodov, ki je imela te dni svoje zadnje letošnje plenarno zasedanje, doživlja premik. Gre za tak napredek, da so članice svetovne organizacije - 156 po številu - v en glas izjavile, da v zadnjih desetletjih ni bilo tako pomembnih rezultatov. Zdašnji predsednik Generalne skupščine, Peter Florin, je ob koncu zadnje seje ocenil, da pri dejavnosti Združenih narodov zdaj lahko iskreno zapišemo, »da je šlo za razmah tako po obsegu kot po vsebini«.

V tej oceni je odtonek evforije. »Otipljivih« rezultatov namreč ni bilo veliko, napredovala pa je pripravljenost za nove dogovore, kar seveda ni nepomembno. Na letošnjem zasedanju so v bistvu obravnavali štiri teme: problem razorožitve, problem regionalnih kriz, pa še gospodarsko stanje na svetu in finančni položaj svetovne organizacije. Kot je moč pri prvih dveh temah reči, da ju razščiščujejo kar uspešno, tako je treba v zvezi z drugima dvema priznati, da iz predora še ni videti svetlobe.

Pri vprašanju razorožitve smo pričali proces, ki je zanesljivo nekaj več kot stopicanje. Še kar uspešni sta bili konferenci na Dunaju in v Stockholmu. Res je, da je nanju vplivala klima srečanja med Reaganom in Gorbačovom, seveda pa drži tudi stališče, da je domala svetovna opredelitev za dejansko razoroževanje vplivala tudi na velesili. Kvaliteten premik naprej pri problematiki razoroževanja je zdaj zlasti v tem, da mednarodni dejavniki spoznava- jo, da je že dozorel tudi čas za obravnavo konvencionalne oborožitve.

Prvenstveno pa seveda ostane jedrsko razoroževanje. Atom je še

Leto 1987: živahniji utripi v OZN

zmeraj največja grožnja človeštvu. Na svetu je več kot 50 tisoč jedrskih nabojev. To orožje ustreza približno milijonu bomb, ki sta padli na Hirošimo in na Nagasaki in sta imeli moč okrog 13 kiloton. Sklep dveh predstavnikov velesil, ki sta se srečala v Washingtonu, da je treba »neizbežno« nadaljevati pogovore o jedrskem razoroževanju, kajpak podpira vse človeštvo. Ustanove Združenih narodov lahko s svojo dejavnostjo pripomorejo k poglobljanju ustrezne klime, pa tudi k ustvarjanju novih rezultatov. Čas je ugoden.

Klavrni pa so bili rezultati v zvezi z gospodarskim stanjem na svetu. Kot je pri vprašanju razorožitve le prišlo do določenega preobrata, do večje strpnosti in večje pripravljenosti za dialog, tako je pri ekonomskih vprašanjih žal ostalo večinoma po starem; tako načelno kot v praksi. Jez med Severom in Jugom se je poglobil, dolg je dosegel 1100 milijard dolarjev. V Afriki so primeri, ko morajo dežele vračati tudi polovico deviznega dohodka.

Generalna skupščina Združenih narodov je sicer sprejela posebno resolucijo o dolgovih, pri čemer je opozorila, da imajo tudi razvite dežele svoj del odgovornosti. Naprej pa ni šlo. Države v razvoju dajajo vrsto pobud, tako zmernih kot tudi ekstremnih, vendar pri bogatih de-

želah ni odziva. Mednarodni denarni sklad je zastavonoša politike o zategovanju pasu, pa čeprav je jasno, da marsikje nimajo kaj več zategovati.

Čeprav je problem dolgov neposredno povezan z notranjimi slabostmi držav v razvoju, je njegova razsežnost, zlasti zavoljo nerazumevanja upnikov, vsakokrat svetovna. Dosedanja ukrepi so bili v glavnem parcialni, površni in kvečjemu blažilni. Politika posameznih motorijev je pomenila le odlaganje, zato pa tudi zaostrovanje problema, ne pa rešitve. Sleherni napor organizmov Združenih narodov, da bi pričeli problem stvarno postavljati na taping, se je brž izjalovil. Upniki, tako posamično kot skupaj, javno zavračajo predlog, da bi problem dolgov pričeli reševati v Združenih narodih ali pa, kakorkoli, multilateralno.

In ne gre samo za odlaganje sredstev, ki jih morajo države v razvoju vračati bogatim dežlam, pač pa tudi za pogojevanje gospodarske politike dolžniških držav. Te so namreč prisiljene zmeraj bolj opuščati politiko industrializacije, s katero so svojčas le uspevale v ustvarjanju konkurenčnosti na svetovnem trgu. Brezbrizna politika razvitih dežel pelje v slepo in zmeraj bolj ozko ulico. Nevarnost »eksplozije« na rovaš vsega svetovnega gospodarstva je

vse bližja. Grožnje, da preprosto ne bodo več vračali dolgov in obresti (slednje znašajo že skoraj 60 milijard dolarjev), se stopnjujejo.

Ekonomska kriza pa se bo očitno nadaljevala ne samo zaradi odnosa Severa do Juga, pač pa tudi zaradi vse večjih nesoglasij med razvitimi deželami. Vrata Združenih narodov bi bilo treba še bolj odpreti gospodarskim vprašanjem; gospodarske dileme bi bilo treba začeti resnično reševati v njihovih dvoranih. Če tega ne bo, bomo žal priča poglobljanju današnje stihije, po kateri postajajo bogati bogatejši, revni pa revnejši.

Neuvrščene dežele so tudi v letu 1987 pokazale, da so še kako potrebne Združenim narodom; pri njih, neglede na to, da dosežki niso pretirano otipljivi, smo pričeli doživljati proces, da ne nastopajo več samo kot katalizator, marveč tudi kot vzvod za spreminjanje v svetu. Nazoren primer aktivnega in skupnega dela neuvrščenih je »Skupina 77«, ki nastopa vse bolj ugledno na svetovni areni. Tudi pri gospodarskih vprašanjih. Do konca leta 1986 so razviti to skupino naklepno prezirali, zdaj pa jo morajo upoštevati zmeraj bolj.

Jugoslavija je še vedno ena najbolj izrazitih zastopnic gibanja neuvrščenih. Njen položaj v gibanju, kot navsezadnje tudi v Združenih narodih, potrjuje med drugim to, da je zdaj dejansko članica najpomembnejših institucij svetovne organizacije: varnostnega sveta, gospodarsko-socialnega sveta in posebnega odbora (UNDP), ki se je nedavno pričel ubadati s problematiko svetovnega razvoja.

MIRO KOCJAN

V Vidmu (od 7. do 9. 1.) 1. deželna konferenca o kmetijstvu

VIDEM — To furlansko mesto bo od 7. do 9. januarja gostovalo važno manifestacijo za deželno kmetijstvo. V teh treh dneh bo namreč v Avditoriju Instituta Tomadini prva deželna konferenca o kmetijstvu.

Deželna uprava jo je sklenila prirediti z namenom, da bi se na njej kmetijski operaterji soočali o vseh tistih problemih, ki se pobliže tičejo deželnega kmetijstva in njenega razvoja. Primarni sektor, na katerem sloni deželna ekonomija, je namreč sedaj zašel v zelo delikatno fazo: podatki, ki jih je pred nedavnim nazikal pristojni odbornik za kmetijstvo Antonini, namreč kažejo, da je ta sektor izredno dinamičen in se stalno razvija. Deželna konferenca bo zato morala nakazati smernice za nadaljnjo politiko in ustrezne zakonske ukrepe v tem sektorju, ki jih bo vsekakor kazalo uskladiti z ostalimi proizvodnimi sektorji.

Upoštevati bo tudi treba, da je Evropska gospodarska skupnost sprejela določena navodila v podporo kmetijstvu, na osnovi katerih je prišlo do določenih sprememb na tržiščih, medtem ko je v Italiji že v veljavi petletni načrt finansiranja, ki ga predvideva novi petletni vsedrjavni kmetijski načrt.

Uvodno poročilo bo na konferenci imel deželni odbornik Silvano Antonini, za njim pa še štirje univerzitetni profesorji (Prestamburgo, Susmel, Refatti in Gottardi); sledila bo razprava s prispevki vidnih operaterjev (tudi z vsedravnega merila) s tega sektorja.

Zaključek konference bo v soboto, v prisotnosti ministra za kmetijstvo Pandolfija in predsednika deželne vlade Adriana Biasuttija.

Koroški kulturni dnevi o dvojezičnem šolstvu

CELOVEC — Prehod z včerajšnje aktualne na današnjo vročo temo, kot se je uvodoma izrazil dr. Janko Zerzer, je pomenil tudi drugi, sklepni dan 19. Koroških kulturnih dni.

Poslušalci v dvorani Slomškovega doma so razumljivo najbolj prisluhnili predavanju »Ločevanje šolarjev - konec dvojezičnega šolstva?« O tem je govoril dr. Vladimir Wakounig s celovške univerze. Njegovo izvajanje je imelo dve težišči: 1. pregled in analiza gibanja prijav k dvojezičnemu pouku v zadnjih šestih letih; 2. posledice ločevanja otrok oziroma kaj grozi dvojezičnemu šolstvu na Koroškem, če pride do kakršnegakoli ločevanja.

Začetek ofenzive Haiderjeve svobodnjaške stranke, Heimatdiena in koroških brambovcov sovpada z leti, ko je število prijav k dvojezičnemu pouku začelo rasti, ko je začelo rasti število prijav tudi iz vrst nemško govorečih in jezikovno mešanih družin. In ko je zamisel o dvojezičnosti začela pridobivati na popularnosti. Spridč tega so bili prva tarča napadov nemških nacionalnih krogov ravno dvojezični učitelji, češ da nacionalno in ideološko napačno vzgajajo otroke, ki niso prijavljeni k dvojezičnemu pouku - da drugih očitanih grehov niti ne naštevamo.

Dr. Wakounig je dokazal predvsem različne trende prijav na šolah, ki so docela dvojezične, in na drugih, kjer so posamezni razredi že ločeni na skupne in ne enojezične, nemške. Medtem ko je povprečna rast prijav na dvojezičnih šolah naraščala in se sukala v zadnjih petih, šestih

letih nad 40 odstotki ali okoli njih, je bila rast prijav na šolah z ločenimi razredi občutno manjša oziroma je prišlo do zadovanja.

Iz tega sledi, da je pri skupnem pouku med starši veliko manj pomislekov zoper dvojezičnost, manj bojazni, da bi zaradi prijave otroka imeli kakšne neprijetnosti. Ločeni pouk tako že zdaj oži moč in vpliv dvojezičnosti, možnosti za dvojezično šolstvo so ob ločenem pouku občutno slabše. »Koroški pedagoški model«, je dokazoval dr. Wakounig, zatorej pomeni zmago tistih sil, ki jim ne gre za ohranjanje slovenskega jezika in dvojezičnosti, marveč le za germanizacijo Koroške.

Morebiti je bilo značilno, da zoper takšne ugotovitve ni v debati nihče povzdignil glasu, čeprav je bilo v dvorani prejkone tudi nekaj zagovornikov »modela«.

Direktor Slovenskega znanstvenega instituta v Celovcu dr. Avguštin Malle pa je v svojem predavanju orisal stanje t. i. utrakvističnega šolstva v zadnjih mesecih prve avstrijske republike, se pravi, pred anšlusom. Pri tem se je opiral na obširno gradivo iz arhivov in institutov na Dunaju, v Celovcu in Ljubljani.

Popoldan so bila na sporedu pričevanja z naslovom »Doživljali smo propadanje Avstrije in preživeli nacizem.« Nastopili so dr. Bogo Grafenauer, Tomaž Holmar, dr. Anton Jelen, Lovro Kassl, dr. Luka Siencnik, Kristo Strienc, dr. Pavle Zablatnik in dr. Franci Zwitter.

JOŽE ŠIRCELJ

Namesto nagrade zavist?

OBALA — Na obalno-kraškem območju so pred leti prvi v Sloveniji in tudi Jugoslaviji sprejeli družbeni dogovor o spodbujanju inventivne dejavnosti v regiji. Domneva, da je hitro normativno urejanje posledica razvitosti te dejavnosti, je bila z anketo, ki so jo v tem letu izvedli Zveza sindikatov obalno-kraške regije, medobčinska gospodarska zbornica in raziskovalne skupnosti treh obalnih občin, povsem ovržena. Na 170 vprašalnikov, ki so jih dobili v ozde, so na medobčinsko gospodarsko zbornico dobili le 41 odgovorov, pa od tega komaj 20 izpolnjenih vprašalnikov. Trinajst anketiranih je odgovorilo, da vprašalnike pač ne morejo izpolniti, osem pa je imel takih, ki so vprašalnike vrnili brez komentarja.

Vsi, ki so odgovorili na anketo, so - z izjemo dveh - imeli urejene samoupravnne akte, ki urejajo to dejavnost, večina pa ni imela zaposlenih referentov, ki bi sistematično sprejemali to področje, pa tudi usmerjali delo, skrbeli za razvoj inventivne dejavnosti. Na slednji sloni napredek in »če že moramo v vseh ozdih imeti referente za rekreativno dejavnost in za DS in SLO, zakaj jih ne bi imeli še za inventivno dejavnost,« se je vprašal eden od razpravljalcev na nedavni seji izvršilnega odbora medobčinske gospodarske zbornice v Kopru. Razprava s kančkom ironije, pa z resnico, da je vse več predpisov, s katerimi nam »od zgoraj« narekujejo obnašanje, je upoštevanja vredna. Če namreč vse predpisujemo, potem motiva za ustvarjalnost, inventivnost ni. Tudi poslovodni delavci, ki naj bi bili v skladu s sprejetimi sklepi na seji MGZ, dolžni bolj spodbujati to dejavnost v vseh ozdih, ne morejo storiti vsega, ne morejo storiti nič, če se poslovna filozofija ne bo spremenila v toliko, da bo od vsake predlagane koristi za skupnost imel neposredno korist tudi posameznik. Nemogoče je, da si ob dejstvu, da za pameten, dohodkovno zelo koristen predlog, v tovarni BMW avtor dobi osební avtomobil pa še, deset do dvajset tisoč mark nagrde, pri nas pa je vprašljivo, če lahko najuspešnejšemu inovatorju ob koncu poslovnega leta poklonimo televizor. O nagradah za izboljšave, izume, ki prinašajo gospodarsko korist pa tudi ni vredno preveč govoriti, saj zanje inovatorji ne dobijo nagrad, s katerimi bi obogateli. V desetih Ozdih so za realizirane inventivne predloge v minulemu letu avtorjem izplačali komaj 13,5 milijona dinarjev. Težko je soditi, ali je to veliko ali malo (odvisno pač od izuma in gospodarske koristi), dejstvo pa je, da inventivnost ni stimulirana. Odvisna je od volje, osebnega interesa posameznikov, ki se »igrajo«, saj je z enostavnim popoldanskim »fušom« moč veliko več dobiti kot če se ukvarjaš z inventivnostjo. Znanje je torej premalo cenjeno in dokler bo tako, toliko časa bodo (ali pa so?) dobre ideje ostale mrtev kapital.

DUŠAN GRČA

Bogdan Valentin potrjen za predsednika igralnice

PORTOROŽ — Delavski svet delovne organizacije Turistična organizacija Portorož je s tajnim glasovanjem z 21 glasovi soglasno potrdil Bogdana Valentina, ki je že devet let direktor Tozda Hoteli Palace iz Portoroža, za novega direktorja delovne organizacije, funkcijo pa naj bi nastopil 1. marca 1988. Tu je bil že drugi kandidat o katerem je odločal delavski svet. Prvi je pred nekaj meseci, tik pred sejo delavskega sveta umaknil kandidaturo. Zanimivo je, da je s tem delavski svet sprejel tudi pogoje, ki jih je bil Bogdan Valentin postavil preden je sprejel kandidaturu in že napovedujejo velike organizacijske spremembe v zasnovi te največje slovenske hotelske organizacije. In sicer, da najkasneje do 1. februarja v letu 1988 začnejo s postopki za spreminjanje aktov s katerimi bodo namesto kolektivnega poslovnega organa poslej imeli individualni poslovodni organ, s katerimi bodo bistveno reorganizirali nabavno službo in izločili Tozd Turizem avditorij iz delovne organizacije ter ga drugače organizirali, za kar si tudi v kolektivu že nekaj časa prizadevajo.

B. Š.

MANJŠINSKI MOZAIK

Razgledi po manjšinski teoriji in praksi

Piše: Pavel Stranj

Galerija manjšin

KATALONCI V ALGHERU

Pred več kot 500 leti, točneje decembra 1354, je v okviru zapletenih bojov za oblast nad zahodnim Sredozemljem aragonski kralj Peter IV, zavzel današnje sardinsko mesto Alghero. Mesto se je tedaj imenovalo »S'Alighera« (kraj alg), novi gospodarji pa so ga preimenovali v L'Alguer, v skladu z njihovim jezikom, katalonsščino. Aragonsko kraljestvo je namreč v dobi meri soupadalo s tistim delom Španije, kjer prebiva katalonski narod; od Saragozze do Barcelone in od Teruela do Pirenejev. V času, ko je bil Alghero zavzet, so Katalonci bili na višku svoje politične moči, pozneje so morali popustiti večinski, kastiljski sili, ki je postopoma na celem iberijskem polotoku uvedla španščino, kot edini uradni jezik.

Alhero je postal za Katalonce pomembno vojaško oporišče, oddaljeno 500 km od matične države in izhodišče za predvideno osvojitve Sardinije. Ta se v teku stoletij ni uresničila, toda če Katalonci niso osvojili Sardinije, so prav gotovo osvojili Alghero, ki je dobil tako močno katalonsko komponento, da je niso izkoreninili niti vsi poznejši burni politični dogodki. Danes šteje Alghero skoraj 40.000 prebivalcev in približno polovica jih menda še govori katalonsščino.

Številčni podatke sam na sebi ne pove dovolj, kajti v zadnjih desetletjih je prišlo do izredno pomembnih družbenih premikov, ki so bistveno spremenili predpostavke, na katerih je doslej slonela raba katalonskega jezika v tem mestu.

Alhero je doživel precejšen razvoj v povojni dobi, predvsem zaradi svoje turistične atraktivnosti, število prebivalstva je naglo naraslo do navedene vrednosti, a novi priseljenci niso bili več v položaju nekdanjih kmetov, ki so ob preselitvi v mesto prevzeli jezik in navade katalonsko govorečih meščanov.

Zgodilo se je obratno: ekonomski in družbeni položaj tradicionalnega prebivalstva Alghera je bil že dovolj šibek, da je asimilacija začela delovati med njimi. Jezik priseljencev je začel postajati jezik družbenih odnosov, trgovine in zabave, zlasti za mlade; kratka jezik bogatejših priseljencev je začel postajati dominanten jezik. (Mimogrede, pri Algheru je tudi večja naselbina istrskih beguncev).

Če k tem dejstvom dodamo še italijanski uradni odnos do manjšin dobimo današnje stanje: manjšinski jezik je jezik, ki ga rabijo le osebe določene starosti, v določenih odnosih, kar nujno vse bolj omejuje in šibi bodisi jezik sam, bodisi kulturno dediščino, ki je vezana na katalonski jezik in preteklost.

Algherska katalonsščina je zato nedvomno ogrožen jezik, ki potrebuje posebno pozornost in prizadevanje, da se ohrani zlasti v novih rodovih. Pomemben korak je bil storjen pred kratkim, ko je znani italijanski jezikoslovec Tulio De Mauro izdelal seznam bistvenih besed, nekako slovar osnovnega besednega zaklada, za katerega je on oskrbel italijanski del, domačini pa katalonski, v domači inačici. Knjiga, imenuje se »Lexic Militant« je pravzaprav poskus, da se preveri, če je »agherščina« ohranila dovolj besed, da lahko izvaja funkcijo pravega jezika, a že tako je dragoceno orodje, katerega je ta manjšinski jezik doslej pogrešal.

Katalonski jezik ne poučujejo na obveznih šolah, v okviru rednega pouka. Obstaja nekaj eksperimentalnih, dodatnih oblik pouka, ki so se začele že leta 1973, a o katerih ni bilo objavljenih zanesljivejših in točnejših podatkov. Znano pa je, da se alghersčina poučuje, kot prostovoljni predmet na mestnem liceju ter da ima univerza v Sassariju na programu tudi katalonski jezik in književnost.

Kot pri drugih manjšinah igrajo bistveno vlogo pri ohranjanju jezika zasebne ustanove in društva, ki slonijo v veliki meri na prostovoljnem delu ter na ljubezni do lastne kulture.

Njihovo delovanje se je začelo, v modernem smislu, v povojni dobi, zlasti z ustanovitvijo Algherskega študijskega centra. Z valom manjšinskega preporoda v letih '60, se je tudi delovanje društev okrepilo, nastavljen so bile nove pobude (literarne nagrade, srečanja, jezikovni tečajji, koncerti itd.) in zlasti stiki z matično skupnostjo, ki ni pozabila na svoj jezikovni otok.

Študijski center pravzaprav, po opisih sodeč, deluje, kot razvejana kulturna tovarna na različnih ravneh; ne le z znanstvenim delom, knjižnico in tečajji, ampak tudi z neposrednim udeleževanjem preko zborov in drugih kulturnih manifestacij.

Najšibkejši člen, v kulturni strukturi algherskih Kataloncev kaže, da je tiskana beseda. Na nedavnem srečanju manjšin, ki se je vršil v škotskem Stornowayu, je algherski predstavnik podal precej sivo sliko stanja. Glasil, objavljenih izključno v manjšinskem jeziku, kaže da ni, le nekaj dvojezičnih.

Konec koncev, pa položaj v Algheru ne sme presenečati: neodvisna država Andorra ima tudi kot uraden jezik katalonsščino, a kot pravi Salvi, v šolah se poučuje le »koristne« uradne jezike sosednjih držav, francoščino in španščino.

Odkrili ostanke iz bronaste dobe

SEŽANA — Šest jamarjev arheološke skupine sežanskega jamarškega društva je včeraj v Peštažovci jami pri Sežani našla več ostankov, za katero menijo, da so iz bronaste dobe. Kot nam je povedal Viktor Saksida, vodja te sekcije, je vhodno brezno v jamo globoko približno 40 metrov, njen vodoravni del pa je dolg 210 metrov. Na koncu so v naplavinah precej na široko odkrili dele razbite keramike z več nastavki posod, koščeno silo, dele človeške lobanje in čeljusti ter živalske kosti, ki naj bi bile po prvih ocenah stare skoraj 4000 let. Nekateri deli keramike so poslikani z ornamenti.

Jamarji sklepajo, da je bila v bližini jame v bronasti dobi naseljena pečina, katere prebivalci so bili žrtve poplavl. Najdbo bodo v kratkem proučili tudi sodelavci inštituta za arheologijo SRS.

J. O.

DANIELLE STEEL

118.

Njena družina

Prevedla Irena Trenc-Freljh

Njegov odnos je oteževal Fayine odnose z Lionelom in Faye je bila besna. Opazila pa je, da se ga tudi drugi otroci ogibajo; bali so se, kaj bi utegnil storiti oče, če bi jih zalotil, da govorijo z njim. Dvojčici nista nikoli dvignili slušalke telefona, na katerega je klical Lionel, kot da bi Ward lahko izvedel, če bi govorili z njim. Njegovo grožnjo sta vzeli dobesedno in Lionela so zapustili vsi razen Faye, ki ga je ljubila še bolj kot poprej - iz sočutja, iz lastne osamljenosti in zaradi njegovega truda, da bi našel Anne. Kadar je le mogla, se je pogovarjala z Mary Wells in ji vsakokrat izrazila hvaležnost za Johnovo pomoč. Wellsovi so dostojno sprejeli nastali položaj, ljubili so svojega sina in sprejeli tudi njenega. To je bilo več, kot bi lahko rekel za Warda, ki ni več spregovoril z Wellsovima od tistega jutra, ko ga je Bob vrgel na cesto, od dne, ko jim je bil povedal novico.

Tudi med Wardom in Faye ni bilo več vse tako kot nekoč. Ward je kljub Anninemu begu odpotoval z Gregom na tekmovanje Super Bowl. Trdil je, da bo policija že našla hčerko in da jo bo takrat kaznoval in ji za naslednjih deset

let naložil različne prepovedi, če bo to potrebno, da bo prišla k pameti. Bilo je jasno, da ni sposoben rešiti ničesar več, zato je odšel z Gregom in užival v Super Bowlu. Ob vrnitvi je bil videti presenečen, ker policija še ni odkrila Anne, kmalu zatem je začel ponoči hoditi naokoli in skakati k telefonu, brž ko je zazvonil. Končno je razumel, da je zadeva resna in policija jima je nedvomno povedala, da je njuna hči lahko tudi mrtva ali pa živa, le da je ne bosta nikoli več videla. Bilo je, kot bi izgubila dva otroka hkrati in Faye je vedela, da si od tega ne bo nikoli opomogla. Da bi omajala bolečino, se je zakopala v delo, vendar brez uspeha; kadar je le mogla, je svoj prosti čas preživela z dvojčicama, če sta utegnili. Toda tudi dekletu sta bili prizadeti. Vanessa je bila še mirnejša kot prej, njena velika ljubezen je ugasnila malo po tistem, ko se je začela, in celo Valerie se je bolj obvladala. Zdaj se ni skoraj nikoli več našminkala, kadar je šla ven. Njena mini krila so bila namerno manj upadljiva, njena garderoba se ni povečevala. Bilo je, kot bi vsi čakali, da bi zaslišali nekaj, česar morda ne bodo nikoli več slišali, in z vsakim dnem, ki je minil, je bilo Faye bolj strah, da je njen najmlajši otrok mrtev.

Spet je začela zahajati v cerkev, čeprav ni bila v njej vrsto let. Kadar Warda ponoči ni bilo domov, mu ni rekla ničesar več. Spočetka je hodil domov ob enih ali dveh ponoči, ko so se zapirali bari, tako da je z lahkoto ugotovila, kje je bil, toda potem sploh ni več prihajal domov. Ko se je to prvič zgodilo, je bila Faye prepričana, da so ga ubili. Ko pa se je ob šestih jutraj priplazil v sobo s časopisom pod pazduho, jo je izraz njegovega obraza prestrašil. Ni bil

pijan, ni imel mačka, z ničemer ni pojasnil, kje je bil, in nenadoma se je domislila imena, na katero ni bila pomislila že vrsto let ... Masie Abernathie ... spomnila se je, kako je pred štirinajstimi leti Ward za pet dni odpotoval z njo v Mehiko; vedela je, da ne gre za isto dekle, toda izraz na njegovem obrazu je bil isti ... na enak način se je izogibal njenemu pogledu. Takrat se je dokončno odtujila od njega. Vse manj je zahajal domov, toda bolečina in žalost sta jo tako otopili, da ni čutila ničesar več. S težavo je ohranjala zdravi razum. Njeni dnevi so bili zasedeni z delom, noči z občutkom krivde, vmes pa je po svojih močeh skrbela za dvojčici. V nekaj kratkih trenutkih je njena družina popolnoma razpadla.

Potem je pri MGM-ju šila prve govorice. Ward je imel razmerje z glavno igralko v neki pomembni televizijski oddaji in po glasovih sodeč je bila zadeva resna. Molila je, da se novica o tem ne bi pojavila v časopisnih stolpcih in da ji ne bi bilo treba razlagati dekletoma. Že tako je imela na grbi preveč stvari hkrati in ravno ko je mislila, da ne bo zmogla več, je telefoniral Lionel. Popoldne je z Johnom ponovno sledil dekletu, o katerem je bil John prepričan, da je Anne, in se je prepričal tudi sam. Bila je drogirana in popolnoma omamljena, obilnejša kot poprej in zavita v nekakšen škrlaten sari, vendar sta bila oba prepričana, da je Anne.

Knjiga je izšla pri Založništvu tržaškega tiska in je na razpolago v Tržaški knjigarni

Občinski svet zavrnil predlog o posebni komisiji za ureditev staležev

KD glasovala z večino, a pravega upravnega zavezništva v Trstu ni

Osnutek sklepa o izvajanju 40. člena delovne pogodbe za občinske uslužbenke iz leta 1983 (gre za povišanje staležev in plač uslužbenec, ki so opravljali višje naloge, kot bi jih bili sindikalno dolžni), katerega je predložilo 23 občinskih svetovalcev, med temi tudi trije demokristjani, ni prodrl. KD se je na ponedeljkovi izredni seji tržaškega občinskega sveta zadnji trenutek odločila, da glasuje složno z ostalimi strankami sicer že večkrat razbite upravne večine, in tako je bil osnutek zavrnjen z 31 glasovi LpT, KD, PSI in PRI, medtem ko je zanj glasovalo le 16 svetovalcev opozicije.

Osnutek sklepa je predvideval predvsem ustanovitev posebne svetovalske komisije za reševanje primerov tistih občinskih uslužbenec, ki zahtevajo povišanja oziroma poviške na osnovi že omenjene delovne pogodbe, pa tudi samega pravilnika tržaškega občinskega osebja. Predlog je na izredni seji obrazložil njegov prvi podpisnik Parovel (MT), v dolgo in mestoma zelo polemično razpravo pa so poslegli predstavniki vseh svetovalskih skupin. Med drugim sta se v podporo osnutka oglasila demokristjana D' Alessandro in Orlando, ki sta sicer osnutek podpisala, in s svojimi izjavami vzbujala celo vtila, da govorita v imenu dobrega dela, če že ne celotne demokratske svetovalske skupine.

Očitno pa ni bilo tako. A to se je izkazalo šele na koncu razprave, potem ko so demokristjani zaprosili za prekinitev seje, da bi se lahko ločeno zbrali in zavzeli dokončno stališče. Sodeč po glasovih, ki so se slišali iz zaprtih vrat, je dogovorjanje bilo dokaj težavno. A naposled so se le odločili za »povratek« v vrste večine. Zakaj? Načelnik skupine Tripiani, ki je hkrati tudi strankin pokrajinski tajnik, je v glasovalni izjavi dejal, da je od

uprave dosegel ustanovitev posebne medodborniške komisije za ponovno proučitev položaja tistih občinskih uslužbenec, ki bi po dosedanjih izgle- dih ne bili deležni ugodnosti že omejenega člena 40.

Zanimivo pa je, da se v sejni dvorani niso vrtnili trije demokristjani, ki so podpisali osnutek sklepa, tako da se niso udeležili glasovanja. V razpravi je po svoje izstopal poseg listarja Salvagna, ki je dejal, da govori kot odbornik, in priznal, da je uprava zagrešila »nekaj desetletni« napak pri izvajanju člena 40. Na to priznanje se je navezal komunist Calabria, ki je dejal, da je ustanovitev posebne svetovalske komisije potrebna prav zato, da bi se morebitne napake odpravile in druga odprta vprašanja reševala na prosojen način, kar je bistvenega pomena za prizadete uslužbenke, a tudi za učinkovito delo-

vanje same uprave. Čisto na koncu se je posegel tudi neposredno prizadeti odbornik za osebje, to je socialist Seghene. Zavrnil je očitke, da je ravnal nekorektno, predlagano svetovalsko komisijo pa je označil za protizakonito, češ da bi se na nezakonit način prilastila pristojnosti občinskega odbora.

Potek in zaključek ponedeljkove izredne seje sta včeraj ocenila KPI in Tržaško gibanje v posebnih tiskovnih poročilih. Oba sta se kritično obregnila ob zadržanje KD. Komunisti poleg tega napadajo Segheneja, češ da se je na seji in sploh pri izvajanju člena 40 obnašal oholo, o medodborniški komisiji pa pravijo, da ne bo rešila odprtih vprašanj, pač pa bo le pokrila napake in nekorektnosti, ki so jih zagrešili občinski upravitelji. Voditelj MT Parovel pa v svojem sporočilu pristavlja, da bo izročil državnemu pravdnstvu zapisnik seje, saj so na njej nekateri upravitelji sami priznali »napake«.

Na osnovi ponedeljkovega zadržanja KD pa bi bilo preuranjeno soditi, da je prišlo do kakšnega bistvenega razčlenjenja ali celo zblizanja med strankami že večkrat razbite upravne večine. Tako je bil šele včeraj razobesen sklep, s katerim je občinski odbor ob nasprotovanju demokratskih in ene- ga republikanskega odbornika 23. decembra sklenil, da ne skliče več občinskega sveta za nadaljevanje razprave o odstavitvi župana Staffierija. Do zavlačevanja pri razobešenju sklepa pa je prišlo zato, ker ga starejši odbornik Tomizza (KD) ni hotel podpisati baje v prepričanju, da je sklep nezakonit. Kakšno dodatno »presenečenje« za upravno večino oziroma za njene ostanke pa bi lahko že v naslednjih dneh prišlo iz pokrajinskega nadzornega odbora, na katerega so stranke opozicije naslovile vrsto prijav in pozivov.

Z nedavnega prvega občnega zbora Graditi pot k sožitju glavni cilj KUD Prints

Kulturno umetniško društvo Prints je pred prago božičnih praznikov polagalo prvi obračun svojega komaj dve leti trajajočega, a že široko razpredenega dela. V ponedeljek, 21. decembra, je namreč potekal v Gregorčičevi dvorani v Trstu prvi občni zbor KUD Prints, društva, ki si je zadalo nalogo, da bo skušalo širiti grafično umetnost, pa ne samo s prirejanjem razstav in podobnimi dejavnostmi, temveč tudi s formiranjem mladih umetnikov ter s stimuliranjem vseh tistih, ki se z likovno umetnostjo poklicno ali ljubiteljsko ukvarjajo.

Kulturno umetniško društvo Prints je nastalo nekako istočasno z grafično delavnico Atelier, da bi ji bilo v nekakšno dopolnitev. V sorazmerno kratkem razdobju svojega obstoja je KUD Prints sprožilo več zanimivih pobud in se lahko ponaša z bogato in razvejano dejavnostjo. Najuspešnejša in tudi najkoristnejša je bila priredba vrste tečajev lesoreza in bakroreza tako za mlajše kot za odrasle, ki so jih vodili Mauro Tonet, Franko Vecchiet in Serse Roma. Tečaji so trajali leto dni in ob koncu, to je letos jeseni, je društvo priredilo razstavo del tečajnikov v Prosvetnem domu na Opčinah, ki jo je nato ponovilo v Vižovljah. Člani društva so med drugim sodelovali pri razstavi Društva slovenskih likovnikov v Kraškem muzeju v Repnu, hkrati pa je priredilo samostojno razstavo svojega člana Paola Pascuttija v Miljah. Posebne omembe so vredni tudi stiki, ki jih je društvo Prints navezalo z raznimi likovniki tostran in onstran meje ter z grafiki iz ZR Nemčije, s katerimi je prišlo do posebnega sodelovanja. Šperimentalno je namreč društvo priredilo intenzivne tečaje grafike s tečajem nemškega jezika, ki so potekali v poletnih

mesecih, četudi z, žal, ne najboljšo udeležbo.

O vseh teh pobudah je na prvem občnem zboru poročala predsednica Sonja Čebulec, ki je med drugim posebej poudarila še eno, temeljno vlogo društva, to je odprtost do vseh, ki želijo pristopiti k njegovim dejavnostim, ne glede na narodnost. »Tu gre seveda in predvsem za odprtost z Italijani in za sodelovanje z njimi,« je dejala predsednica, »in danes smo ponosni, da nam je uspelo zgraditi mostiček med Slovenci in Italijani, mostiček, ki se ne majo in je zgrajen na dobrih tleh, iz katerih bodo ob sodelovanju še drugih naših kulturnih in družbenih dejavnikov lahko vzklili boljši pogoji za pravo sožitje. Prepričani smo v sodelovanje, ki sloni izključno na umetniški podlagi, a ob katerem se odpirajo možnosti za širše sodelovanje. KUD Prints združuje Slovence in Italijane, pretežno mlade ljudi, ki delajo z navdušenjem, ki se zavedajo svoje narodnostne pripadnosti, a si prizadevajo, da bi ustvarili pravo stičišče.«

Po tej poti, kot je potrdil občni zbor, želi društvo, ki vključuje člane iz vseh krajev tržaške pokrajine, od Milj do Devina, odločno nadaljevati. Seveda pa se bo moralo spoprijeti tudi z nekaterimi problemi, zlasti finančne- ga značaja. Med drugim bo moralo rešiti tudi vprašanje prostorov, ker še ne razpolaga z lasnim sedežem in se mora za svoje dejavnosti posluževati prostorov, ki jih ljubeznivo dajo na razpolago druge organizacije, zlasti Zveza slovenskih kulturnih društev, ki se ji je predsednica Čebulec v svojem poročilu posebej zahvalila. Prva akcija društva v bližnji prihodnosti bo zato namenjena iskanju primernih društvenih prostorov.

Tombesijev poziv parlamentarcem za obnovo solidarnosti iz pretekla zakonodajne dobe

Pozitivna vizija celote gospodarskih razmer v pokrajini, kot izhaja iz izčr- pne analize podatkov, ter poziv k enotnosti in večji solidarnosti tržaških političnih in gospodarskih sil sta bili osrednji točki včerajšnjega nastopa predsednika Trgovinske zbornice Giorgia Tombesija na tradicionalnem srečanju z novinarji ob koncu leta. Tombesi je na osnovi svojega poročila, ki ga je pred mesecem dni pripravil za zasedanje Pokrajinske gospodarske konzulte, preračunal vsa temeljna ekonomska poglavja in ugotovil, da se v Trstu ne samo dobro živi, temveč tudi proizvaja.

Po podatkih o ustvarjeni dodatni vrednosti je naša pokrajina med prvimi v Italiji, kar pomeni, da njeno gospodarstvo — v nasprotju z utrjenim prepričanjem — ni parazitsko. Toda, označujejo ga specifične dejavnosti, ki jih je porodila deindustrializacija in postopno preusmerjanje na področje dela z visoko tehnološko vsebino. Ostaja velik problem demografskega upadanja, za katerega ni druge rešitve kot pritegnitev svežih sil od zunaj, saj je današnji izredno skromni odstotek aktivnega prebivalstva (37,8) pripisati prav demografskim in ne ekonomskim vzrokom. Pri vprašanju zaposlovanja je Tombesi poudaril pomen deželnega zakona o poklicnem usposabljanju in delu, ki je občutno dvignil zaposlitveno raven, čeprav še ni znano, ali bo imel zgolj začasne ali trajne učinke. Paket za Trst je še vedno neizkoriščen — »zaklad«, ki pa se mu čas trajanja neusmiljeno izteka — je priznal predsednik Trgovinske zbornice — medtem ko je področje državnih udeležb opredelil kot izraz inteligentne povojne obsejne politike italijanske države. Sedaj se je znašlo v velikih težavah, ker mu je zmanjkalo tržišča: ljudje se morajo enkrat za vselej prepričati, da ni možen obstoj nobene industrijske dejavnosti, ne javne in niti zasebne, ki nima tržišča. Rešitev je iskati v povezovanju obeh sektorjev in preusmerjanju proizvodnje oziroma v iskanju novih proizvodnih možnosti, za kar je bila ustanovljena posebna družba, tako imenovana SPI (družba za industrijske iniciative). Nekateri ji očitajo, da ni še ničesar storila, pozabljajo pa, da je namenjena tudi za pomoč in spodbujanje obstoječih dejavnosti (na primer pristaniških in pomorskih). Prav tako se je Tombesi za držal pri primeru Tržaškega Lloyda, kjer krčenje števila zaposlenih ne pomeni tudi krčenja dejavnosti: v zadnjih treh letih je tržaški ladjar povečal število pristanov svojih ladij v Trstu, količino pretovarjenega blaga in število kontejnerjev. Pri dejavnosti Trgovinske zbornice oziroma njene gospodarske konzulte, je Tombesi posebej omenil ustanovitev Konzorcija za

kraški marmor in skrb za razvoj obrti, ki je protitež pomasovljenju.

Sodelovanje s sosednjo Jugoslavijo je bilo tudi predmet Tombesijevoga odgovora na novinarsko vprašanje o morebitni zaskrbljenosti zaradi njene gospodarske krize. »Seveda smo zaskrbljeni, čeprav Trst še ni občutil večjih posledic te krize, nasprotno, promet po avtonomnem računu se je občutno povečal,« je dejal predsednik Trgovinske zbornice. Podčrtal je, da je bila

tržaška zbornica med predlagalci ustanovitve mešane družbe za izgradnjo avtocestnih povezav, in to v času, ko je bilo privržencev te zamisli zelo malo. Kar pa zadeva vpliv jugoslovanske krize na drobno trgovino ob meji, se je le-ta kakovostno spremenila: od velikih količin z nizko kakovostjo, ki je bila neugodna za ravnovesje trgovinske mreže, se je ponudba prilagodila večji selektivnosti jugoslovanskega tržišča. »In končno,« je dodal Tom-

besi, »smo sami večkrat pokazali tudi konkretno solidarnost z gospodarstvom sosednje države, na katero pa nismo vselej prejeli ustreznih odgovorov.«

Poleg vprašanja o razvoju navtičnega turizma v pokrajini, je bilo največ zanimanja novinarjev posvečenega »božičnemu darilu«, posebnim kontingentom pogonskega goriva. Tombesi ni mogel biti zelo natančen glede organizacije razdeljevanja kontingentov, saj bo potrebno počakati na ministrski odlok. Pač pa je poudaril politično plat tega vladnega ukrepa: zasnovan je bil v času, ko se je Trst v Rimu predstavljal enotno, z veliko solidarnostjo političnih in gospodarskih sil, ki je privedla tudi do sprejema paketa (tu je še posebej poudaril zasluge bivše senatorke Jelke Gerbec). Od takratnega tržaškega parlamentarnega zastopništva je ostal le še poslanec Coloni, ki je s predsednikom deželne uprave Biasuttijem opravil največ dela za dokončno sprejetje odloka o kontingentih. Vendar pa bo moral vladni ukrep še pred zbornico, kjer bo znova potrebna tista enotnost in solidarnost, ki se je medtem občutno skrhala. Tombesijev glavni poziv z včerajšnjega srečanja je zato šel prav na naslov tržaških parlamentarcev in političnih sil, ki naj presežejo pristranske in volilne interese v imenu dobrobiti in perspektiv svojega mesta. (vb)

Z včerajšnje tiskovne konference na Trgovinski zbornici

Vrsta srečanj Zveze trgovcev s političnimi predstavniki

Zveza trgovcev se je v preteklih snih srečala s predstavniki političnih strank z namenom, da jim oriše zahteve trgovskega in turističnega sektorja ter z željo, da jih politični delavci tudi ustrezno podprejo. Predsednik Zveze Donaggio se je z delegacijo sodelavcev sestel s predstavniki republikancev, Kršćanske demokracije, z liberalci, socialisti in komunisti. V teku teh srečanj je Donaggio poudaril pomen posebnih kontingentov za Trst, ki jih je vlada odobrila 23. t.m. in tako premostila nepotrebne diskriminacije med Trstom in Gorico. Pomembno vlogo pri odobritvi tega zakona je po besedah njenega predsednika imela tudi Zveza trgovcev.

Predsednik Donaggio je s svojimi sogovorniki nadalje proučil vsebino nekaterih zakonov, ki se nanašajo na obsejna podočja ter priznanje deželi tega statusa tudi s strani Evropske gospodarske skupnosti. Nanizal pa je tudi vrsto problemov krajevnega značaja, zlasti tistih, ki so v zvezi z odobritvijo trgovskega načrta za Trst. Neugodno demografsko nihanje, pomanjkanje jugoslovanskih kupcev, nenadzirna pa kaotični mestni promet in težave s parkirišči, negativno vplivajo na razvoj tega sektorja. Celotno gospodarsko podobo mesta pa še toliko bolj ogroža tudi stalno propadanje industrije. Politični predstavniki so vse te probleme vzeli na znanje z obvezo, da se bodo v prihodnje vestno zavzeli vsaj za njihovo delno rešitev.

Tropske dežele, zimska letovišča, evropska glavna mesta mamijo meščane

Tržačan ob novem letu rad »pozabi« na Trst

Tržačani močno ljubijo Trst, ob praznikih pa kljub vsemu radi pozabijo na to ljubezen in rade volje zapustijo mesto v zalivu, da bi lahko vsaj nekaj dni ali tednov uživali v drugih krajih. Tako izhaja iz miniankete, ki smo jo opravili pri nekaterih tukajšnjih potovalnih agencijah, da bi izvedeli, kje in kako bodo naši meščani preživel silvestrovo.

Po tistem, kar smo slišali, kaže, da bo Trst ob prestopu starega v novo leto napol prazen. Vse potovalne agencije so nam namreč potrdile, da je bilo letos zanimanje za potovanja vseh vrst izjemno veliko. In to tako za bližnja zimska letovišča kot tudi za bolj oddaljene, eksotične kraje. Če bi potegnili črto pod skupni imenovalec odgovorov na naša vprašanja, bi bil rezultat takle: Tržačani konec decembra zelo radi potujejo, radi si privoščijo oddih v tujini, pri čemer se množično poslužujejo uslug potovalnih agencij.

Na slovenski potovalni agenciji Aurora so nam povedali, da je bilo največ povpraševanja za ogled Malezije in Singapura. To je tudi najdaljše potovanje, ki ga agencija prireja, saj so izletniki odleteli v jugovzhodno Azijo pred božičem, vrtnili pa se bodo po novem letu. »Če bi imeli na letalu še več prostoro-

rov, bi jih zlahka zapolnili, tako zelo privlačno je bilo to potovanje,« so nam povedali.

Že tradicionalni izlet v Budimpešto, izleti na Bled, v Zagreb in na Plitvička jezera in izleta na Krk in Rab so prav tako zabeležila popoln vpis. Mnogo je bilo interesentov za izlet na tople Kanarske otoke ali pa za enotedenski izlet na Ciper. Na top lestvici izletov sledijo Maroko, Santo Domingo, Kuba, London, manjše od prejšnjih let pa je bilo povpraševanje za Tunizijo (se mar Tržačani boje, da bodo tam srečali Craxija?...)

Kakorkoli že, kdor se ni doslej podvzval za potovanje ali izlet, bo moral ostati kar lepo doma. V zimskih letoviških dobesedno ni prostih mest; vse hotelske zmogljivosti so domala maksimalno izkoriščene. Prosto sobo je mogoče iztakniti le zadnji trenutek, če se ji kdo medtem odprave, in še to ne po telefonu, pač pa na kraju samem.

Pri potovalni agenciji UTAT so nam obrazložili, da je treba potovanja Tržačanov ob izteku leta deliti glede na trajanje potovanja in na finančno breme potovanja samega. Od potovanj v bližnje kraje premočno prednjači Avstrija. Mnogo naših meščanov se

je že odpravilo ali pa se še bo odpravilo na nekajdnevno smučanje na Koroško. Nova avtocestna povezava s Trbižem je le še povečala zanimanje za te kraje. Dunaj ostaja klasična novoletna tura. Številni Tržačani so jo izbrali predvsem zaradi velikih kulturnih in drugih ponudb avstrijskega glavnega mesta, kot sta na primer novoletni koncert in cesarski ples. Tudi druga evropska glavna mesta — Budimpešta, Pariz, Amsterdam, Istanbul — so ob novem letu še vedno privlačna.

Med »daljšimi« potovanji prednjačijo predvsem izleti v tropske kraje. Na prvem mestu vztrajajo Maldivi. »Če bi imeli na Maldivih 3-krat več hotelov, bi bili vsi zasedeni, toliko jih je povpraševanje,« so nam povedali. Zelo vabljivi so Karibski otoki, Mauricius, in predvsem Kenija. V Keniji je mnogo italijanskih hotelirjev, zato ni nič čudnega, če je ob novem letu italijanščina prevladujoč jezik v njihovih hotelih.

Dokajšen uspeh je v Trstu poželo tudi potovanje okoli sveta. Nekaj tukajšnjih petičnežev je na štefanovo odpotovalo na pot, ki jo je Vernov junak Phileas Fogg prepotoval v 80 dneh. Naši »junaki« bodo zanj potrebovali le 22 dni.

Po dogovoru s sindikatom CGIL za javne uslužbenke Pokrajina izdelala okviren načrt za začasno zaposlovanje mladih

Problem zaposlitve je v Trstu iz dneva v dan bolj pereč, industrija in trgovina se nahajata v težkem položaju, hkrati pa v javnih službah zevajo praznine, ki otežujejo delo in obremenjujejo tako uporabnike kot uslužbenke same. Predlogov za rešitev tega problema je bilo že veliko, le malokdaj pa smo lahko zabeležili tudi njihovo uresničitev. Sindikat, ki se je v prvi vrsti potegoval za izboljšanje nastalega položaja, je prav te dni dosegel tudi neko obliko sodelovanja z javnimi upravami, pa čeprav je dejansko nanj pristala zaenkrat le Pokrajina.

Urniki trgovin za novoletne praznike

V teh prazničnih dneh bodo tržaške trgovine poslovale po urniku, ki ga je objavila tržaška Zveza trgovcev: **danes, 30. decembra**, bodo odprte vse trgovine po običajnem urniku, **jutri, 31. decembra**, na silvestrovo pa bo za trgovine z živili popoldne veljal nekoliko spremenjen urnik, in sicer od 15.30 do 18. ure. **V petek, 1. januarja**, bodo seveda vse trgovine zaprte.

Tudi časopisni kioski in prodajalne bodo za **ново leto, 1. januarja**, zaprte, ker tega dne, kot običajno, ne izidejo dnevniki.

Gre v bistvu za dogovor med uslužbenci in vodstvom Pokrajine, da smotno urejujejo vprašanje delovnih nadur in denarja, ki ga administracija daje na razpolago. Odbor uslužbencev pokrajinske uprave, ki so včlanjeni v sindikat CGIL, je namreč sestavil okviren načrt; ta načrt, ki se nanaša na začasno zaposlitev mlade delovne sile

za kritje določenega števila nadur, je uprava formalno že odobrila, vendar bo o njem razpravljala še na drevišnji seji. Z denarjem, ki ga je Pokrajina v ta namen naložila v poseben sklad — približno 100 milijonov lir — bo s prihodnjim letom omogočila začasno zaposlitev štirih oseb s polnim delovnim urnikom ali osmih s skrajšanim delovnim urnikom. Delovno silo bo uprava izbirala med mladimi, ki so vpisani v seznam brezposelnih, seveda pa se bo poslužila tudi primerne selekcije vsaj za tiste službe, ki to zahtevajo. Selektivno bo namreč izbirala kandidate za razne animatorske dejavnosti, spremljevalce bolnih in ostarelih in podobno. Delovna doba bo trajala eno leto, v tem času pa bo začasno osebe uživalo vse ugodnosti, ki jih previdevajo delovne pogodbe.

Tak način zaposlovanja seveda ne bo stekel kar čez noč, saj okvirni načrt potrebuje še veliko popravkov in dodatkov, ko pa bo stekel, bo vsaj delo-

ma razbremenil vrste brezposelnih. Isti način zaposlovanja je CGIL predlagal tudi občinski upravi, ki razpolaga s posebnim skladiščem v višini 1,2 milijarde lir, vendar se upravitelji doslej še niso izrekli. Obstaja pa nevarnost, da bo ostal ta denar neizkoriščen, saj bi se moral občinski odbor o tem izreči pred 31. decembrom. Poleg raznih služb družbenega značaja bodo začasno zaposleni lahko opravljali tudi druge naloge, kot je izpolnjevanje davčnih prijav — to delo zaenkrat najbolj bremeni prav sindikalne federacije in patronate — ali arhivsko delo, ki v veliki meri otežkoča usklajevanje nekaterih dejavnosti v javnih upravah. Pozitivno pa je že dejstvo, da za tako začasno službo ne bo treba razpisovati javnih natečajev, kar seveda zahteva svoj čas in dodatno ovira že itak počasen birokratski sistem. Skratka, gre za pozitivno pobudo, ki bo prav gotovo naletela na odobravanje, še zlasti, če se bodo tudi ostale javne uprave ogrele zanjo. (mi)

Preložili rok za plačilo avtomobilskih taks

Italijansko finančno ministrstvo je včeraj sporočilo, da je preložilo rok za poravnavo avtomobilskih taks, ki zapadejo 31. decembra 1987. Po novem določilo bo mogoče plačati avtomobilске takse od 11. januarja do 10. februarja 1988. Preložitve (prvotno bi morali avtomobilске takse poravnati do 31. januarja) je odredil finančni minister Gava z namenom, da bi »premostili težave, ki so nastale v zvezi s pripravo novih plakatov z novimi tarifami avtomobilskih taks.« Minister Gava je še poudaril, da je bila preložitve predvidena in najavljena že ob sprejemu dekreta o novih tarifah avtomobilskih taks, to je 23. decembra.

Z desetdnevno preložitvijo roka za plačevanje avtomobilskih taks se bodo lahko Italijanski avtomobilski klub ACI in njegove podružnice po vsej Italiji vsaj malo oddahnili. ACI je namreč že pred časom poslal podružni-

cam in poštanim uradom plakate s tarifami avtomobilskih taks, ki so bile v veljavi v letošnjem letu. Potem ko je ministrski svet odobril dekret o povišanju avtomobilskih taks, je bilo povsem jasno, da bi morali stare plakate zamenjati s plakati z novimi tarifami. Za zamenjavo pa je potrebno vsaj nekaj časa, saj je bilo prvotno predvideno, da bodo stekla plačevanja od 2. januarja dalje. Desetdnevna preložitve bo tako omogočila podružnicam ACI in poštanim uradom, da v novem roku dobijo nove plakate z novimi tarifami.

Medtem je Italijanski avtomobilski klub ACI včeraj sporočil, da je prišlo do majhne spremembe pri avtomobilski taksi za vozila na bencinski pogon z dvanajstimi davnimi konjskimi močmi, ki so registrirana v Furlaniji-Juljski krajini. Nova tarifa za ta vozila znaša 38.960 lir in ne 38.760 lir, kot je bilo objavljeno včeraj.

Izmenjava voščil in daril na meji pri Fernetičih

Na mejnem prehodu pri Fernetičih so si italijanski in jugoslovanski delavci obmejnih služb izmenjali voščila in darila (kot vidimona sliki), kar je postalo že prijetna tradicija. Prvič so namreč to naredili pred tridesetimi

leti s skromno slovesnostjo, pred štiri- mi leti pa so v znak vedno večjega sodelovanja in prijateljstva zasadi- li smreko prav na sredi poti med obema mejama. Odtlej se pod to smreko srečujejo ob vsakem koncu leta. Letošnje slovesnosti so se med drugimi udeležili tržaški podprefekt Mazzurco, predsednik Pokrajine Locchi, generalni konzul SFRJ v Trstu Livij Jakomin in škof Bellomi. Dr. Mazzurco je v priložnostnem govoru poudaril pomen sodelovanja vseh ljudi, ki delajo na meji. Dejal je tudi, da je to meja, ki ločuje, ki pa hkrati združuje ljudi v želji po miru, bratstvu in svobodi. Škof Bellomi, ki je obmejne delavce pozdravil tudi v slovesščini, pa je poudaril pomen njihovega dela, ki ni vselej lahko. V prihodnjih dneh se bodo podobne slovesnosti izvršile tudi na ostalih mejnih prehodih v de- želi.

V Trst prihaja baletna predstava »Plavi angel«

V gledališču Verdi bomo 7. januarja lahko gledali znamenito baletno stvaritev Rolanda Petita »Plavi angel«, ki jo bo uprizorila skupina Državnega baleta iz Marseilla. Že po tradiciji uvršča tržaško gledališče v svoj repertoar na začetku leta baletno predstavo. Po letošnjih in lanskih uspešnih uprizoritvah »Coppellie« in »V spomin na Pro- usta« bo v januarju na vrsti baletna priredba znanega dela Heinricha Mann, po katerem je bil posnet tudi uspešen film. Ljubzensko zgodbo prof. Unrata in Rose Fröhlich bosta s plesom izmenično tolmačila dva vrhunska baletna para: znana televizij- ska zvezda Alessandra Martines in Denys Ganio, interpret najboljših Peti- tovih stvaritev, ter prva plesalka Dr- žavnega baleta iz Marseilla Pascale Doye in najbolj znani sovjetski plesa- lec Vladimir Vasiljev. Delo je uglasbil Marius Constant, sceno je oskrbel Jo- sef Svoboda, kostume pa Franca Squ- arciapino. Predstave se bodo vrstile do 17. januarja.

Tatovi izkoristili opoldanski premor

Dolgoprstneži so v ponedeljek izko- ristili opoldanski premor, ko so trgo- vine zaprte (prejšnji ponedeljek so vse trgovine obratovala zaradi praznikov), in v lomili v trgovino z oblačili Chris- tian v Ul. Tarabocchia 4. Blagajna tr- govine pa gotovo ni izpolnila njihovih pričakovanj. V predalu so našli nam- reč le 30.000 lir v bankovcih. Oblači- la pa jih očitno niso zanimala, saj so bile police nedotaknjene. Tatvine se je zavedela lastnica, 26-letna Viviana Stocchi iz Križa 4/b, ko je ob 15.30 ponovno odprla trgovino. Tatovi so vlomili skozi okence nad vhodnimi vrati.

V industrijski coni prvo podjetje »iz paketa« Načrti za bivše območje Vetrobela se končno začenjajo uresničevati

Načrti za uporabo prostora bivše to- varne Vetrobela se — kljub vsemu — počasi uresničujejo, tako kot se ures- ničujejo prvi, čeprav majhni koraki iz- vajanja paketa za Trst. S tako optimis- tično noto je te dni izšla letošnja za- dnja številka periodičnega glasila Tr- žaškega Združenja industrijcev »Pre- senza industriale«, ki je prebujanju na območju bivše Vetrobela posvetila tudi naslovno stran.

Gradbena komisija Tržaške občine je končno le vzela v pretres projekt o uporabi območja Vetrobela, ki ji ga je predložila sedanja lastnica terena, družba Friulia-Lis in ki predvideva kakih dvajset novih proizvodnih umestitev. Najbolj razveseljuje pa je dejstvo, da ne gre samo za bolj ali manj briljantne načrte, pač pa za vrsto konkretnih prošelj podjetij, ki bi rada svojo dejavnost preselila ali na novo ustanovila prav na tem območju. Tr- žaška občina je baje že prižgala ze- leno luč za projekte in zagotovila vso pomoč za hitro rešitev birokratskih postopkov.

Čeprav je območje bivše Vetrobela najbolj vidni, ali celo šolski primer uporabe opučenih proizvodnih pro- storov in terenov, ni osamljen. Več programov zadeva tudi opuščene obrate in nekatera redka prosta zemljiš- ča na območju tržaške industrijske cone. Tak je primer nepremičnine biv- šega podjetja Sidualc, ki jo je prevzela nova družba FAM, prva, nastala po sprejetju paketa za Trst. Gre za obeta- jočo tekstilno industrijo z ambicioz-

nim programom ustvariti izvirno tržaš- ko oblačilno modno linijo, ki si jo je zamislil mladi podjetnik iz Veneta Massimo Zigiotti, po rodu Furlan in že leta živeč v Trstu. S podobnim podjet- jem, ki ga ima v sosednji deželi, si je že nabral potrebnih izkušenj, prve dni januarja pa bo javnosti predstavil novo, čisto tržaško modno kolekcijo. Z deli za sedež podjetja v dolini pri Ore- hu so začeli letošnjega julija, sedaj pa so tik pred koncem. V njem bo tudi razstavna dvorana za modele in blago, ki bo tako postala pravo mesto za sre- čanja in ustvarjalna delavnica za mla- do, pisano modo v znaku Trsta.

Na glasbeno zabavno prizorišče stopa nov ansambel: »Happy day«

Kaj bi lahko lepše zvenelo v tem novoletnem vzdušju (pa tudi v vseh ostalih, »navadnejših« dneh leta) od veselega naslova pred kratkim nastalega ansambla Happy day?

Petčlanska skupina je začela vaditi pred dobrimi tremi meseci z name- nom, da pripravi obširen repertoar plesne glasbe. Poleg polk in valčkov, ki ne smejo manjkati, so tu še roman- tični tangi, živahni latinskoameriški ritmi, nepozabne melodije ali ever- greeni, za violino igrani dunajski valč- ki, na koncu, a ne zadnji pa najnovej- ši motivi s top-lesstvic lahke glasbe. Ansambel Happy day sestavljajo Igor Malalan, show man in pevec, Boris Devetak, violina in bas kitara, Marko

Feri, kitara in glas, Alfredo Cibic, kla- viature in glas, Ladi Mljac, bobni in glas.

Vsi člani ansambla so precej po- znani iz raznih zasedb, v katerih so nastopali. Nekakšen starosta skupine je brez dvoma bivši bobnar in pevec znanega ansambla Prizma, Ladi Mljac, pravzaprav skoraj zvezdnik slovenske lahke glasbe. Med manj znanimi, vsekakor pa ne zanemarlji- vimi izkušnjami ostalih članov so tudi Devetakovo nastopanje z ansam- blom Igo Radovič in Cibičovo igranje v rock skupini iz Trebč. Čeprav bo marsikomu sililo v uho, da je Happy day nekakšna »podružnica« bolj zne- ne kabaretne skupine, naj to misel ta- koj odstrani: ansambel je povsem sa- mostojen in predvsem plesni! Želja vseh članov je, da bi v bodoče s svoji- mi pesmimi sodelovali na raznih tek- movanjih in festivalih lahke glasbe. Seveda razmišljajo tudi o snemanjih. Pripravili pa bi radi predvsem čim boljši in raznoliki plesni repertoar, zato da bi nudili prijetno in dobro glasbo plesalcem in poslušalcem vseh starosti.

Happy day bo prvič nastopil v Go- rici, na silvestrovo, našemu občinstvu pa se bo uradno predstavil v soboto, 2. januarja, v zgornjem športno-kul- turnem centru. Večer bo predvsem plesnega značaja, standardni spored pa bodo popestrile še nekatere izvir- ne pesmi, ki so jih napisali sami člani ansambla.

Novi obrazci za trgovske in obrtniške obrate

Tržaška trgovinska zbornica obvešča, da je v uradnem listu št. 290 z dne 12. decembra objavljen ministrski dekret v zvezi z novimi obrazci za prijavo odprtja ali ukinitve trgovskih in obrtniških obratov ali za katerekoli uradne spremembe. Obrazci so poenoteni na vsedržavnem ozemlju, obvezno pa se jih bo treba posluževati od 1. januarja dalje. Vsekakor bo Trgovinska zborni- ca do zadnjega marca 1988 upoštevala tudi prijave in podatke, ki so bili izpolnjeni na doslej veljavem način.

V prihodnjih tednih bo Trgovinska zbornica poskrbela za podrobnejše informacije svojih članov tako, da jim bo dostavila faksimile novih obrazcev. Na novih obrazcih za raznovrstne prijave bodo morali trgovci in obrtniki overoviti vse podpise, tudi če so ustrezno dokumentacijo že oddali oziroma tudi v primerih, ko so to storili že v preteklosti pri izpolnjevanju rednih obveznosti.

Poziv pred novoletno tradicionalno pobudo Pohod za mir in proti lakoti v svetu

»Obvezujemo se, da bomo v našem mestu s svojim vsakdanjim delom podpirali prizadevanja v prid družbe- nega miru: za izboljšanje položaja so- cialno ogroženih (ostarelih, brezposel- nih, bolnih, odrinjenec, izgnancev), za sožitje in medsebojno oplajanje lju- di, ki so različni po kulturi, jeziku in veri.« S tem stavkom se zaključuje poziv, ki ga je pred novoletnim poho- dom za mir v Trstu objavil njegov pri- praviljalni odbor. Poziv se pričinja s pozdravom sporazuma, ki so ga skleni- le SZ in ZDA za odpravo jedrskih ra- ket srednjega in kratkega dometa, in izraža upanje, da bo v kratkem prišlo do okrepitev mednarodnih organiza- cij, kot je OZN, in sploh do večjega mednarodnega sodelovanja na vseh področjih. Pripraviljalni odbor se obra- ča še zlasti na znanstvenike, kulturni- ke, politike, sindikaliste, duhovnike in

na mlade ter jih poziva, naj delujejo za okrepitev kulture miru v našem mestu, za omejitve proizvodnje in pro- daje orožja in za pomoč manj razvitim državam.

Kot bomo na samem letaku s pozi- vom, so na novoletni pohod za mir pristali poslanci Bordon, Coloni in Spetič ter KPI, DC, DP, CGIL, CISL, UIL, ACLI, ognjiščarji, skavti AGESCI, Krožek dom Milani, Združenje opore- nikov vesti, ARCI, ARCCS, MIR, Val- dejska skupnost, Kolektiv študentov fizike, Skupnost sv. Martina, Zelena alternativna lista, ZKMI in VZPI.

Pohod bo kajpak v petek, 1. januar- ja. Zbirališče bo na Trgu Unità, od ko- der bo okrog 16. ure krenil sprevod po Korzu Italia do Trga Goldoni, nakar bo zavil na Korzo Carducci in nadalje- val do Rusega mosta. Tu bo zaključni shod, na katerem bodo med drugimi

govorili voditelj Skupnosti sv. Martina za rehabilitacijo handikapirancev in narkomanov duhovnik Mario Vatta, član deželnega vodstva sindikata CGIL Mauro Gialuz in pokrajinski taj- nik VZPI Dušan Košta.

Usodni skok z okna

Ljudem, ki so včeraj zjutraj, nekaj po 10. uri, šli po Ul. Fratello, se je nudil srhljiv prizor. 74-letna Cesira Paoluzzi je namreč padla z okna svo- jega stanovanja v prvem nadstropju na številki 4 in obležala mrtva na tleh. Niti reševalci Rdečega križa ji niso mogli biti v pomoč. Ženska, ki je žive- la z možem in otroki, je bila v tisti uri sama doma, zato ni znano, kaj se je pravzaprav zgodilo. Karabinjerji, ki so prišli na kraj nesreče, pa domnevajo, da si je Paoluzzi je vzela življenje.

V teh časih še agentom marsikdo ne zaupa več

V telefonski centrali letečega oddel- ka tržaške kvesture so bili v hipu vsi pokonci. Že nekaj minut je namreč vz- trajno brnel zvonec alarmne naprave, ki se sproži, kadar kdo vlomil ali ka- korkoli brez dovoljenja vstopi v ka- kšen denarni zavod. Telefonisti so naj- prej ugotovili, za katero banko gre, nato pa se postavili v stik s posadko najbližje »pantere«.

Tako sta dva agenta v ponedeljek, ob 7. zjutraj, z vso brzino odniteda v Ul. Ginnastica 11, kjer ima sedež agencija št. 4 Tržaške hranilnice, da bi ugotovila, kaj se je pripetilo. Ura je bila za vlom sicer nenavadna (tatovi bi si gotovo izbrali udobnejšo nočno uro), vendar je bilo treba kljub temu preveriti, ali ni kakšen nepridiprav le vstopil v poslopje, in izklopiti alarm. Agenti pa je pričakala nadvse nena- vadna situacija. Kljub zgodnji uri sta bila namreč ravnatelj in uradnica že

na delovnem mestu. Agenti sta spre- lila zelo hladno in nezaupljivo. Urad- nica je zahtevala, da pokažeta izkazni- co, ravnatelj pa jima je kar se da ne- prijazno dejal, da ne zaupa nikomur, pa četudi ima na sebi uniformo (ver- jetno so se mu vtisnile v spomin ne- davne aretacije karabinjerjev). Agenti, ki nista hotela ugoditi zahtevi uradni- ce, sta po kratkem prekananju odšla, trdno odločena, da razčistita zadevo.

Pred banko sta srečala zaprišeze- nega stražnika, ki ima nalogo, da varuje omenjeni bančni zavod. Z njim sta se vrnila v banko, kjer sta končno pre- magala nezaupanje ravnatelja in urad- nice ter rešila uganko o vklopljenem alarmu. Ko sta ravnatelj in uradnica vstopila v banko, sta verjetno pozabila izklopiti alarmno napravo. Direktor pa je svoje nezaupanje opravičil z znanim italijanskim pregovorom: »Obleka ne naredi menih«!

Ob priliki božične prireditve na šoli F. S. Finžgar

Barkovljanski učenci spoznali različne tehnike kiparstva

Povsod je v teh dneh praznično vzdušje. Na barkovljanski osnovni šoli F. S. Finžgar je bilo pred dnevi še posebno slovesno. Božično prireditev, prikaz jaslic, ki so jih, po zamisli Davida Poljšaka, pripravili učenci, so le-ti s svojimi učitelji, združili z obiskom pri kiparki Iris Margoni-Tuzzi, ki je izdelala iz ilovice glavo Francesca Vivianija, učenca tretjega razreda in jo tudi podarila.

Vse je bilo prijetno, slovesno, v veliko zadovoljstvo učencev, staršev, učiteljev, gostje - kiparke, kot tudi učenec in učitelj italijanske osnovne šole, ki so se prireditve udeležili.

Celotno prireditev je vodila in povezovala učiteljica Vera Poljšak, ki je tudi povedala, kako je prišlo do spoznanja in tudi do prijateljstva z že zelo priznanim kiparko Margonijevno. Učenci so šli ob koncu preteklega šolskega leta na poučni izlet ter so se ustavili pri majhnem barkovljanskem jezercu. Tu jih je videla kiparka, jih povabila na svoj dom, jim pokazala, kako poteka njeno delo in predlagala, da bi enemu od učencev napravila kip. Učenci in njihovi učitelji so bili ponudbe veseli ter so na šoli, ob navzočnosti staršev, izžrebali učenca Francesca Vivianija. Slednji je moral dvakrat kot model h kiparki, David Poljšak pa je napravil več fotografij njegovega obraza. Na osnovi tega je kiparka izdelala kip, ki je resnično lep in sta ga bila vesela tako Francesco kot tudi vsa šola.

Tu se pa sodelovanje in poznanstvo med kiparko in učenci šole ni končalo. Še so jo obiskali, in ob teh obiskih jim je Margonijeva pokazala način dela z ilovico, jim dala možnost, da so ustvarili tudi nekaj svojih del, in še jih je povabila, da jo obiščejo in da tako s spoznavanjem kiparske umetnosti nadaljujejo.

Tako je bila božična prireditev na šoli priložnost, ko so se otroci predstavili s programom božičnih pesmi in prizorčkov in ko so se lahko tudi osebno in s' pesmijo zahvalili kiparki

Iris Margoni ter ji izročili cvetje in priložnostno darilo.

Starši, učenci obeh šol in gostja so si nato ogledali jaslice, s katerimi se barkovljanska šola udeležuje natečaja za jaslice, ki ga je razpisala tržaška pokrajina za zasebnike, šole, društva in cerkve. Jaslice so v črno-beli barvi; pastirčke, romarje, angelčke in svete kralje pa predstavljajo na črno-belih fotografijah učenci sami. Prav gotovo najbolj izvirna zamisel jaslic (N. L.)

Na sliki: barkovljanski učenci s kiparko Iris Margoni (foto David Poljšak).

V Podlonjerju uspel ciklus večerov o vinu

Skupnost vrtnarjev in vinogradnikov in skupina G.E.T. (Gruppo Enogastronomico Triestino) sta priredili pred kratkim ciklus večerov o vinu, ki se je odvijal v Ljudskem domu v Podlonjerju. Ciklus je vodil priznani strokovnjak in pokuševalec Marcello Pillon, ki je stvar izpeljal v obliki predavanj s pokušnjo vin in široke in poglobljene razprave z domačimi proizvajalci teh vin.

Prvi večer je bil v celoti posvečen pravilni predelavi grozdja v vino in teoretskim osnovam pokušanja vin. Predavatelj je jasno povedal, da manjši proizvajalci, kakršni so pač domači, običajno res niso tako dobro opremljeni kot večje kleti, lahko pa marsikatero hibo, ki bi iz tega izhajala, odpravijo z bolj skrbno nego svojega pridelka. Nato je govoril o različnih občutkih, ki jih zaznavajo naša čutila pri pokušnji vina. Izgled, vonj in okus vina sicer posebej ocenjujemo, a se morajo zlit v prijetno celoto.

Drugi in tretji večer je bila na vrsti skupna pokušnja, pri kateri so za serviranje skrbeli člani skupine G.E.T. Pillon je prisotnim odkrival karakteristike predstavljenih vin s posebnim poudarkom na kakovosti in morebitnih napakah. Vsaki pokušnji je sledil odprt razgovor s proizvajalcem, ki je na kratko orisal način priprave vina. Sledila je še razprava z navodili o nadaljnji negi vina in odpravi morebitnih hib in napak. Prisotni slušatelji, ki jih je bilo vse tri večere kakih petindvajset do trideset, so nedvomno veliko zvedeli in se marsičesa naučili. Imeli so priliko slišati priznanega strokovnjaka, ki je kljub številnim obveznostim v deželi in v širši okolici, z veseljem sprejel vabilo vinogradnikov in skupine G.E.T. O predstavljenih vinih se je sam izrekel pohvalno, kar daje slutiti, da desetletno delo skupnosti in prizadevnost domačih vinogradnikov nista bila zaman. Istočasno pa je odkrito kritiziral tiste napake, ki jih bo treba v kratkem še odpraviti.

M. W.

Slovenski kulturni klub sredi svoje 31. sezone

Letos je stopil Slovenski kulturni klub v 31. leto svojega delovanja.

SKK je namenjen mladim, saj ga tudi mi mladi sami vodimo. Zbiramo se vsako soboto ob 18.30 v Ulici Donizetti 3, kjer prirejamo predavanja na najrazličnejše teme, družabne večere, ples, predvajanje filmov, srečanja z drugimi mladinskimi organizacijami ter izlete. V sklopu SKK delujejo tudi likovni, gledališki in literarni krožki.

Letošnjo sezono smo začeli septembra in sicer s plesom. Dalje smo imeli razna predavanja, npr. o osebnih vtisih dveh dijakin s potovanja po ZDA in SZ, o poletni zaposlitvi mladih, srečanje s predstavnikoma Radia Opčine, izlet v Celovec v okviru Primorskih dni na Koroškem, predvajanje filmov (npr. »Amadeus«, »La stangata« - Prevara, itd.), miklavževanje ter nazadnje krajski kulturni večer in »boljši sejem« (mercato delle pulci) v korist Sklada M.

Čuk. Ob tej priliki nam je njegova odbornica Jelka Cvelbar spregovorila nekaj besed o pomenu, namenu in delovanju Sklada M. Čuk. Z »boljšim sejmom« smo zbrali 160.000 lir. Predmete pa, npr. plošče, igrače, knjige, bižuterije idr., ki so še ostali pri nas, bomo podarili revnejšim. Poleg tega smo organizirali tudi nabirko po raznih slovenskih trgovinah in pri zasebnikih v Trstu.

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam pri tej akciji pomagali.

Zdaj pa na kratko program za naslednji mesec in prvi teden v februarju:

- Zora Tavčar-Rebula: o Matjažu Kmeclu (priporočljivo predvsem za maturante);
- »Antifeštin«
- 6. 2. 88: likovno-literarni natečaj za vse mlade.

T. M.

gledališča

VERDI

Operna sezona 1987/88. V četrtek, 7. januarja, bo nastopila baletna skupina ROLAND PETIT iz Marseilla z delom L'ANGELO AZZURRO.

LA CONTRADA - TEATRO CRISTALLO

V torek, 5. januarja, ob 20.30: Graham Green L'AMANTE COMPIACENTE. Nastopata Giovanna Ralli in Giancarlo Sbragia.

kino

ARISTON - 15.30, 22.15 Salto nel buio, ZDA, 1987, fant., r. Joe Dante.

NAZIONALE IV - 16.00, 22.00 Arrivederci ragazzi, Fr., 1986, dram., r. Louis Malle, i. G. Manesse, J. Biras.

EXCELSIOR I - 17.30, 22.15 I Picari, It., 1987, kom., r. Mario Monicelli, i. Giancarlo Giannini, Enrico Montesano.

EXCELSIOR II - 17.30, 22.00 Beverly Hills Cop II, kom., ZDA 1987, 102'; r. Tony Scott; i. Eddie Murphy, Ronny Cox.

NAZIONALE III - 16.30, 22.00 Com'è dura l'avventura, kom., It. 1987; r. F. Mogherini; i. P. Villaggio, L. Banfi.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 Montecarlo gran Casino, It., 1987, kom., r. Carlo Vanzina, i. Massimo Boldi, Christian De Sica, □□.

FENICE - 17.00, 22.15 Lo squalo IV. - La vendetta, ZDA, 1987, dram., r. Joseph Sargent.

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 Biancaneve e i 7 nani, ris., prod. Walt Disney.

MIGNON - 15.00, 22.00 Fievel sbarca in America, ris., ZDA, 1986, prod. Steven Spielberg.

EDEN - 15.30, 22.00 Vortice erotico, porn., □□.

NAZIONALE I - 16.00, 22.00 Angel Heart, l'ascensore per l'inferno, ZDA, 1987, srh., r. Alan Parker, i. Mickey Rourke, Robert De Niro.

VITTORIO VENETO - 16.30, 22.10 Robocop - Il futuro della legge, pust., ZDA 1987; r. P. Verhoeven; i. P. Weller, N. Allen.

CAPITOL - 16.00, 22.00 L'ultimo imperatore, dram., It./ZDA 1987, 203'; r. Bernardo Bertolucci; i. John Lone, Joan Chen.

LUMIERE FICE - 16.00, 22.00 Le streghe di Eastwick, fant., ZDA 1987; r. George Miller; i. Jack Nicholson, Cher.

RADIO - 15.30, 21.30 Sorelline ingorde, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Trebenške organizacije čestitajo novoizvoljenemu predsedniku SKGZ

K. PALČIČU

in mu želijo uspešno delo.

Bivšemu predsedniku

B. RACETU

pa za dolgoletni trud in požrtvovalnost hvala!

Privlekala je

ERIKA

Nevi in družini čestitajo

delovni kolegi ZTT

Erika in Robert sta dobila pod drevčkom "šorprežo", mičkenga

PETRA

Vse najljepše jima želimo, Petru pa da bi bil vedno zdrav in veseljak

kolektiv TKB

čestitke

Odbor KD Primorsko - Mačkolje voščiti vaščanom, prijateljem ter vsem kulturnim in naprednim društvom srečno in uspešno novo leto 1988.

Odbor združenja partizanov za Prosek-Kontovel želi vsem svojim članom srečno novo leto 1988.

razna obvestila

SKD Barkovlje, Ul. Cerreto 12, obvešča, da je še nekaj prostih mest za silvestrovanje. Kdor se želi vpisati, naj se javi na tel. št. 69297.

KD Primorsko priredi silvestrovanje v srenjski hiši v Mačkoljah. Igral bo ansambel Kompas iz Ljubljane, prostih je še nekaj mest. Vpisuje D. Smotlak, tel. 232114. Pohitite!

včeraj - danes

Danes, SREDA, 30. decembra

EVGEN

Sonce vzide ob 7.46 in zatone ob 16.29 - Dolžina dneva 8.43 - Luna vzide ob 12.52 in zatone ob 3.20.

Jutri, ČETRTEK, 31. decembra

SILVESTER

PLIMOVANJE DANES: ob 5.39 najvišja 41 cm, ob 13.09 najnižja -41 cm, ob 19.43 najvišja 9 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 8,4 stopinje, zračni tlak 1032,3 mb rahlo pada, veter 4 km na uro vzhodnik jugovzhodnik, vlaga 79-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 11,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Matteo Velicogna, Valentina Paoletti, Nicole Patrono.

UMRLI SO: 68-letna Maria Giurissi, 79-letni Massimiliano Stori, 88-letna Anna Maria Fermo, 81-letna Maria Bibalo, 76-letni Carlo Lesti, 84-letna Olga Hervatic, 81-letna Giuseppina Buzan, 77-letni Antonio Burolo.

DNEVNA IN NOČNA

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 28. decembra 1987,

do sobote, 2. januarja 1988

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Lungomare Venezia 3 (MILJE).

OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 422923) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 422923) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

OPČINE - samo po telefonu za najnujnejše primere.

V petek, 1. januarja, in v nedeljo,

3. januarja 1988

Dnevna služba - od 8.30 do 13.00

in od 16.00 do 20.30

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

Dnevna služba - od 13.00 do 16.00

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Lungomare Venezia (Milje).

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

OPČINE - Proseška ulica (tel. 422923) - od 8.30 do 13.00 in od 13. ure dalje samo po telefonu za najnujnejše primere.

menjalnica

29. 12. 1987

Ameriški dolar	1160.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	735.—	Švicarski frank	907.—
Francoski frank	215.—	Avstrijski šiling	104.—
Holandski florint	651.—	Norveška krona	185.—
Belgijski frank	34.—	Švedska krona	199.—
Funt šterling	2180.—	Portugalski eskudo	8.—
Irski šterling	1930.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	188.—	Avstralski dolar	800.—
Grška drahma	8.—	Debeli dinar	0,85
Kanadski dolar	880.—	Drobni dinar	0,85

BCKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedež 040/67001 Agencija Domjo 831-131

PREDNAROČNINA ZA PRIMORSKI DNEVNIK ZA LETO 1988

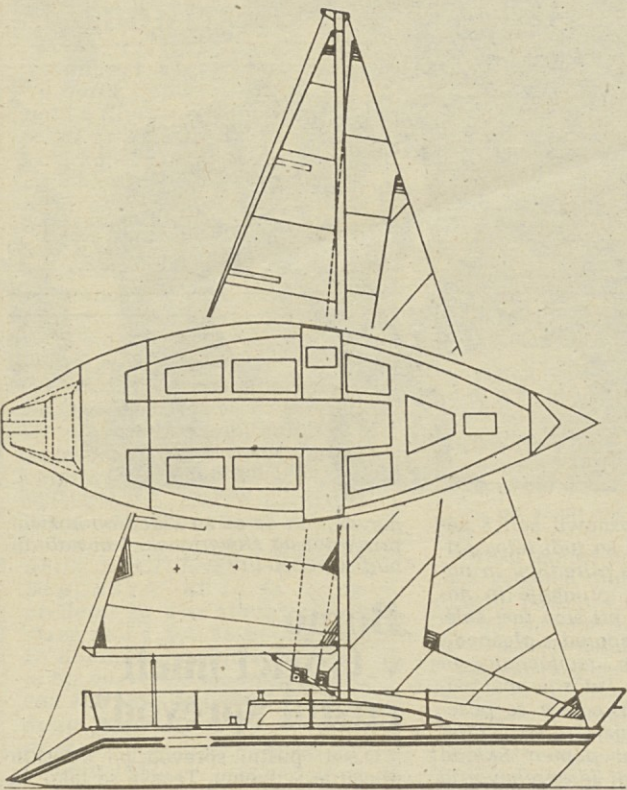
Celoletna 100.000 lir
Mesečna 13.000 lir

Celoletna prednaročnina za PRIMORSKI DNEVNIK 100.000 lir + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. januarja 1988. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 156.000 lir + 500 lir kolka.

Vsem naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno MALE OGLASE in ČESTITKE. Naročnino lahko poravnate na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici, pri raznašalcih časopisa, preko pošte na t/rn ZTT št. 13512348 in pri vseh slovenskih kreditnih zavodih

ti in morje

Hvaranka predvsem za športne jadralce

Delavnica Kosanovič je s to jadrnico ustregla predvsem športno usmerjenim jadralcem. Hvaranka spada v razred minitoncev. Ozka in globoka kobilica s 40% balasta zagotavlja veliko stabilnost, skupaj s podobno oblikovanim krmilom pa tudi dobre maneverske lastnosti. Škoda je le, da hvaranka nima eliptično oblikovane kobilice in krmila, saj taka oblika, vsaj teoretično zagotavlja boljše plovne lastnosti.

Klasično opremljena paluba s predalom za sidro, oknom za spravilo jader in prepračevanje in vrvmi speljanimi v kokpit se ne razlikuje kaj dosti od podobnih jadrnic v svetu. Ob tem seveda ne smemo pozabiti, da hvaranka le ni izključno regatna jadrnica, saj si kaj takega lahko pri nas le redkokdo privošči, poleg tega pa je kot konstrukcija, vsaj v mednarodnih merilih, že rahlo zastarela. Vendar večina naših regatnih kapitanov svoje barke uporablja tudi za dopustiška križarjenja in za tako kompromisno rabo je hvaranka prav primerna.

Kompromis med regato in križarjenjem je še najbolj viden pri jadrilih in jamboru. 1/1 takelaža je na hvaranki standardna, čeprav ni najprimernejša za regate minitoncev. Bolj regatno usmerjeni jadralci si bodo zato verjetno izbrali 7/8 takelažo, vendar se je treba o tem prej dogovoriti z izdelovalcem.

valcem. Tudi pri ureditvi kokpita in zrcala lahko opazimo, da hvaranka poskuša zadovoljiti čim večji krog jadralcev. Kokpit je dolg 1,6 metra, tako da lahko med regatnim jadranjem na eni strani sedijo največ tri osebe. Zaprt je tudi na krmni strani, tako da voda iz njega odteka po dveh odtočnih ceveh in ne preko odprte krme, kot je sicer v navadi pri regatnih jadrnicah. Ker pa je krma zaprta, imamo zato precej več prostora v dveh predalih, ki jih na jadrnicah z odprto krmo navadno pogrešamo. Hvaranka ima krmno zrcalo izvedeno v dveh različicah. V prvi je zrcalo gladko, v drugi pa ima vgrajeno dvojne stopnice. Vsekakor je druga izvedba neprimerno bolj praktična, saj omogoča lažji dostop na barko, stopnico pa lahko uporabimo tudi kot kopalno ploščad. Poleg tega je v stopničasti izvedbi v dnu za krmilom narejena luknja, skozi katero lahko potisnemo v morje nogo izven krmnega motorja.

Motor je tako boljše zaščiten, ob razburkanem morju se pogonski vijak ne dviga iz vode, med jadranjem pa lahko motor udobno (iz kokpita) potegnemo v celoti iz vode. Proizvajalec bi lahko ob tem predvidel še primerno loputo, s katero bi se lahko odprtna v dnu lepo zaprla. Tako zaprta krma bi bila potem popolnoma enakovredna tisti gladki z regatne izvedbe. Poleg izvenkrmnega motorja pa sta na hvaranki predvidena še dva načina motornega pogona. V barko lahko vgradimo dizelski motor, vendar je taka izvedba kar nekoliko pretežka za le dobro tono težko jadrnico. V delavnici Kosanovič so zato predelali Tomosov izvenkrmni motor T 10 in ga vgradili pod kokpit. Nogo motorja so skrajšali in jo nato skozi trup vodotesno spojili z motorjem pod kokpitom. Tako je nastal nekakšen »S-drive« pogon, ki pa je kar dober kompromis med težkim dizelskim motorjem in izvenkrmno različico.

Notranjost hvaranke je v bistvu enaka tisti jadrnice žut, le da je vse skupaj precej bolj preprosto. Vse štiri postelje so dolge preko dveh metrov, med sprednjim in zadnjim parom pa je spet, tokrat malo širši, prostor za vgradnjo kuhalnika in pomivalnega korita. Precej skladiščnega prostora najdemo na hvaranki pod ležišči in pod kokpitom, vendar moramo biti pri uporabi tega prostora pazljivi. Če v barko na kakršenkoli način pride morje ali deževnica, se voda po ploskem dnu preliva pod notranjo lupino, s pomočjo katere so narejene postelje in kuhinja. Zato je za vsak primer boljše, če občutljivejše stvari zavijemo v polivinilaste vrečke, ali pa jih spravimo na bočne police, ki jih je na hvaranki dovolj.

Jadrnica se lahko naroči v vseh stopnjah izdelave, od gole lupine do dokončane barke. Kit izvedba (spojeni in vgrajeni vsi plastični deli, kobilica, krmilo, okna, odtok iz kokpita) stane približno 12.000 DM, dokončana jadrnica z vso notranjo opremo, jamborom in dvema jadroma pa okrog 24.000 DM. V omenjeno ceno ni vštet motor.

Tehnični podatki:			
dolžina	7,35 m	glavno jadro (1/1)	11,8 m
širina	2,5 m	genoa	12,8 m
grez	1,55 m	špinaker	49 m
teža	1050 g	balast	420 kg

ANDREJ TREFALT

ženska in njena stvarnostbreda pahor

Letni pregled dogodkov

Leto '87 je pri kraju in obračunu dogodkov, ki so ga označevali in s katerimi se bo vtisnilo v naš spomin, se ne moremo več izogniti. Sicer v skladu s tempom sodobnega časa na to koristno in ne zelo zamudno miselno obnovo preteklega preradi pozabljam. Tako se nam iz spomina izmuzne kak zanimiv utrinek, kar lahko izkrivi našo oceno leta, ki se poslavlja.

Dajati splošne ocene je tvegana in nevhvaležna naloga, zato bi tokrat raje samo navrgli nekaj dogodkov, ki so, seveda iz ženskega zornega kota, pomembni za leto, ki se izteka.

Januarja se je začela dolga diskusija pot Listine komunističnih žensk, ki so skušale zdramiti razpravo o tako imenovani ženski problematiki v KPI in izven nje. Italijanski zakonik ne prepoveduje, da bi otroci nosili materin primke: tako je razsodilo Ustavno sodišče, vendar razsodbe niso ustrezno objavili (in zato nima praktičnih posledic) zaradi birokratskih napak.

Aids in posilstva: februarja so zaradi tragičnih dogodkov spet prišli na naslovne strani tiska. Drugače pa so v Italiji bile uspešno na pohodu *Donne in carriera*, ženske, ki jih označuje poklicna uspešnost. V javnosti pa so se prvič pojavili *gospodinjski moške*: ustanovili so namreč gibanje *Uomo casalingo* (Gospodinjec), njegovi člani pa si prizadevajo, da »bi osvojili izgubljen domače ognjišče«. Ustavno sodišče pa je razsodilo, da imajo očetje, ki sami vzgajajo otroke, enake pravice kot matere-delavke.

Osmomartevsko vzdušje je lani prineslo več pomembnih dogodkov: v začetku meseca so odobrili novi zakon o razporoki, veliko se je govorilo o ženskem teoretskem preučevanju, do polemik pa je prišlo ob objavi knjige o mitu osmega marca (*8 marzo. Storia, miti, riti della Giornata internazionale della donna*). Veliko je nastopala v javnosti tudi Komisija za enakopravnost pri predsedstvu vlade. Mesec se je zaključil z razsodbo ustavnega sodišča, da italijanska državljanka, ki se poroči s tujcem, ne izgubi državljan-skih pravic.

Aprilski vetrček je prinesel s sabo minikrila: niso več tako kratka in predrzna kot takrat, ko so se prvič pojavila, vendar so spet tu!

Maja se je že razplemtela volilna kampanja. Ženske, posebej kandidatke

na listah KPI, zahtevajo »garantirane kvote«, se pravi zagotovljeno število mest najprej na listah, predvsem pa v parlamentu. Za številnejšo prisotnost žensk med vodilnimi kadri se potegujejo tudi članice Zveze zadrug na vsedržavnem kongresu ter sindikalistke organizacije CGIL.

1.400 — toliko je bilo žensk, ki so se na junijskih političnih volitvah potegovala za vstop v italijanski parlament, med temi je največ pozornosti vzbudila porno zvezdica Ilona Staller, znana kot Cicciolina. Izvoljenih je bilo 97 žensk (21 v senat in 67 v poslansko zbornico), med temi tudi »radikalka« Cicciolina. Nilde Iotti v tretje predsednica poslanske zbornice.

Julij še ni bil mesec dopusta: v Rimu je prisegla nova vlada, v njej tudi ministrica Rosa Russo Jervolino (KD), zadolžena za megleno opredeljene Posebne naloge (ženske protestirajo, ker se nočejo vključiti vanje). V novi vladi so bile tudi štiri podtajnice (na 60). Socialistka Maria Magnani Noya je postala turinska županja.

Prototip kontracepcijske tabletki ali Pincusova tableta je slavila avgusta 20 let. Septembra so se ženske proslavile na svetovnem atletskem prvenstvu, nune so protestirale zaradi novih predpisov o klavzuri, članice CGIL pa so odločno postavile zahteve po številnejši ženski prisotnosti. Vse več je primerov nasilja nad ženskami.

Oktober so razglasili novo miss Italije: septembrska zmagovalka je bila namreč poročena, kar je očitno tako spotakljivo, da za takšen naslov ni sprejemljivo (med drugim je celo že mama). *Arcidonna* (ženska polobla organizacije Arci) je zasedala drugič in se odločila za celo vrsto pobud.

Novembra je volilo manj žensk kot moških: prvič v Italiji se je to zgodilo na volitvah o petih referendumi. Drugače pa je bil mesec žalosten, ker ga označuje dolga vrsta nasilnih dejanj nad otroki in ženskami.

Decembra ostanimo kar doma: v nedeljo 20. je bil v Gorici občni zbor SKGZ. Med nagrajenimi sta bili dve ženski, v novi Izvršni odbor so izvolili tri, v razpravi so se k besedi prijavile štiri, ena pa je zbrane pozdravila kot gostja. Skope številke ne povedo vse resnice, kljub temu pa le razkrijejo, da Slovenke v manjšini še vedno nastopajo pretežno v zakulisju.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
7.15 Inf. oddaja: Uno Mattina 9.35 Nan.: Occhio al superocchio 10.30 Dnevnik 11.40 Rubrika: Okrog nas 11.30 Nan.: La tata e il professore 12.05 Variete: Pronto... è la Rai? 13.30 Dnevnik 14.00 Pronto... è la Rai? (2. del) 14.15 Naše pravljice: La fanciulla d'oro (1. del) 15.00 Izobraževalna oddaja: Zvok in podoba. Glasbeni instrumenti 16.00 Mladinska oddaja: Il sabato dello Zecchino, sledi nadaljevanka Pinocchio (4. del) 18.00 Dnevnik - kratke vesti 18.05 Variete: Ieri, Goggi, domani 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.30 Film: Son contento (kom., It. 1983, r. Maurizio Ponzi, i. Francesco Nuti, Barbara De Rossi) 21.05 Variete: Biberon 22.50 Dnevnik, nato Športna sreda 22.50 Filmska rubrika 24.00 Dnevnik - zadnje vesti 0.15 Dokumentarec: Umetniki pred ogledalom - Ugo Nespolo	8.00 Prva izdaja, nato telovadba 9.00 Rubrika: Italia se prebuja 10.00 Rubrika: V prijetnem počutju 11.05 Aktualno: Sola za petrolej 11.30 Kviz: Paroliamo 11.55 Variete: Mezzogiorno è... 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.30 Mezzogiorno è... (2. del) 13.40 Nadaljevanka: Quando si ama 14.30 Dnevnik in športne vesti 15.00 Glasbena oddaja D.O.C. 16.00 Nanizanka: Lassie 16.30 Kviz: Farfadé 17.05 Rubrika: Il piacere di Abitare 17.45 Risanke: Tom & Jerry 18.05 Nan.: Il dottor Simon Locke 18.30 Dnevnik - športne vesti 18.45 Nanizanka: Miami Vice 19.30 Dnevnik, horoskop, vreme, šport 20.30 Film: Spiaggia rossa (vojni, ZDA 1968, r. Cornel Wilde, i. Cornel Wilde, Rip Torn) 22.20 Dnevnik - kratke vesti 22.30 Variete: Indietro tutta! 23.30 Dnevnik - zadnje vesti 24.00 Film: Il barone (kom., Fr. 1960, r. Jean Delannoy, i. Jean Gabin)	11.20 Dok.: Srečanje s filmom doma 12.30 Film: Le vacanze del signor Hulot (kom., Fr. 1952, r. Jacques Tati, i. Louis Patrault) 13.30 Koncert: Amadeus - Dunajska filharmonija izvaja Mozartovo Simfonijo, dir. Karl Böhm 14.00 Mladinska oddaja: Jeans 2 15.00 Aktualno: Osibisa e Mezzoforte 15.25 Dokumentarec o sirku 15.55 Film: L'avventuriero della Malesia (pust., VB 1952, r. Carol Reed, i. Trevor Howard) 17.30 Športni dnevnik: Derby 17.45 Dokumentarna oddaja: Geo 18.30 Nanizanka: Vita da strega 19.00 Dnevnik 19.20 Deželne vesti 19.35 Koncert Donatelle Milani 20.00 Dokumentarec: Sestanek z Leopardijem (3. del) 20.30 Film: Legend (fant., VB 1985, r. Ridley Scott, i. Tom Cruise) 22.15 Dnevnik - nocoj 22.20 Film: Legend (2. del) 22.55 100 najlepših Carosellov 23.55 Dnevnik - zadnje vesti	10.00 TV mozaik. Integrali 10.30 Matineja. TV drama: Ko se to začne, ne odneha (Miodrag Karamadžić, pon.) 12.55 Šport: SP v smučarskih skokih (prenos iz Oberstdorfa) 16.00 TV mozaik (pon.) 16.30 Tečaj angleščine 17.30 Tečaj francoščine 17.00 Aktualno: Aids (3. del) 17.30 Lutkovna serija: Kljukčeve dogodivščine 17.40 Otroška nad.: Utonilo je sonce 18.15 Otroška oddaja: Pehar je pripravljen, pehar je nastavljen... 18.45 Risanke 19.00 ObzorNIK 19.25 Zrno in vremenska napoved 19.30 Dnevnik 20.05 Film: Ljubimec velikega stila (dram., VB, r. Melvin Frank, i. Glenda Jackson, George Sagal, Paul Sorvino) 21.40 Dokumentarna oddaja: Po sledeh napredka 22.25 Dnevnik 22.40 Rubrika: Rezerviran čas	14.15 TVD Novice 14.20 Nanizanka: L'omicida 15.15 Nadaljevanka: Mamma Vittoria 16.00 Otroški spored 18.00 Nadaljevanka: Mamma Vittoria 19.00 Odprta meja

Danes v Odprti meji med drugim:
TRST — Novoletna voščila na mejnem prehodu pri Fernetičih
TRST — Letni obračun delovanja Tržaške trgovske zbornice
ČENTA — Plišasti medvedek še vedno priljubljena igračka
TRST — Za odrasle pa priporočamo obisk v starinarni
TRST — Ali veste, kdo je najmočnejši zamejski Slovenec?

19.30 TVD Stičiče
19.45 Rubrika: Mesto danes
20.00 Gladališka oddaja: Srečanja
20.25 TVD Novice
20.30 Glasbena oddaja: Sotto le stelle
21.50 TVD Vsedanes
22.05 Dokumentarec o živalih
22.40 Film: Le avventure di un gigolo

CANALE 5	George Sherman, i. Rory Calhoun	10.30 Nanizanka: Tarzan, 11.30 La terra dei giganti, 12.30 Il pianeta delle scimmie	18.00 Risanke 19.30 Nanizanka: New York New York 20.30 Film: Che cosa è successo tra mio padre e tua madre? (kom., ZDA 1972, r. Billy Wilder, i. Jack Lemmon) 23.30 Film: Missione speciale Lady Chaplin (krim., It.-Fr.-Sp. 1966, r. Alberto de Martino, i. Ken Clark) 1.30 Nan.: Mod Squad
RETEQUATTRO	8.35 Nan.: La grande vallata, 9.30 Il Santo, 10.30 Kate & Allie, 11.00 Mary Tyler Moore 11.30 Film: Il molto onorevole Mr. Pennipacker (kom., ZDA 1958, r. Henry Levin, i. Clifton Webb) 13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, risanke Dolce Katy, Charlie Brown, Animated Classics 15.30 Nan.: Cassie & Co. 16.30 Nadaljevanka: Pearl 18.15 Kviz: C'est la vie, 18.45 Gioco delle coppie 19.30 Nanizanka: La grande lotteria 20.30 Kviz: OK il prezzo è giusto 22.50 Film: Anna dei mille giorni (zgod., VB 1969, r. Charles Jarrott, i. Richard Burton, Genevieve Bujold) 1.40 Nanizanka: Detective per amore	13.30 Variete: Smile 14.25 Glasbena oddaja: Dee-jay Television 15.05 Nan.: Rin Tin Tin 15.30 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Babbo Natale, Belle e Sebastian, Holly e Benji, Jem 18.00 Dok.: Jonathan 19.00 Nanizanka: A-Team 20.00 Risanke: Piccola Bianca Sibert, 20.15 Maple Town 20.30 Film: Il Padrino II (dram., ZDA 1974, r. Francis Ford Coppola, i. Al Pacino, Robert De Niro) 22.15 Filmski tednik: Ciak... si gira 23.15 Nanizanki: Magnum P.I., 1.05 Star Trek	TELEFRIULI
ITALIA 1	8.30 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Bun Bun, Lovely Sara, Maya, Popples	11.30 Nadaljevanki: Dancing Days, 12.30 Una vita da vivere 13.30 Risanke 14.15 Nadaljevanki: Ai confini della notte, 15.00 Dancing Days 16.30 Risanke 17.30 Nanizanka: I forti di Forte Coraggio	TELEQUATTRO
			(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Oddaja iz Režije: Rožice te Čaninaue (pon.); 8.40 Almanah; 10.00 Pregled deželnega tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Sredenski zbornik: Ženska in naš danes (1. del), nato Zdravnik in pacient; 12.00 Zrcalce, zrcalce, povej!; 13.20 Zbori; 13.40 Skice; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Od Milj do Devina; 14.40 Glasbene skice; 15.10 Zbornik (2. del); 15.30 V svetu knjige; 16.00 Zrcalce, povej! (pon.); 16.30 Ko zvezde zabliščijo; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Literarne podobe: Slovenska postna premišljevanja; 18.25 Glasbene skice.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Za knjižne molje; 8.30 Instrumenti; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano; 11.05 Izbral smo; 12.10 Pod domačo mareljo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pojemo in godemo; 13.30 Melodije; 14.05 Mehurčki; 14.20 Mladi mladim; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio; 18.00 Ansambel Marelja; 18.15 Naš gost; 18.30 Na ljudsko temo; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Iz studia 26; 20.00 Operne plošče; 22.00 Našim po svetu; 22.30 Znanje melodije; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz za vse.

RADIO KOPER (slovenski program)

7.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 13.00 Danes na vala Radia Koper; 13.40 S pesmijo in vižo od pokrajine do pokrajine; 14.40 Reportaže, intervjuji in zanimivosti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Glasbeni kiosk; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Naj zvoki zaigrajo; 18.35 Popevke po telefonu; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.35 Koledarček; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Prisrčno vaši; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Na prvi strani; 10.10 Otroški kotichek; 10.35 Vstop prost; 11.00 Jezikovna pravila; 11.15 Srečanja; 11.40 Popevka tedna; 12.00 Glasba po željah; 14.45 Edig Galletti; 15.45 Sintonizirani; 16.00 Popevka tedna; 17.00 Bubbling; 17.33 Aplavz za; 18.00 Ghetto Blaster; 18.33 Glasba; 19.00 Glasbena obzorja.

RADIO OPČINE

10.00 Za vsakogar nekaj; 12.00 Glasbeni koktajl; 19.00 Glasba po željah; 20.40 Pogovor z odvjetnikom; 21.00 Ostali Trst - L'altra Trieste; nato Nočni glasbeni spored.

Z glasovi večine sprejeti sklepi v občinskem svetu

Podražitve občinskih storitev upoštevajoč zakonska določila

Povsod se občinski svetovalci sestajajo v teh dneh tik pred koncem leta, da bi še pred 31. decembrom, sprejeli sklepe o raznih tarifah, ki prično veljati s 1. januarjem. Razprava o teh novih tarifah izhaja v glavnem iz zahtev državne uprave, da bi dohodki za čimveč občinskih storitev pokrili vse stroške, ki so s tem v zvezi. Do tega prihaja postopno. To že več let velja za vodo, metan, odnašanje smeti, reklamo itd. Občinski svetovalci se v glavnem spoprijemajo s točno določenimi navodili državne uprave, ki jih najdemo v zakonih. Župani ter odborniki to izvajajo, opozicija, kakršnekolikarve je, pa se seveda temu upira.

V goriškem občinskem svetu so v ponedeljek sprejeli cel kup poviškov. Najprej za vse servise, ki jih nudi Občina, od pogrebniških taks do tistih v otroških jaslih, od tistih za razne tople obroke pa do tistih za razne kolke. Predloge je podrobno obrazložil odbornik za finance Obič. Gre za dolg seznam podražitev. Za 30 odstotkov so povečali takse za zasedbo javnega zemljišča. Pri tem so prišla na dan, še zlasti po zaslugi komunističnega svetovaleca Lambertija, precejšnja nesorazmerja. To bo terjalo, mimo sedanjih že skoro obveznih podražitev, tudi pregled vseh dosedanjih tarif in more-

bitne spremembe. Taksa za reklamo je bila povečana za 15 oziroma 24 odstotkov, odvisno od vrste reklame. Zakonska določila predvidevajo tudi, da občine lahko povišajo takso za odnašanje smeti do 50 odstotkov. V Gorici so tarife za odnašanje smeti že precej visoke. Ob začetku letošnjega leta sploh ni prišlo do povišanja te takse, kajti občinski funkcionarji so ugotovili kar precej nepravilnosti v prijavah občanov. S takim ugotavljanjem jim je uspelo dobiti toliko novega denarja, da so krili v letošnjem letu višje stroške. Po enoletnem premoru pa spet pride do podražitev. Vendar bodo te le 12-odstotne. Prav tako ni treba do dovoljene mere 400 lir povečati takse za tekoče odpadke. Doslej je v Gorici taksa bila 69 lir, po novem pa bo 89. Večinski svetovalci so vse te predloge podprli. V glavnem so proti bili svetovalci KPI, PLI, MSI in zeleni. Komunisti so izražali mnenje, da ni nikjer povedano, zakaj taki ali drugačni poviški, da ni obračuna za vsako posamezno službo ali servis Občine. Fiorelli (zeleni) pa je izražal mnenje, da bi bila morala Občina aplicirati najvišje možne poviške (50 odstotkov oziroma 400 lir). Tako naj bi se ljudje navadili »proizvajati« čimmanj odpad-

kov. Pri tem je prišlo do precej hudih izpadov med njem in županom Scaranom, podžupanom Del Benom in odbornikom Zucallijem.

Precej dolga je bila tudi razprava okrog nove pogodbe s podjetjem CILA za nadzorovanje in upravljanje odlagališča za smeti v Ulici Brigata Sassari, na desnem bregu Soče. Sem odnašajo posamezniki in podjetja trde odpadke. Novo pogodbo je obrazložil odbornik za storitve Zucalli. Oprekali pa so mu na razne načine razni svetovalci: demokristjana Bergamini in Tuzzi, zeleni Fiorelli, komunisti Busolini. Doslej ni bilo pravega nadzorstva nad odpadnim materialom na tem odlagališču. To je v pogodbi sicer točno predpisano. Poskrbeti bo treba, da tam ne bodo odlagali materiala, ki je škodljiv. Še zlasti ker so tam v bližini izviri pitne vode. Govor je bil tudi o odnašanju pepela iz upepeljevalnika pri Sovodnjah v točno določeni kraj San Giorgio di Nogaro. Skratka, novi pravilnik je bil odobren. Vendar pa so prišli na dan številni pomisleki ekološkega značaja. Očitno je, da so zadeve okrog upepeljevalnika pri Sovodnjah vzbudile precej zanimanja v raznih krogih, pri nekaterih pa ta vprašanja sploh ne obstajajo.

Božičnica na šoli v Števerjanu

Predstavitev Sklada M. Čuk

Na števerjanski osnovni šoli s celodnevni poukom, so tudi letos pripravili lepo božično prireditev in najo povabili starše, prijatelje in nasploh vse, ki jim je pri srcu rast šole. Pripravili so bogat spored z glasbenimi točkami, petjem, recitacijami in odrskim prizorčkom. Letos je imela sicer tradicionalna prireditev še poseben poudarek: na njej so predstavili globok humanitarni pomen Sklada Mitja Čuk. O pobudi je spregovorila g. Stanka Čuk. Ob tem velja povedati, da je pobuda naletela na veliko razu-

mevanje in da so za Sklad ob božični prireditvi na števerjanski šoli nabrali nad 300 tisoč lir.

Bomo v Gorici imeli pustni sprevod?

Deseti pustni sprevod po goriških ulicah je v dvomu. Težave so tako na organizacijskem področju, še bolj pa na področju financiranja. Na to v posebnem pismu opozarja Center za ovrednotenje ljudskega izročila v Podturnu, ki je bil glavni pobudnik, organizator in največkrat tudi financer vseh dosedanjih pustnih prireditev v Gorici. Za pripravo običajnega spreveda bi rabili vsaj dvanajst milijonov lir, ki jih s težavo lahko spravijo skupaj samo prebivalci rajona. Ob tem velja povedati, da so za zadnjo manifestacijo, iz javnih sredstev, uspeli zbrati nekaj nad tri milijone lir, medtem ko je bil dejanski strošek znatno višji in je znašal skoraj dvakrat toliko. Ostaja torej deficit. Če k temu dodamo še, da so pri Centru imeli primanjkljaj tudi leto poprej, potem lahko ugotovimo, da položaj ni rožnat in da so perspektive, da bi v letu 1988 brez izdatnejše pomoči javnih ustanov, pustni sprevod težko organizirali.

Kakšen bo odziv na poziv? Po našem bi moral biti predvsem takojšen, saj tako zahtevno manifestacijo, preprosto ni mogoče improvizirati.

Nerodno parkiranje in machete

Parkiranje vozil pred hišami z več stanovalci marsikdaj povzroči hudo kri. V ponedeljek zvečer se je Franco Oppedisano iz Turjaka pripeljal pred svoje stanovanje. V hišo ni mogel, ker je bil pred vrati nerodno parkiran drug avtomobil. Ta je last 25-letnega Claudia De Vette, ki stanuje v isti stavbi. Oppedisano se je lotil premikati vozilo, lastnik pa se je pojavil na dvorišču in se pričel prerekat. De Vetta je najprej imel v rokah nož machete, potem pa ga je odložil. Mladenica sta se pošteno stepla. Oppedisano je poklical karabinjerje. Ti so De Vetto aretirali. Včeraj zjutraj ga je tržiški pretor Finazzer Flori po hitrem postopku obsodil na 4 mesece in 20 dni zapora, 20 dni aretacije ter plačilo raznih glob.

PSI pripravlja posvetovanje o visokošolskih tečajih

Kakšno je stališče socialistične stranke glede odpiranja in usmerjanja univerzitetnih tečajev v Gorici bodo ugledni predstavniki PSI pojasnili na posebnem posvetovanju, ki bo že v prihodnjih tednih. Tako so sklenili na včerajšnjem srečanju predstavnikov te stranke na Goriškem s senatorjem Agnelljem. Srečanje je bilo posvečeno specifičnemu vprašanju odpiranja univerzitetnih tečajev v našem mestu, torej vprašanju, ki je v zadnjih mesecih pravzaprav v ospredju dogajanj. Gre za vprašanje, ki ga ni mogoče reševati enostransko, kakor se na žalost že dogaja, je bilo poudarjeno na srečanju s tržaškim senatorjem. Pri odločitvah, kateri tečaji naj se odprejo v Gorici, je treba upoštevati različne aspekte, ne nazadnje pa pretehtati perspektive med popraševanjem in potrebami za določenimi smermi univerzitetnega izobraževanja in ponudbo, ki je danes pravzaprav zelo bogata. Vprašanje izbire pravilne usmeritve je toliko bolj pomenljivo za nadaljnji razvoj. Tu pa gre za razmeroma dolgoročni proces.

Do zdaj sta bila formalno ustanovljena dva univerzitetna tečaja, tečaj za preglednike računov in pa tečaj za diplomatske vede. Množijo pa se različne pobude za druge smeri visokošolskega študija. Zadnja taka pobuda je ustanovitev mednarodnega inštituta za preučevanje juridičnih in gospodarskih vprašanj mednarodnega sodelovanja in razvoja. Že dalj časa je govor

o mednarodnem inštitutu za ekološka vprašanja itd.

Gorica ina, že zaradi geopolitične lege in zaradi bogate kulturne tradicije, objektivne možnosti za razvoj univerzitetnih institucij, vendar je treba vprašanje reševati na primeren način in predvsem misliti tudi na jutri.

Tudi zaradi tega je posvetovanje, ki ga napovedujejo socialisti, potrebno in koristno.

Prepir v nočnem lokalu

Iz Cunea, kjer je zaposlen že pet let, je prišel domov v Gračež na počitnice, znanel pa se je za zapahi. 25-letni Gualtiero Zuliani, je bil v ponedeljek ponoči v nočnem lokalu Pim-Pom v Gračežu. Iz še nepojasnjenih vzrokov se je skregal z lastnikom, ta ga je izgnal iz lokala. Pred njim je Zuliani razbil steklo nekega avtomobila in iz njega odnesel radijski aparat. Pred nočni lokal se je vrnil včeraj zjutraj okrog sedme ure ter sežgal zunanjo zaveso, vredno nekaj milijonov lir. Na podlagi izjav nekaterih prič so ga karabinjerji aretirali okrog 9. ure ter ga prepeljali v Tržič, kjer naj bi mu po hitrem postopku sodil tamkajšnji pretor. Ta pa je ugotovil, da mora Zuliani odgovarjati pred drugim sodnikom. Na razsodbo bo Zuliani čakal nekaj dni.

Gorica ne sme izgubiti posebnega položaja

Zadovoljstvo goriškega župana ob podaljšanju proste cone

Zadovoljstvo zaradi enoletnega podaljšanja zakona o goriški prosti coni je izrazil na ponedeljkovi seji občinskega sveta goriški župan Scarano. Izrazil je tudi zadovoljstvo, da so bili kontingenti bencina povečani, enakomerno porazdeljeni med vse prebivalce goriške pokrajine, ter razširjeni tudi na Trst in obmejne občine videmske pokrajine. Vendar pa je Scarano izrazil tudi zaskrbljenost zaradi tega, ker ni več govora o goriški prosti coni marveč o področjih ob meji. Specifičnost, ki je bila takoj po razmejitvi priznana Gorici, se izgublja. Če je prav, da je bil bencinski kontingent razširjen tudi na druga področja, ni pa prav, da je bil celotni zakon o prosti coni razširjen le za leto dni. Industriji ne bodo investirali v goriške objekte, če ne bodo imeli gotovosti, da bodo za najmanj deset let podaljšani zakon o prosti coni ter v njem previdene olajšave za nekatere veje industrije.

Gorica je pomagala, da sta Trst in del Videmske pokrajine dobila bencin po nižji ceni. Sedaj pa je na Trstu, da tudi na drugih področjih zahteva enakopravnost za Gorico. Svetovalec Leardi, ki je podpredsednik SDAG, družbe za upravljanje obmejnega in tovarnega postajališča, je dejal, da izvozniki raje izbirajo Trst kot pa Gorico za izvoz kovinskih izdelkov, kajti na Fernetičih dobijo nekatere ugodnosti carinskega značaja, ki so precej večje od

tistih na Štandreškem mejnem prehodu. Potrebno je poenotenje pravil.

Dolenc predsednik medobčinske SZDLS

Na programsko volivni seji ZSDL v Novi Gorici so za novega predsednika Medobčinskega sveta SZDL severnoprimorskih občin izvolili Branka Dolenc. Doslej je bil predsednik Občinske konference SZDL v Novi Gorici. Rečeno je bilo, da je bil na to mesto izvoljen tudi zaradi tega, ker je dober in izkušen poznavalec odnosov in sodelovanja ob meji na Goriškem. Njegov predhodnik Marjan Tavčar, ki je bil na tem mestu štiri leta, odhaja na novo službeno dolžnost. (m. d.)

Giovanni Viola delegat FIAF

Giovanni Viola iz Gorice je bil pred kratkim imenovan za pokrajinskega delegata v okviru vsedržavne zveze fotografskih krožkov FIAF. V tej zvezi so doslej včlanjeni štiri fotografski krožki na Goriškem. Naloga delegata je v pospeševanju vseh oblik sodelovanja med posameznimi krožki in spodbujanju zanimanja za fotografsko umetnost.

Zaradi prenizkih odkupnih cen grozdja

Negotovanje kmetov na Vipavskem

V Ajdovščini se je pod okriljem občinske organizacije Socialistične zveze nedavno okoli 200 kmetovalcev zbralo na protestnem zborovanju, zaradi zastojev in napak, ki naj bi se dogajale v Kmetijskem kombinatu in v širši družbi, ki določa gospodarsko politiko in usmeritve v kmetijstvu. Neposreden povod za vznemirjenost in proteste so bile odkupne cene grozdja iz letošnjega pridelka, ki ne dosegajo pridelovalnih stroškov in torej ne spodbujajo razvoja vinogradništva in vinarstva, ki sta v Vipavski dolini zelo razširjeni kmetijski dejavnosti. Udeleženci protestnega shoda so sprejeli več zahtev in določili roke za njihovo izpolnitve, pri čimer so največ nalog naložili Kmetijskemu kombinatu Vipava oziroma temeljni organizaciji za kooperacijo v Vipavi, ter organom ajdovske in novogoriške občine, ki skupaj upravljata Vipavsko dolino.

Odziv je bil hiter in zaradi pobude kmetovalcev sta se občinska Izvršna sveta Ajdovščina in Nova Gorica prejšnji petek sešla na skupni seji, da bi podrobno razčlenila dejansko stanje in gibanja v kmetijstvu. Razprave o tem so se udeležili tudi strokovnjaki Kmetijskega kombinata, Kmetijskega zavoda in občinskih upravnih organov. Nihče ni oporekal kmetovalcem, ki so zaskrbljeni zaradi sedanjega položaja v tej panogi, toda so navedli še druga dejstva, ki celotno zadevo oziroma problematiko širše pojasnjujejo. Ugotovili so predvsem, da so bile akontacijske cene za grozdje izplačane vinogradnikom v Vipavski dolini v bistvu enake kot cene, ki so jih izplačali vinogradnikom v Brdih. Do nesporazumov je prišlo zato, ker na Vipavskem ne vedo kolikšni bodo nadaljnji obroki cen za oddano grozdje letošnjega pridelka, in kdaj bo Kmetijski

kombinat slednje izplačal. Direktor vinske kleti v Vipavi odgovarja, da je klet zelo obremenjena zaradi visokih stroškov, naraščanja vseh cen in zlasti zaradi obresti, ki jih mora plačevati Ljubljanski banki za prejeta posojila. Navedel je na primer, da bo morala klet do 15. januarja leta 1988 plačati banki okoli 115 milijard starih dinarjev obresti, za zaloge vina v zadnjih treh mesecih leta 1987. To je visoka obremenitev, če upoštevamo, da klet na mesec proda vin v vrednosti 65 milijard starih dinarjev. To so skratka ogromna bremena, ki zanje kmetje, kooperanti Kmetijskega kombinata, ne vedo. Spričo visokih obresti za bančna posojila (slednja so na voljo po 140 odstotni obrestni meri, kar je glede na počasno obračanje kapitala v kmetijstvu nevzdržno), bo klet letošnje poslovno leto končala z izgubo. Spričo izgub bodo morali najbrž ukiniti tudi živinorejski farmi v Vipavi in na Ajševici. Mlekarna v Vipavi pa zaradi premajhnega odkupa mleka (spričo nevzdržnih cenovnih razmerij kmetje z mlekom raje krmijo živino, kot pa bi ga oddajali za široko porabo in za predelavo) posluje z omejenimi zmogljivostmi in boje se, da bodo morali polovico delavcev v mlekarni odpustiti. V sklopu Kmetijskega kombinata Vipava uspešno posluje le še sadjarstvo.

Izvršna sveta ajdovske in novogoriške občine sta zahtevala spremembo raznih ukrepov na ravni Slovenije in Jugoslavije, s čimer bi omogočili odpravo ovir za obstoj in razvoj kmetijstva. Najbrž pa bo v primeru vinogradništva potrebno bolj upoštevati tudi sedanje vinsko krizo, ko je prodaja vin zmeraj manjša. Kmetje bi morda s kletjo v Vipavi morali imeti takšne odnose, da bi v odkupni ceni grozdja prevzemali tudi del bremen, ki izhajajo iz razmer na tržišču in v gospodarstvu. V Goriških Brdih recimo tudi v sedanjih razmerah ne prihaja do nesporazumov med vinogradniki in kletjo na Dobrovem, ker imajo pri njih medsebojne odnose vzorno urejene na združni osnovi.

Ob sedanjem položaju je znani program Slovenije za preobrazbo kmetijstva v Vipavski dolini potisnjen ob rob in ne daje pričakovanih sadov. Projekti za večjo pridelavo, namakanje zemlje in za trženje pridelkov, so ostali v predalih. Medtem pa končujejo gradnjo velikega zbiralnika vode Vogršček pri Vogrskem, iz katerega bi že v prvi fazi namakali 1900 hektarov zemljišč. Stroški gradnje te akumulacije, ki bo največja v Sloveniji, so že doslej dosegli 440 milijard starih dinarjev. Toda za dejansko uvedbo namakanje v Vipavski dolini za zdaj ni videti možnosti, ki bi jih lahko hitro uresničili.

MARJAN DROBEŽ

razna obvestila

Občina Sovodnje priredi v sodelovanju s kulturnimi in športnimi društvi avtobusni izlet v Skofjo Loko ob vsakoletnem spominskem pohodu v Dražgošah. Prijave in pojasnila pri predsednikih oz. poverjenikih posameznih društev. Izlet bo 10. januarja.

Mladinski odsek KD Oton Župančič priredi silvestrovanje v Domu A. Budala. Vstop samo z vabili, ki so na razpolago v Domu A. Budala ob 20. do 22. ure. Silvestrovanje se bo pričelo ob 21. uri.

kino

Gorica
CORSO 17.15-22.00 »I picari«.
VERDI 18.00-22.00 »Montecarlo gran Casino«.
VITTORIA 15.30-22.00 »Biancaneve e i sette nani«.
Tržič
EXCELSIOR 18.00-22.00: Opera (Dario Argento).
COMUNALE Zaprti.
Nova Gorica
SOČA 18.00 in 20.00 »Velika zmeda v kitaljski četrti«.
DESKLE 19.30 »Policijska akademija IV«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Baldini, Verdijev korzo 57, tel. 84879.
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Alla Salute, Ul. C. Cosulich 117, tel. 711315.

POGREBI
Danes v Gorici: ob 11. uri Luigia Princic vd. Lorenzon iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev pri Sv. Ani in na glavno pokopališče; ob 12.30 Libera Madotto vd. Micheli, krsto pripeljejo iz Trsta na glavno pokopališče, kjer bo pogrebni obred.

TECNOSERVICE

SERVIS ZA PISARNIŠKE STROJE — IZVOZ-UVOZ
Technical Assistance for Office Machinery

GORICA — Korzo Italia 76/78 — Tel. (0481) 33328 - 34610

Abonmajski koncert GM Lahkotna podoba Ravelovega mojstrstva

Koncert klavirskega dua Norberto Capelli - Hector Moreno v Kulturnem domu v Trstu je bil za obiskovalce abonmajskih koncertov Glasbene matice lahkoten in prijeten glasbeni večer v duhu predprazničnih dni. Argentinska pianista, ki sta se v skupni igri izpopolnjevala v Londonu, Parizu in sedaj v Firencah pri M. Tipo in A. Specchi, sta izvajala znane Ravelove orkestralne skladbe prirejene za dva klavirja.

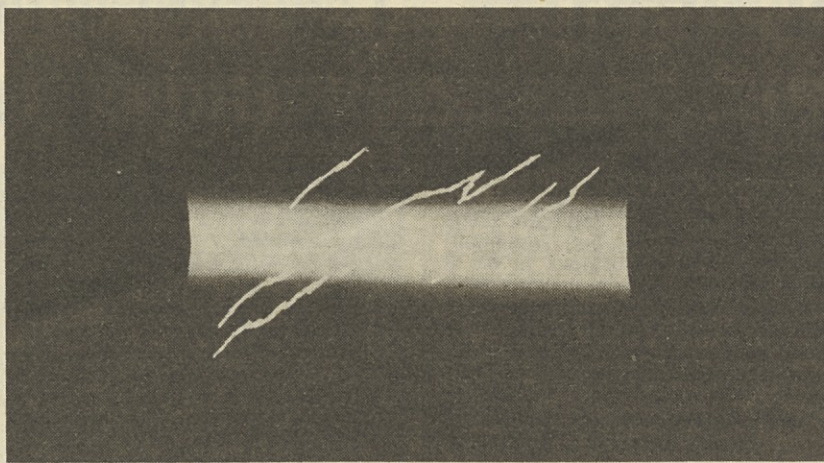
Poslušali smo SCHEHERAZADE, INTRODUCTION ET ALLEGRO (delo je v originalu napisano za harfo in instrumentalno skupino), znano RHAPSODIE ESPAGNOLE, ENTRE CLOCHES (edina skladba, ki je v originalu napisana za dva klavirja), DEUX NOCTURNES - CLAUDA DEBUSSY, ki jo je Ravel predelal za dva klavirja in za sklep še LA VALSE kot apoteozo dunajskega valčka. Koncert je bil posvečen spominu Mauricea Ravela - velikega francoskega impresionista. Umril je pred petdesetimi leti, 28. decembra 1937.

Pianista sta izvedla z briljantno in lahkotno igro v vseh dinamičnih niansah ter z izenačeno klavirsko tehniko zelo zahteven program. Z bogatimi zvočnim barvanjem in niansiranjem ter s tekočim ritmom sta v Ravelovih skladbah poudarila lahkotnost, humor in zabavo, ki so bile skrite v skladateljevih delih. Njuna igra je bila izenačena v interpretativnih hotenjih kot tudi v izvajalsko tehničnem pogledu.

Koncert je bil prijetno predpraznično glasbeno doživetje, v katerem smo doživljali Ravelovo glasbo drugače, kot smo jo vajeni, zaradi klavirskih priredb in videnja skladateljevih glasbenih vsebin.

MIRKO SLOSAR

Spomin na Rika Debenjaka

V Ljubljani je v soboto po daljši bolezni preminil veliki slovenski slikar in grafik Riko Debenjak, dobitnik mnogih največjih jugoslovanskih in tujih nagrad, med njimi Herderjeve nagrade na Dunaju 1977. Riko Debenjak je bil za svoj obsežni cikel grafik Magične dimenzije, v katerem je upodobil razsežnosti kozmičnih videnj, deležen nedeljenih priznanj največjih likovnih strokovnjakov in z njim ponesel sloves ljubljanske grafične šole, katere najzlahtnejši reprezentant je bil, po vsem svetu. Riko Debenjak se je rodil v Kanalu ob Soči 8. februarja 1908.

Tako je med drugim zapisano v članku na prvi strani ljubljanskega Dela ob smrti velikega grafičnega mojstra. Na tem mestu pa bi se za spominski zapis poslužili podatkov iz članka, ki smo ga objavili v našem dnevniku 13. februarja 1975 ob Debenjakovi 75-letnici. Ob vseh zaslugah, vzponih in nagradah, ki jih je bil Debenjak deležen (eno izmed najbolj vidnih priznanj je vsekakor stalna Debenjakova galerija v Kanalu), so citirane tudi besede umetnostnega kritika Aleksandra Bassina.

Bassin je takrat med drugim zapisal: Več kot štiri ustvarjalna desetletja so že minila, odkar je Riko Debenjak, akademski slikar in grafik, ki ga v zgodovini sodobne jugoslovanske grafike štejemo za vodilnega umetnika na področju barvnega globokega tiska, nosilec številnih priznanj, pomemben vzgojitelj številnega naraščanja na ljubljanski akademiji vseh jugoslovanskih in tujih nacionalnosti, zarezal v grafično ploščo. Od tedaj dalje je zrasla umetniška osebnost, ki je vodila najprej skoraj osamljen dialog z domačimi, preprostimi stvarmi, kot so panjske končnice, koši in košare — tako značilne za kraški svet. Hkrati pa lahko ugotavljamo, da je ta prvi ustvarjalni vzgib ostal v Debenjaku vse do današnjih dni. Umetnik se nenehno vrača v intimni svet domačnosti, barvitosti, večkrat jedkega, skopega prizvoka — to so faze kraških kariatid, grebelc za volno, zarezanih in obrezanih dreves. Svojo meditacijo o svetu razvija umetnik dalje, ob zamazanih, opraskanih zidovih, pod vodo v tajinstvenih organskih spleth in barvnih odsevih, v nekoč v domišljiji komaj zastavljenemu videzu makrokosma. Razmišlja o temini, ki se pne nad nami, v katero pa je vstopil človek z zavestnim prepričljivim in nezadržnim korakom. So to sploh še magične dimenzije, se pravi, nedosegljive kot nekoč nočno nebo — temina, preko katere je umetnik zaznal prvič prepeto belo črto — sled v neskončnost?

Magičnost razsežnosti kozmičnih videnj in preletov je torej predvsem umetnikov prispevek k širšemu človekovemu dialogu s časom, vnašanje izbranega barvnega spektra z vsemi občutenimi zaznavami, od toplih in hladnih belin do žametno učinkujoče črnine, prepete z obrisi predmetnosti, ali spet z značilnimi belimi znaki, vseki, vrezi s praskami, ki se izgube ob pisanih ornamentalnih sestavah, valujočih v ritmični iluziji — to je bilo poslednje Debenjakovo definiranje prostora. Tistega, znova se odkrivajočega fenomena v likovni umetnosti, se pravi likovnega prostora, ki predpostavlja vedno določeno vsebino.

Iskanje Katarine Kajetana Koviča

Že dolgo vemo, vsekakor pa vsaj po dveh knjigah proze (Ne bog ne žival, Tekma), da Kajetan Kovič ni le pesnik, skupaj s Pavčkom, Menartom in Zlobcem začetnik povojne moderne poezije, ki je prekinila s tradicijo, temveč tudi prozaist. Nova knjiga proze, zbirka petih novel, ki je izšla pri Mladinski knjigi v Ljubljani pod naslovom ISKANJE KATARINE, to samo potrjuje. In če smo ob prejšnji knjigi z moderno novelo iz ljubljanskega kulturnega življenja in s prikazom odnosov med moškim in žensko, zapisali, da pomeni knjiga (izšla je leta 1970!) lepo berljiv, sodoben, privlačen, zanimiv in sveže zapisan tekst, potem lahko vse to zapišemo ob novi Kovičevi knjigi. Le da je pisatelj v teh letih napravil velik korak naprej. Da mu ne gre več samo za prekinjenje s tradicijo realističnega proznega teksta, samo za prikaz sodobne stvarnosti, v kateri junak ne brede več skozi življenje kot potujoč plakat (po sporočilu urednika v knjigi Tekma), torej kot ustaljen kliše, temveč se v smislu modernega romana izpred dvajsetih let loteva tudi še česa drugega. Predvsem odnosov med moškim in žensko v najrazličnejših situacijah in življenjskih oblikah, razmerja med domišljiskim svetom in stvarnostjo, predvsem pa najrazličnejših nians ljubezni z igro, konvencijo, telesnim združenjem, hrepenenjem, moralnimi občutki, tudi smrtjo in slovesom (kot je zapisalo uredništvo knjigi na pot).

V tem svojem novem konceptu prikazovanje odnosov med moškim in žensko, gledanem iz najrazličnejših aspektov, s pripovedovanjem zanimivih zgodb iz sodobnega življenja, z moderno pripovedno tehniko, ki iz sanjskega sveta prehaja v resničnost (pa tudi obratno), nam je z zbirko petih pripovednih tekstov, ki so nastali v različnem obdobju, Kovič posredoval zanimiv prikaz svoje pripovedne umetnosti. Da pa pri pesniku tvori proza zgovornejši del njegovega bitja, v katerem obdeluje nekatere teme, ki jih je treba drugače povedati kot s pesmijo, je Kovič zapisal sam. Nova knjiga njegove proze nas torej ne sme presenetiti. Pač pa pomeni njen izid in pojav na slovenskem knjižnem trgu več kot zanimiv dogodek in pri-

jetno osvežitev. Pa čeprav zaostaja za najmodernejšimi stvaritvami in poskusi.

V osrednji noveli, Iskanje Katarine, ki je dala zbirki tudi naslov, pripoveduje pisatelj (vse novele so pisane v prvi osebi, zato v toliko bolj izpovedni obliki), o svojih srečanjih s Katarino, ki jo je spoznal v tujem mestu, ki ga je ob obisku v njegovi domovini odvrnila od njegovega dekleta, pa jo je potem iskal po svetu, hrepenel po njej, ugalibal o njeni osebi in jo končno našel po desetih letih. Ali pa je v resnici sploh ni bilo v hotelski sobi, kamor ga je napotil vratar hotela? Kdo ve? Neprestano uhajanje Katarine, njena negotova usoda, nevednost o njej, prepletanje hrepenenja, domišljije in stvarnosti, daje tej noveli pečat

Razstava Goršetovih kipov v Ljubljani

V ljubljanski Moderni galeriji so prejšnji torek odprli retrospektivno razstavo del kiparja Franceta Goršeta. Gorše je dobro znan slovenski umetnik, saj je razstavljal po vsem svetu, dobro pa ga poznajo tudi v Trstu in Gorici, saj se je po vojni za nekaj časa naselil v mestu ob zalivu.

Kustos Moderne galerije Igor Kranjc pravi, da je Goršetov »univerzalen evropski izraz«, poudarjeni plasticizem iz najplodnejšega obdobja v Ljubljani v tridesetih letih, sinteza ekspresionističnih in novostvarnostnih oblik. Gorše se je označil za zmerne modernista, obenem pa je ves čas eksperimentaliziral z materiali in realistična izhodišča dinamiziral z ekspresionističnimi (Mestrovicjev portret) in kubističnimi (Primitivna žena) formulacijami, vendar vsekoli zvest izhodiščnim usmeritvam iz sredine tridesetih let.

Razstava bo odprta do 31. januarja.

moderne proze, ki je polna zanimivega pripovedovanja, nepričakovanih obratov, notranje napetosti, ki bralca priteguje, prehajanja iz nerealnega sveta v resničnost in obratno, kar daje svojstven pečat tej noveli o iskanju Katarine do konca in še potem.

Rapsodija v modrem je mnogo bolj preprosta zgodba o slovesu dveh zaljublencev, ki se zavedata, da bo po njegovem odhodu v kraj službovanja, konec njune ljubezni. V Prvi noči s Terezo gre za epizodo iz nočnega življenja sodobne Ljubljane in njenih kulturnih delavcev, v bistvu pa je novela podobna naslovni zgodbi. Je vsa zgodba o Terezi, glasbenici, sploh resnična? Pisatelj sam pravi, da se mu je že tako nezanesljivi spomin po preokroani noči utrgal. Kaj je torej res, kaj je sad domišljije? Tudi v noveli Večerja z Elo pušča avtor bralca v nejasnosti. Zato pa pomeni spet zaključna novela Tihotitje s knjigami, napisana v obliki pisma, prijetno asociacijo ob sodobnih dogajanjih z dogajanjem v preteklosti! Pisatelj postavlja lep spomenik nekdanji slovenski pisateljici preteklega stoletja. Ob prikazu usode umrlega prijatelja oživlja avtor podobo pesnice in njenega moža, narodnega buditelja izpred 130 let. Vse to ob primerjanju postumno izšlo Knjige umrlega pisatelja s staro knjigo, ki jo je kupil v antikvariatu.

In tako se nam celotna knjiga nove Kovičeve proze prikazuje v zanimivi, sodobni vsebini, prijetni, moderni formi in plastični podobi sveta, zlasti odnosov med moškim in žensko, kakor jih v raznih variantah vidi pisatelj. Gre torej za dobro branje!

Sl. Ru.

Grožnjan - mesto umetnosti in umetnikov

Izolska Matična knjižnica je v sodelovanju z akademskim slikarjem Rokom Zelenkom organizirala razstavo Kulturna dediščina Grožnjana, ki je na ogled v čitalnici knjižnice od 11. 12. 87 do 30. 1. 1988. Razstavljeni so etnološki eksponati, dokumenti, fotografije in strokovna literatura.

V Istri so vasi podobne majhnim mestom. Hiše z neometanimi stenami, naslonjene druga na drugo, nam kažejo, kako so gradili pred stoletji. Največ so uporabljali siv, laporju podoben kamen (pravijo mu fliš ali sovdan), ki so ga oblikovali v lepe kvadre. Strehe so nekoč pokrivali s kamnitimi ploščami in slamo. Vendar so vse starejše, do današnjega dne ohranjene hiše, pokrite s korci, opeko v obliki kratkih žlebov. Strehe so položene in večkrat obložene s težjimi kamni zaradi burje, ki je v teh krajih v zimskem obdobju sestavni del življenja. Na zidavo hiš v Istri so med drugim vplivali tudi stari zgledi.

Naši predniki so se najprej srečali s starorimsko kulturo in hišami avtohtonih istrskih prebivalcev. Že pred 15. stoletjem so začeli v Istri graditi kmečke hiše, ki so svojevrsne mojstrovine zidarske in kamnoseške obrti. Na hitro rast naselij je vplivala tudi bližina morja in trgovskih poti. Zato so bili ljudje bolj razgledani in so svoje domačije neprestano izboljševali tako, da se je sčasoma povsem izničila razlika med hišami kmetov in meščanov. Razlike so ostale le v bogastvu okrasja. Kmečke hiše so bile praviloma skromneje okrašene. Iz bogate zgodovine Grožnjana lahko kot bistveno izluščimo nekaj zgodovinskih podatkov, ki nam omogočajo, da v osnovnih črtah поблиže spoznamo preteklost tega zanimivega istrskega kraja. Na grožnjanskem hribu obstaja naselje že 2000 let. Ime Grožnjan se v dokumentih pojavi 1102. leta. V imenu oglejskega patriarha z njim upravljajo gospodarji Kaštela. 1358. leta ga grof Raifenberg, udeležen v tamkajšnjih uporih in vojnah, proda Benetkam.

Benetke vladajo v Grožnjanu pol stoletja in v njem postavijo vojno upravo za severno Istru. V tem obdobju dobi Grožnjan podobo, ki je še danes vidna.

Mestna vrata, kastel in mestno obzidje, ki so še danes ohranjeni, so bili zgrajeni v 14. in 15. stoletju. O organizaciji mestnega življenja nam pove statut iz leta 1558. Cerkvica sv. Kuzme in Damijana je bila zgrajena 1554. leta. Ložo, nad katero je bilo mestno skladišče žita (fontik), so zgradili 1587. leta. Danes je v njej Mestna galerija. 1603. leta se začne gradnja mestnega stolpa. Iz ohranjenih »Komentarjev«¹ novigradskega škofa Giacoma Filippa Tommasinija, ki so nastali na podlagi njegovih vizitacij v letih 1642 in 1644, velja omeniti opis Grožnjana 1645. leta. Citiram:

»Štiri milje od Nove vasi, potem ko se vzpenjaš in spuščaš čez visoke hribe, se pokažejo v polnem siju zidovi Grožnjana, do katerega po nekaj krogih končno prideš. Na hriboviti poti je samo tu in tam kakšen zaselek, pravzaprav prebivališča siromakov okrožena z njihovimi polji. Grožnjan stoji na vrhu visokega hriba in je s treh strani, vzhoda, severa in zahoda okrožen s

podobnimi hribi, da bi se na jugu pogled izgubljal v dolini Mirne, vse do njenega izginotja v morju. Majhno je to mestece, opasano z obzidjem iz prastarega kamna, ki se lahko upre vsakemu napadu sovražnika. Ima samo dvoje vrat, pred večjimi so še manjše dveri; tu vmes je nekoč bil most, ki je že zdavnaj uničen, tako da ta prostor danes vabi sprehajalca z zavetjem v hladu treh velikih dreves, ki se imenujejo ladonje. Znotraj, desno od vrat, služi sprehajalcem loča s kamniti stebri, medtem ko je nad njo javno skladišče, kjer se čuva žito in moka. Bilo je nekoč to skladišče bogato, kupovali so tudi več kot sto starov žita, no potem ko so ga lastniki iz obupa (kajti govorilo se je, da prinaša propad tistim, ki z njim upravljajo; tolikšna je slepota in neznanje) darovali plemiču, se je njegovo bogastvo znatno zmanjšalo. Taki ljudje in njim podobni, ki slabo upravljajo s skladišči, so najbolj zadovoljni če jih uničijo, pa čeprav s tem škodijo sebi in svojemu imetju.

Tesno mesto daje prebivalcem malo možnosti povečati hiše, ki so od zunaj iz klesanega in neometanega kamna, kar daje vtis precejšnje starine. Sredino trga krasi srednje velika župna cerkev obložena z velikimi kamnitimi ploščami. Posvečena je Blaženi Devici in svetnikom Vidu in Modestu. V njej je pozlačena krogla in pet dično urejenih oltarjev. Ima tudi orgle in dosti svečane opreme. Na trgu je lep in visok zvonik s težkimi zvonovi. Cerkev ima župnika in dva kaplana, ki skrbijo za duše, tako v mestu kot na ozemlju. Oni pobirajo desetino od vsega kar zemlja rodi, poleg tega pa še nekaj malega dobrin.

Izven mestnih vrat je cerkvica sv. Kuzme in Damijana, malo dlje pa sv. Nikolaja s pokopališčem, v dolinici pa še župna cerkvica s svojim pokopališčem, kajti v tem kraju je običaj mrtve pokopavati izven mesta. Na teh pokopališčih so mnoge grobnice, pravzaprav samo kamni, v katere so vklesana orodja kmetov, kot svedri, nakovala, bradve in slični predmeti, ki so primerni poklicem teh ljudi. Miljo daleč je Sv. Ivan v Krnjelu, naprej pa Sv. Ivan na Krasu, Sv. Marko, Sv. Anton v dolini pa Sv. Marija Baštijska. Bastija se razprostira vse do točke, do katere je Mirna še plovna, kjer je palača Presvetle Republike, v kateri živi tisti, ki s tem krajem (pristaniščem) upravljajo. Blažena Devica je čudotvorna. Iznad Sv. Florjana (na Krasu) se vidi ruševine vasi novih prebivalcev, ki se je imenovala Villa amorosa in kjer po štiridesetih letih obstaja ni več niti enega prebivalca. Malo hribovita in malo ravna je ta pokrajina (grožnjanski Kras), plodna za trto, oljke, žito in ječmen. Mnogim je všeč, kajti hribi so polni zemlje in plodni. To zemljišče, ki se z vsake strani širi tudi več kot dve milji proti Bujam in motovunski dolini, siromašno ljudstvo pridno obdeluje. Baštija jim nudi možnost prodaje svojih pridelkov; trgujejo z žitom in drugimi stvarmi, ki jih potrebujejo ladje, ki tu pristajajo. Tu so stasiti moški in dične žene, ki se večinoma po slovansko nosijo, malo pa tudi po italijansko. To je ljubezniv svet ki se dobro ob-

naša; ve se, da je navkljub višini zrak tu izvrsten. Mesto sedaj močno propada, tako da v kraju in okolici ni več kot 94 ognjišč, gospodarjev in vdov pa štirideset in so zato oproščeni določenih dajatev. Izven obzidja se mesto diči z dvema fontanama, znotraj je nekaj vodnjakov v bližini pa še 22 izvirov žive vode. Razen gozda, močvirja na sredini in nekaj terena, ki ga dajejo v najem, da bi pobirali davek za splošne stroške, skupnost nima drugih dohodkov. Dobivajo tudi tretjino od vsake obsodbe, vendar jih upravitelji (podesta) ne izrekaajo dosti. Vzdržujejo dva provodurja, katerega za šest mesecev plačujejo po tri dukate vsakemu, dva cerovnika, dva fiškala in skladiščnika.

23. decembra 1358 je gospodar Ulrik Girolamo iz Raihenberga prodal ta kraj za 1777 dukatov Presvetli Republiki, ki je hitro poslala svojo glemčica za upravitelja in on sedaj pobira desetino od grozdja vsega kraja. Davek pobirajo tudi duhovniki in to desetino od žita in koruze, pa še od mline, ki se imenuje Gradole na Mirni. Upravitelj ima dostojno bivališče v tistem delu mesta, ki gleda s severa na morje, vendar je vse skupaj v strašnem propadanju, ker so v dvajsetih letih mnoge glave hiš izginile in mnogo družin je uničenih, tako da komaj najdeš tri ali štiri, ki znajo brati in pisati.

Niti miljo daleč je imela krasno posestvo družina Lippomani, vendar so danes ostanki ruševin tega posestva v sramoto sebi in okolici. Tudi Nova vas je pod načelnikom Grožnjana, čeprav je izven njegovih meja nikjer ne meji s skupnostjo.

Baročna palača Spinotti je bila zgrajena proti koncu 17. stoletja. Večino ostalih mestnih zgradb so zgradili v drugi polovici 18. stoletja. V 19. stoletju je bil Grožnjan pod avstrijsko oblastjo. Po 1. svetovni vojni in do osvoboditve 1945. leta pa je bil pod italijansko upravo. V povojnem obdobju je Grožnjan doživljal padce in vzpone. Najbolj kritično je bilo v začetku šestdesetih let, ko se je mestece skoraj izpraznilo zaradi naglega izseljevanja prebivalcev.

Na pobudo akademskega kiparja Aleksandra Rukavine občina Buje proglasi Grožnjan 1965. leta za »mesto umetnikov«, ter povabi likovne umetnike iz vse Jugoslavije, da bi v njem odprli svoje ateljeje. Leto 1969 pomeni drugo prelomnico v povojnem obdobju Grožnjana. Tedaj se namreč likovnim umetnikom pridruži Muzička omladina, ki v Grožnjanu ustanovi svoj kamp, s svojimi aktivnostmi pa uspešno deluje do današnjih dni. Tudi številno prebivalcev se je tako do konca 70. let povzpelo na 200 ljudi, vendar je ta podatek dokaj irelevanten, ker velja zgolj za poletne mesece. Danes si obiskovalec v poletnih mesecih lahko ogleda Mestno galerijo, kjer prirejajo večje skupinske razstave, ter 20 manjših galerij in ateljev z razstavami slik, grafik in uniikatne keramike. Vsak večer pa se odvijajo koncerti, seminarji in predstave v koncertni dvorani, cerkvi, loži ali na mestnih trgih.

SLAVKO GABERC

Košarka: zaključek prvega dela prvenstev A-1 in A-2 Snaidero v Bologni za prestiž

RIM — Danes bo na sporedu zadnje kolo prvega dela košarkarskih prvenstev A-1 in A-2 lige. Snaidero iz Caserte si je že zagotovil simbolični naslov zimskega prvaka, ne glede na izid današnje tekme v Bologni proti Dietorju.

Igralci iz Caserte so vsekakor izjavili, da bi zelo radi zmagali tudi v tej zelo težki preizkušnji. Pozitiven rezultat bi namreč potrdil njihovo nepremagljivost na tujem, kar bi imelo negativne psihološke posledice pri nasprotnikih. Večja prednost bi ekipi iz Caserte tudi dovoljevala obdobje relativnega oddiha v graditvi odločilnega vrhunca forme za končno prvenstvo. Playmaker Snaidera - Gentile je izjavil, da sta milanski Tracer in Scavolini iz Pesara najresnejša kandidata za naslov, ob lastni ekipi seveda.

V A-1 ligi bodo danes igrali naslednji pari: Tracer - San Benedetto, Dietor - Snaidero, Scavolini - Arexons, Enichem - Bancoroma, Hitachi - Neutroroberts, Benetton - Allibert, Brescia - Di Varese, Wuber - Irge.

Pari A-2 lige bodo naslednji: Alno - Sharp, Annabella - Riunite, Standa -

Facar, Jollycolombani - Spondilatte, Sabelli - Cuki, Dentigomma - Biklim, Segafredo - Yoga, Maltinti - Fantoni.

Tiskovna konferenca Segafreda Nemoč in zagrenjenost

Košarkarska disciplinska komisija je zavrnila priziv goriškega Segafreda in potrdila kazen za playmakerja Bullaro, ki bo moral tako počivati naslednji dve tekmi. Brez dvoma je to zelo hud udarec za Segafredo, ki bo v prihodnjih dveh kolid gostil ravno vodilni ekipi na lestvici, Yogo iz Bologne in Cantine Riunite iz Reggio Emilije. S tem v zvezi je včeraj vodstvo goriškega kluba sklicalo tiskovno konferenco, na kateri so sicer sprejeli sklep disciplinske komisije, čeprav je bilo razvidno iz raznih televizijskih posnetkov, da je bil Bullaro obtožen za dejanje, ki ga ni nikoli zakrivil.

V imenu goriškega kluba je predsednik Vanello javno postavil v dvom celoten zastareli sistem, na katerem sloni košarkarsko pravosodstvo. Razsodni organi so se namreč sklicevali,

upoštevajoč sedanji pravilnik, samo na subjektivno pričevanje sodnika Garibottija, ki je tudi telefonsko potrdil, kar je že zapisal v svojem poročilu. Televizijski posnetki pa so na zelo jasn način pokazali, da je njegova izjava povsem napačna. Zelja goriškega društva je, da bi čimprej spremenili pravilnik sodnega postopka in da bi lahko ob sodnikovem pričevanju vzeli v poštev tudi razne najmodernejše tehnične pripomočke, ki bi omogočali tako natančnejše vodenje košarkarske pravice.

Zmaga Jugoslovank v Faenzi

FAENZA — V okviru mednarodnega ženskega košarkarskega turnirja je Jugoslavija z izidom 91:71 premagala Madžarsko. Najboljša v ekipi je bila režiserka Vangelovska, največ točk (22) pa je dala Nakičeva. Tekma je bila zelo izenačena v prvem počasu (44:40), Madžarska pa je s hitro začetno igro prezagodaj zapravila moči.

V drugi tekmi dneva je reprezentanca Italije premagala domačo Omso s 70:56. Za Italijo je bila tekma malo več kot trening.

Košarka: nastopil je čas obračunov Leto 1987 ni bilo za Segafredo v A-2 ligi najuspešnejše

Leto 1987 ni bilo za prvo goriško košarkarsko ekipo eno najuspešnejših. V lanskem prvenstvu si je Segafredo zagotovil obstanek v A-2 ligi šele po dramatičnem dodatnem srečanju s tržaškim Stefanelom, ki je tako po desetletnem nastopanju med prvligaši ponovno zdrknil v B ligo. Tudi letošnja sezona se ni pričela za goriške barve tako, kakor si je vodstvo društva nadejalo, saj se trenutno ekipa nahaja v zelo kritičnih vodah, čeprav so prav zadnji rezultati pokazali na majhen napredek v igri, kar daje upati v boljšo bodočnost.

Veliko zanimanje za letošnje nastope Segafreda vlada tudi v slovenskih športnih krogih, saj zastopajo goriško društvo kar trije Slovenci: Marušič, Vitez in Devetti. Z njimi smo se malce pogovorili o poteku letošnjega prvenstva in o raznih težavah, ki so stalno karakterizirale nastope goriškega prvligaša.

Jordan Marušič, kapetan in zastavonoša Goričanov, je eden najbolj priljubljenih igralcev nasploh pri Segafredu. S svojo borbenostjo in požrtvovalnostjo je pravi zgled za mlajše igralce. Skupaj s playmakerjem Bullaro je tudi edini igralec, ki ga je po lanskem neuspešni sezoni vodstvo goriškega kluba potrdilo, kar je navsezadnje tudi dokaz zaupanja v njegove igralske sposobnosti. Jordan ni seveda preveč zadovoljen z rezultati in z igro, ki so jo doslej predvajali, meni pa, da je kritično obdobje mimo in da bo z novim letom ekipa le prikazala bolj konstantno igro.

»Mislim, da je letošnja postava potencialno le boljša od lanske, čeprav je zapustil ekipo Ardessi, ki je lani v odločilnih trenutkih večkrat zadel koš z natančnimi trojkami. Vodstvo društva je letos pomladilo igralski kader, tako da so vse moči usmerjene v bodočnost in v ovrednotenje mlajših domačih igralcev, med katerimi je treba v prvi vrsti omeniti Devettija, ki ima letos vse možnosti, da se lahko izkaže. Tudi s tujci bi moralo biti končno vse nared, saj sta Aleksinas in Meents,

Jordan Marušič

ki je zamenjal Pešiča, dobro izbrana dvojica. Kar se tiče Pešiča samega mislim, da se ni dobro ujemal s karakteristikami ostalih igralcev, tako da je predvsem v napadu ostal preveč odrezan iz igre. To pa ne pomeni še, da je bil on glavni krivec za naše začetne slabe nastope, saj se nam je poznala predvsem velika neuigranost in šele v zadnjih tekmah smo pokazali bolj povezano igro. S prihodom Meentsa smo namreč pridobili na metu s srednje razdalje, ki je bil do danes ena naših največjih hib.

Katere ekipe misliš da bodo prav do zadnjega vpletene v borbo za obstanek v A-2 ligi?

»Sodeč po dosedanjih nastopih je Biklim iz Riminija najresnejši kandidat za izpad. Med ostalimi ekipami ni bistvenih razlik, tako da bo tudi letos boj za obstanek izredno oster. Prepričan pa sem, da bomo v drugem delu prvenstva zaigrali mnogo bolje in se bomo tako čimprej oddaljili od nevarnih vod. Z nekoliko športne sreče bi lahko računali tudi na uvrstitev med prvo deseterico, kar bi nam dalo možnost nastopanja v play-off.

Tudi Jožko Devetti se v glavnem strinja s svojim kapetanom. Mladi Vrhovec, ki je letos prvič član prve postave, je po uspešnem začetku prvenstva bil dalj časa ustavljen zaradi operacije na kolenu. Po več kot enem mesecu mirovanja je ponovno stopil na igrišče šele na nedeljskem srečanju proti ekipi Sharp iz Montecatinija. Res škoda, da je prišlo do te poškodbe, saj je v prvih tekmah De Sisti večkrat poslal na igrišče mladega Jožkota, kateremu je zaupal v varstvo tudi prvega strelca A-2 lige, Američana Bryantta.

Joško Devetti

»Naš prvi cilj je seveda ohranitev prvligaškega statusa. Mnogo bo odvisno tudi od same sreče, mislim pa, da se bomo navsezadnje le izognili izpadu. Zelo sem zadovoljen, da lahko nastopam v tako kakovostnem prvenstvu, čeprav se zavedam, da se moram še mnogo izboljšati. Tudi kar se tiče same vloge na igrišču sem se moral nekako prilagoditi prvligaškim razmeram, ker sem v mladinskih prvenstvih igral mnogo bolj blizu koša.

Goriške vrste je letos ojačil tudi Boris Vitez, ki je bil v lanskem prvenstvu najbolj konstanten igralec tržaškega Stefanela, kljub temu pa je ekipa, ki je računala na takojšen povrtek v A-1 ligo, presenetljivo izpadla.

»Mislim, da je lani Stefanel nazadval predvsem zaradi velikega podcenjevanja nasprotnikov, tako da se igralci sami nismo do zadnjega trenutka zavedali nevarnosti izpada. Tudi naša igra je bila skozi celo prvenstvo zelo slaba. Ne bi hotel zato delati nobenih povezav z letošnjimi predstavami Segafreda, saj smo imeli letos v prvem delu veliko smole, tako s poškodbami, kot s samo izbiro tujih igralcev. Šele v zadnjih nastopih nam je končno uspelo pokazati naš realen potencial, tako da bi morali brez večjih težav doseči minimalen cilj, t.j. obstanek v ligi.

Si imel morda kakšne težave z vključitvijo v novo ekipo?

»Z novimi soigralci sem se hitro dobro ujel. Mnoge sem sicer že poznal iz prejšnjih prvenstev in raznih prijateljskih tekem. Tudi trener De Sisti je moj stari znanec, saj sva skupaj preživela dve sezoni s tržaškim prvligašem, tako da tudi z njim ni bilo nobenih problemov.

Kakšne so tiste skrite želje, ki bi te na športnem področju najbolj razveselile v letu 1988?

»V prvi vrsti upam, da bi v novem letu preživljal lepše trenutke, kakor sem jih doživel letos. Želel bi tudi, da bi se ekipa čimprej izvlekla iz nevarnih vod, tako da bi se lahko potegovali tudi za višja mesta. Prepričan sem tudi, da ko pridejo pozitivni rezultati, se tudi samozavest in uspešnost posameznika sorazmerno krepi.

MARKO LUTMAN

Boris Vitez

Anketa revije »Atletica leggera« Johnson pred vsemi

MILAN — V anketi revije »Atletica leggera« je naslov najboljšega za letošnje leto premočno osvojil Kanadčan Ben Johnson. Drugo mesto so prisodili Maročanu Aouiti, tretji pa je bil Sovjet Bubka. V konkurenci žensk so se v vrstnem redu uvrstili Kostadinova (Bolg.), Joyner (ZDA) in Gladisch (NDR).

Mei na silvestrskem teku

BOCEN — V jutrišnjem silvestrskem teku po mestnih ulicah Bocna bosta startala med drugimi tudi Stefano Mei in Salvatore Antibio. Evropski prvak na 10000 m se je medtem obvezal tudi za nastop v Krosu petih mlinov, ki bo marca v Milanu.

Nogomet: Milutinović k Reimsu?

CIUDAD MEXICO — Jugoslovansko-mehiški trener Bora Milutinović naj bi v kratkem prevzel vodstvo francoskega ligaša Reimsa. Milutinović uživa v Franciji določen sloves, ker je svoj čas igral za Nico in Monaco.

Smučanje: Tomba še v formi

BOCEN — Na treningih v kraju S. Cassian je med italijanskimi smučarji odlično formo pokazal Alberto Tomba, ki očitno računa na šesto zaporedno zmago v slalomu, ki bo 5. januarja v Bad Wieseeju (ZRN). Odlična forma postaja sedaj že skrb, ker bi utegnili ne trajati do OI.

Smučarski skoki: začetek novoletne turneje Prve napovedi za OI

OBERSTDORF — Sezona smučarskih skakalcev bo po nekaj tekmah za SP danes končno prišla v živo z začetkom klasične novoletne turneje. Sloves tega ciklusa štirih prireditve je tak, da so ga mnoge vsedrjavne športne zveze postavile za izpit, ki bo odločal o sestavi ekip za nastop na olimpijskih igrah v Calgaryju.

Prireditve se bo danes začela na tehnično zahtevni skakalnici v Oberstdorfu, ki ima kritično točko pri 115 metrih. Skakalnica ima dokaj strmo zaletišče, ki leži v ostrem kotu z odskočnim mostom. Ta značilnost je mnogim skakalcem neprijetna.

Dosedanji izidi na tekmah za svetovni pokal so verjetno nezanesljivi glede na možnosti njihovih zmagovalcev na OI v Kanadi. Vsekakor imajo trenutno vsi na piki muhastega Finca Nykänena, katerega forma naj bi začela bistveno rasti prav ob priliki tekem za novoletno turnejo. Ne gre tudi pozabiti na Weissfloga (NDR) in na katerega od Avstrijcev. Manj zanesljivi naj bi bili drugi, ki so res sposobni izrednih posameznih podvigov, nimajo pa potrebne zbranosti za homogeno nastopanje skozi cel tečen.

V Garmisch-Partenkirchnu bo na novo leto najbolj odmevna tekma, ka-

tero bo televizija oddajala neposredno po svetovnem dunajskem koncertu. 3. januarja bodo skakali v Innsbrucku, 6. pa bo zaključna tekma v Bischofshofnu.

Z dobrimi upi pričakujejo turnejo tudi jugoslovanski skakalci, ki so lani s Primožem Ulago dosegli svojo edino posamično zmago na prireditvi v Innsbrucku. Skakalci iz Slovenije so bili lani sploh med junaki sezone, in malo kasneje za las zamudili velik podvig na svetovnem prvenstvu.

Standardno ekipo Jugoslavije bodo sestavljali Ulaga, Tepeš, Debelak, Zupan, Kopač in Dolar.

Na lanski turneji je bil v končni oceni Tepeš 4., Ulaga 8., Debelak pa 9. Zlata knjiga za nagrado Intersport pa nudi v zadnjih sezonah prva mesta Neuperja (Av. - 1980 in 1981), Deckerta (NDR - 1982), Nykänena (Fin. - 1983), Weissfloga (NDR - 1984 in 1985) in Vettori (Av. - 1986 in 1987).

Zanimivo je, da v svoji 35-letni zgodovini novoletna turneja nikoli ni za beležila podviga štirih zmag enega samega skakalca. Najbliže je bil četverki Japonec Kasaya, ki je l. 1972 zmagal v prvih treh, nato pa s povratkom domov na državno prvenstvo dejansko napravil... harakiri.

Gullit: nagrajena klasa ali krasni kodri?

MILAN — Milanov nadarjeni nogometaš Nizozemec Ruud Gullit je v ponedeljek prejel »zlati žog«, ki ga posebna mednarodna žirija časnika revije podeljuje najboljšemu evropskemu nogmetasu, takoj nato pa je marsikdo čutil potrebo, da kakorkoli to nagrado komentira, analizira, besedno secira, kritizira ali poveljuje. Seveda so svoje dodali tudi sociologi in raznovrstni psihologi, ki so izjavili, da so novinarji nagradili Gullita prej zaradi njegovih krasnih kodrov kot zaradi njegovega nogometnega znanja.

Milanov predsednik Berlusconi je seveda povlekel vodo na svoj mlin ter retorično dejal, da je Gullitova pač tudi Milanova zmaga (!) in da se prav s to zmago odpira pot k svetlejši bodočnosti za svojo ekipo. Kaj pa on, Gullit? Pač kot preprost in inteligen ten fant ga ta nagrada ni preveč ganila, le skromno se je čutil, da je postal naslednik Belanova, Platinija, Rummeniggeja in Crujffa. Pri vsem tem pa je verjetno najlepše to, da je to priznanje posvetil Nelsonu Mandeli, človeku - simbolu borbe proti rasni diskriminaciji v Južni Afriki.

S sprejema na skupščini SR Slovenije

Predsednik skupščine SR Slovenije Miran Potrč in predsednik RK SZDL Slovenije Jože Smole sta predvčerajšnjim priredila v Ljubljani že tradicionalni sprejem za najzaslužnejše športnike Slovenije. Predsednik Smole je v svojem nagovoru poudaril veliko vlogo telesne kulture v družbenem življenju Slovenije. Ne smemo namreč gledati na šport kot neko ločeno dejavnost ampak kot sestavni del življenja nekega naroda. Tekmovalni uspehi pripomorejo k valorizaciji države in naroda, kateremu športniki pripadajo. Športniki ustvarjajo tudi važne mednarodne stike, poglobljajo prijateljstvo med narodi, kar je vsekakor v skladu z zunanjo politiko Jugoslavije. Ravno tako je važna rekreacija, saj povezuje vse delovne ljudi in omogoča, da se poglobljajo prijateljski stiki med delovnimi organizacijami in društvi. Predsednik Smole je ugotovil,

da so se tudi v pretekli tekmovalni sezoni slovenski športniki prav dobro izkazali na raznih velikih mednarodnih tekmovanjih, saj so osvojili v raznih panogah kopico odličij.

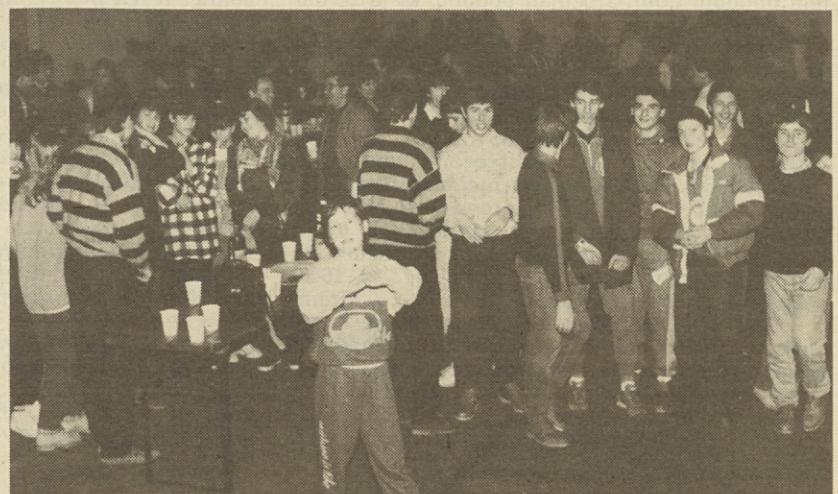
Sledila je podelitev plaketa ZTKO Slovenije. V odsotnosti predsednika Iva Zorčiča, zaradi nenadne obolevosti, je priznanja podelil predsednik komisije za mednarodne stike Bergant. Med nagrajenci je bil tudi Samo Korovec, za osvojevo drugo mesto na svetovnem prvenstvu v kotalkanju. In prav podelitev priznanja Kororovcu je znak, da zamisel in duh o skupnem kulturnem prostoru, v širšem smislu, zadobiva vedno večjo veljavo in pomen; to je dokaz, da so tudi zamejski športniki in telesnokulturni delavci del matične domovine in da jim matična domovina prizna veliko vlogo pri uveljavljanju manjšine v širšem okolju. (zk)

ŠD Breg: veselo in sproščeno ob koncu leta

Tudi nedavni tradicionalni večer, ki ga je priredilo športno društvo Breg, je zelo dobro uspel. Govor in prijatelj je bilo nenavadno dosti, kar dokazuje, da je utrip naših športnikov v Bregu živ in da se tam dela z veseljem in navdušenjem. Na tem slavlju so namreč že vrsto let povabljeni ne samo člani, temveč tudi prijatelji, sodelavci, starši in pač vsi tisti, ki jim je Breg in njegovo delovanje pri srcu.

Večer je potekal v neformalnem vzdušju, kot je že navada, Bregovi prijatelji pa so se zadržali v občinski telovadnici tja do poznih večernih - nočnih ur.

Na sliki: prepolna občinska telovadnica veselih in vedrih obrazov, med katerimi so najštevilnejši nogometaši.

Na tradicionalni novoletni akademiji Zelo uspešno sodelovanje med ŠK Kras in TVD Partizan

Z živahno telovadno točko, ki sta jo pripravila vaditelja Sonja in Roberto Milič, so člani ŠK Kras popestrili že tradicionalno novoletno akademijo pobratenega društva TVD Partizan Moste. Telovadno društvo iz Ljubljane se je predstavilo občinstvu le z nekaterimi od mnogoštevilnih panog, ki jih goji. Med njimi naj omenimo le vrhunsko ritmično gimnastiko, s katero so prodrli v sam vrh jugoslovanskih telovadcev. Vse nastopajoče je obdaril dedek Mraz, predsednika obeh društev pa sta na večerji izmenjala zdravici z najboljšimi željami za nadaljnje uspešno delo in sodelovanje. (JJ)

Pogovor s predsednikom in odborniki kriškega športnega društva Razvejana dejavnost ŠD Mladina

V desetih letih delovanja je ŠD Mladina iz Križa nedvomno opravilo ne samo za vaško skupnost, temveč tudi za vse naše telesnokulturno gibanje zelo dragoceno delo.

Letos proslavlja društvo svojo desetletnico, kar je že lep jubilej, odborniki in predsednik Ennio Bogatec pa imajo daljnosežne cilje, ki jih bo mogoče uresničiti še z boljšo organizacijo, s strnjnimi močmi ne samo vaščanov, temveč vseh, ki jim je to društvo pri srcu.

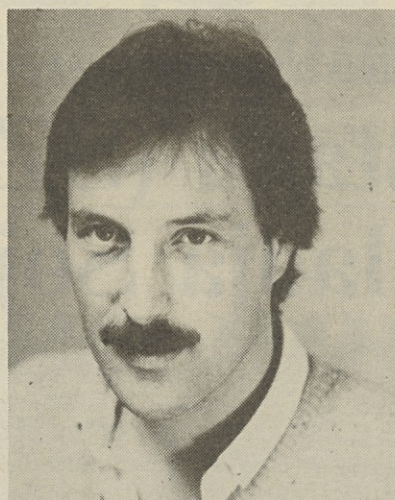
»Mislim, da smo desetletnico nepretrganega delovanja ovrednotili in obenem obogatili z odprtjem odbojkarškega in rekreacijskega igrišča pod Domom Albert Sirk. To je seveda terjalo ogromno udarniškega in dolgoletnega dela vseh nas,« je uvodoma dejal predsednik Bogatec.

Za delovanje posameznih sekcij pa je prepustil besedo odgovornim raznih dosekov.

Odgovorni za rolkarsko sekcijo in trener Boris Bogatec: »Z rolkanjem smo pri društvu začeli pred tremi leti. Na letošnjih šestih tekmah smo s svojimi petimi tekmovalci, ki so predvsem začetniki, dosegli nepričakovano spodbudne rezultate. Treniramo trikrat tedensko, in sicer na zasebni asfaltni cesti, tako da ni bojzani glede prometa. Naš cilj je, da postopoma in preudarno uvajamo naše tekmovalce v ta šport, v katerem so potrebne izkušnje in seveda tudi finančna sredstva. Pri tem bi se za tehnično pomoč zahvalil ŠD Grmada in tudi vsem staršem naših tekmovalcev za sodelovanje.«

ŠD Mladina ima, kajpak, dokaj razvejano smučarsko sekcijo, katere eden od odgovornih je Rado Šuber.

»Smučarska sekcija nepretrgano deluje skoraj skozi vse leto. Tu so suhi treningi, predsmučarska vadba, nastopi na vseh mogočih tekmah kot šolska, zamejska, društvena tekmovalja

Predsednik ŠD Mladina
Ennio Bogatec

ter seveda nastopi na tekmovanjih v okviru italijanske smučarske zveze. Dela zares ne manjka,« je rekel Šuber.

In to seveda ni vse! Dela z organizacijo je na pretek. ŠD Mladina je priredila uspel sejem smučarske opreme, ki je bil obenem tudi lepa priložnost, da so se člani srečali; prav pred dnevi je skupina smučarjev trenirala na Krvavcu; da bi najmlajši (katerim ŠD Mladina posveča veliko pozornost) vzljubili to športno zvrst, je društvo priredilo tečaj na plastični progo itd. In že je treba misliti na organizacijo avtobusnih izletov, na zimovanje, na sklepno društveno tekmo itd.

»Nenazadnje,« je dejal Šuber, »ne smemo pozabiti na združeno zamejsko smučarsko ekipo, v kateri sodeluje dober del tekmovalcev našega društva in zahteva od vseh nas velik organizacijski napor in trud. Trdno smo namreč prepričani v skupno sodelovanje. Ob koncu naj bi se tudi jaz iskreno

zahvalil staršem naših otrok za neprecenljivo sodelovanje.«

»Naša sekcija,« je dejala odgovorna za baletni odsek Marica Sedmak, »deluje že od samega nastanka društva. Trenutno imamo 23 otrok do 15. leta starosti, nekdanji pa smo jih imeli tudi več kot 50. Otroci, ki so razdeljeni v dve skupini, trenirajo dvakrat in večkrat tudi štirikrat tedensko pod vodstvom izkušene baletne vaditeljice Kocjančičeve. Z baletno dejavnostjo pa skušamo dati najmlajšim osnovne pojme telesne vzgoje in da le-ti vzljubijo glasbo in ples. Pomembno je tudi, da v bodoče vzgojimo take člane, ki bodo pri društvu v pomoč kot organizatorji ali odborniki. Tudi v tej sezoni smo opravili več nastopov v zamejstvu in tudi v Jugoslaviji, sezono pa navadno sklenemo z zaključno prireditvijo.«

Toliko o sekcijah. Stiska s prostorom pa nam ne omogoča, da bi lahko izčrpno opisali tako bogato in razvejano dejavnost tega društva in predvsem vložen napor predsednika, odbornikov in vseh članov.

Predsednika Bogatca pa smo vprašali še za težave, s katerimi se društvo sooča, in za bodoče cilje.

»Problemov je več,« je dejal predsednik. »Želeli bi, da bi bilo zanimanje vaščanov do društva večje. Primanjkuje mladih odbornikov in društvenih kadrov ter trenerjev. Problemi so tudi glede finančnih sredstev, ki naj bi omogočila nadaljnje delovanje društva. Pogrešamo pokrit prostor, ki bi olajšal nemoteno delovanje. Še pred nekaj leti smo imeli zelo uspešno namiznoteniško sekcijo in spet bi jo hoteli oživeti. Eden od problemov našega delovanja je tudi soupravljanje Doma A. Sirk. Želeli bi, da bi prišlo do uresničitve novega športnega centra. Nazadnje pa bi omenil akcijo, ki smo jo sprožili za nakup novega kombija, ki nam je nujno potreben za prevoz naših tekmovalcev.« (bl)

Številna prisotnost med deseterico atletov AD Bor Infordata

S tablicami deseteric v posameznih disciplinah in kategorijah, ki jih je te dni izdala atletska federacija naše dežele, so tudi pri AD Bor Infordata dobili inštrument, ki zelo zanesljivo definira uspešnost atletskega kolektiva našega ranga. Številčna prisotnost naših atletov v desetericah definira širino kvalitete baze, mesta pri vrhu pa dejansko ožjo kvaliteto, primerljivo z ostalimi atletskimi kolektivi v naši deželi. Skratka, sodbi, ki jih dajejo deseterice, ni moč ubežati. Seveda so za društvo, kot je naše, pomembni pokazatelji tudi drugi parametri, kot npr. število naslovov na deželni prvenstvi, število atletov z normo za nastop na državnih prvenstvih in še kateri.

V tablicah deseteric za preteklo sezono so predstavniki našega društva česče prisotni kot prejšnja leta. Razvrščeni pa so takole: štiri 1. mesta (R. Pavlica z 49,12 m v žogici pri dečkih, A. Bavčar s 37,70 m v kopju pri ml. mladinkah in A. Škabar ter A. Oberdan s 15'5 na visokih ovirah oziroma 50,28 m v metu kopja pri st. mladincih), eno 2. mesto (C. Coslovich s 34,56 m v kopju pri ml. mladinkah), dve 3. mesti (I. Sedmak s 6,63 m v daljini in 14,06 m v troskoku), šest 5. mest (A. Bavčar z 29,76 m v disku, V. Kermec s 5,17 m v daljini pri st. mladinkah, I. Stopar s 40,44 m v kopju pri kadetih, A. Škabar z 1' na nizkih ovirah, B. Race z 41,96 m v kopju pri st. mladincih in štafeta 4x100 s 45" pri članih), eno 6. mesto (A. Oberdan s 6,31 m v daljini), dve 7. mesti (M. Guštin s 23,16 m v kopju pri st. mladinkah in M. Možina z 11'3 na 100 m pri st. mladincih), dve 8. mesti (A. Bavčar z 11,22

m v krogli in J. Kozlovič s 17'52"0 na 5000 m pri st. mladincih), eno 9. mesto (štafeta 4x400 pri članih) in dve 10. mesti (I. Sedmak z 11'4 na 100 m in M. Možina s 23'4 na 200 m). Je to malo ali veliko? Rekli bi, da zelo solidno v primerjavi z mnogimi številčno neprimerljivo močnejšimi društvi v naši deželi, saj se glede na število članstva (nekaj več kot 20, brez atletske šole) bolje ne bi mogli uvrstiti. To trditev potrjuje dejstvo, da so naši atleti dosegli kar 21 uvrstitev med deseterico v naši deželi ali, kar je za naš namen še bolj ilustrativno, kar 13 naših predstavnikov je po enkrat ali večkrat prisotnih v lestvicah, kar tudi pomeni, da je le-teh več kot polovica atletov, ki redno trenirajo. Ta prikaz prav tako priča, da se kvalitetni vrh našega društva neprestano piramidalno oži in je v tem trenutku pri številu okoli 8. To je dobro. Kar pa ni dobro (kar je iz prikaza prav tako očitno), je šibka prisotnost v vrhu najmlajših. Od 10-12 aktivnih atletov, ki so obiskovali atletske šole, se je prodor v vrh posrečil le dvema (Pavlica in C. Coslovich). Atletska šola svoje poslanstvo nedvomno opravlja na najboljši način, saj bi brez nje društvo ostalo na stopnji primitivnega kadrovanja in še posebej vzgoje mladih. Dotek mladih v atletske šole je preskromen in ker ni možnosti za kakršnokoli širšo bazo članstva, grečo stvari z rasto kvalitete vrha svojo naravno pot; to je tipu društva, ki goji predvsem kvalitetne posameznike.

Kot drugi pokazatelj kakovosti (v deželnem merilu, seveda) je štet število osvojenih naslovov dežel-

nih prvakov. Tu se je naše društvo lepo uveljavilo - dobili smo 5 deželni prvakov (Pavlica, Bavčar, I. Sedmak, A. Oberdan in A. Škabar).

Tretji činitelj, ki pa že definira naš ožji kvalitetni vrh, je število atletov, ki so v pretekli sezoni postavili norme za nastop na državnih prvenstvih. Teh je 6 (A. Bavčar, C. Coslovich, I. Sedmak, G. Sedmak, A. Oberdan in A. Škabar). Zaenkrat visokih uvrstitev na državnih prvenstvih, razen 5. mesta Bavčarjeve, ni, a je v bodoče pričakovati tudi te.

Brez težav pa tudi atletske kolektive s stadiona 1. maj seveda ni. Društvo je zapustila Analiza Bavčar, ki je podlegla splošni psihozi preseljevanja iz kluba v klub in odšla za svojim trenerjem k tržaškemu CUS. S tem se je bržčas končal trend odhajanja iz našega kolektiva. Imamo razlog za trditev, da generacija, ki ostaja, razume pripadnost in vernost svojemu, edinemu slovenskemu atletskemu kolektivu v Italiji predvsem kot častno dejanje. Naslednje težavo vidimo v dejstvu, da so nekateri naši atleti prišli do t. i. kvalitetnega praga, ki za trenerje in društvo pomeni dodatno obremenitev, za prve časovno, za naslednje pa gmotno. Znano je, da delo z dvema ali tremi kvalitetnimi atleti odtehta delo s celo ekipo v skupinskih športih. Naši trenerji si takih privilegijev pač ne morejo privoščiti, zato bo moral odbor res napeti vse sile, da pridobi za delo v društvu nekaj novih, za delo z mladino vzgojno primernih trenerjev. (I. Pertot)

obvestili

SK DEVIN
obvešča, da je na razpolago še nekaj prostih mest za nedeljske izlete v Podklošter. Cena štirikratnega prevoza 50.000 lir, tečaj 25.000 lir, štirikratni prevoz in tečaj 75.000 lir, enkratni prevoz 14.000 lir. Informacije in vpisovanje na društvenem sedežu ali tel. 200771.

SMUČARSKI ODSEK ŠD BREG
priredi 10., 17., 24. in 31. januarja 1988 avtobusne izlete v Sappado s smučarskimi tečaji za začetnike. Vpisovanje na sedežu društva danes ter 4. in 5. januarja od 20. do 21. ure.

*Smučarski klub Devin
želi članom
in prijateljem
srečno in uspeha
polno
novo leto 1988*

Statistični pregled po 11. kolu tretje nogometne amaterske lige

Brežani s 13 točkami trenutno na šestem mestu lestvice

Zaradi praznikov bodo amaterska nogometna prvenstva prekinjena do nedelje 10. januarja 1988. Vse ekipe pa tega predvidenega počitka ne bodo izkoristile, ker morajo igrati nekaj zaostalih tekem (po vsej verjetnosti jih bodo igrali prav med prazniki).

V posameznih prvenstvih, kjer igrajo naše ekipe, bodo ob nadaljevanju 10. januarja igrali zadnje kolo zimskega dela prvenstva in s tem bodo znani zimski prvaki, razen v skupini »L« 3. AL, kjer se je prvi del že končal v nedeljo, 13. t. m.

Zato smo izkoristili ta premor, da vam posredujemo nekaj statističnih podatkov o tem prvenstvu.

Prvenstvo 3. AL skupina »L«, ki se je začelo 4. 10. 1987, nima primerjave z lanskim, ker je lani v tej skupini igralo 13, letos pa nastopa le 12 ekip. Naslov zimskega prvaka si je zagotovila ekipa S. Marca, ki je v 11 tekmah zbrala 19 točk. V 66 prvenstvenih tekmah je skupno padlo 158 golov (povprečno torej 2,37 gola na tekmo). Največ golov, 23, so dosegli v 10. kolu, najmanj (8) pa je padlo v 3. in 4. kolu. Ena tretjina, to je 22 tekem, se je končalo pri neodločenem izidu. Največ remijev (4) pa je bilo v 3. kolu, medtem ko v 1., 5. in 10. kolu ni bilo neodločenih rezultatov.

Poglejmo sedaj nekaj rekordov (pozitivnih in negativnih) posameznih

Trenutka s prvenstvenih srečanj Brežanov. Levo: proti doberdobski Mladosti, desno: proti Fincantieriju.

ekip. Moštvo S. Marca poleg tega, da si je zagotovilo naslov zimskega prvaka, ima najprodornejši napad (22 golov), najbolj solidno obrambo (4 gole), doseglo je največ (8) zmag in obenem skupno s Fossalonom ni še izgubilo. Vse negativne rekorde v glavnem ima moštvo Euforie, ki je prejelo največ (32) golov in ni še zmagalo. Z Romano si delita še tri negativne rekorde, in sicer z le-tem sta dosegli najmanj (6)

golov, kar devetkrat izgubili in dosegli najmanj (1) remijev. Rekord za remije pa je ekipa Fossalona, ki jih je dosegla kar osem.

LESTVICA NAJBOLJŠIH STRELCEV:
6 golov: Sannini (S. Marco)
5 golov: Pelosi (Chiarbola), Bassanese (Fossalon), M. Tercon (Hermada)
4 gole: D. Argentin (Mladost), Kelemenich in Prašelj (Breg), Zaccaria (Fossalon), A. Vescovo (Gaja), Cociani (Her-

mada), Miorin in Pascon (S. Marco), Zucca in Razem (S. Andrea).

Sedaj pa pogledjmo podrobneje, kako so v tem prvem delu igrane naše ekipe.

BREG

S 13 osvojenimi točkami so Brežani zasedli šesto mesto na lestvici.

V šestih tekmah na domačih tleh so premagali Chiarbolo in Euforio, remizirali proti Fincantieriju in Gaji, ter

izgubili s San Marcom in Mladostjo. V Dolini so torej zbrali 6 točk, dali 4 in prejeli 3 gole.

V petih gostovanjih so premagali Romano, Hermada in S. Vito, prisilili na delitev točk Fossalon ter izgubili s S. Andreo. Zbrali so 7 točk, dali 8, prejeli pa 4 gole. Skupni obračun Brega po prvem delu prvenstva je 13 točk (5 zmag, 3 remiji, 3 poraze), 12 danih in 7 prejetih golov.

V 11 tekmah so bili štirje Brežani izključeni: Corbatti (Hermada), Pavlečič (Fincantieri), M. Tul (S. Andrea) in Di Sotto (Euforia).

»Plavi« so imeli na razpolago tudi tri 11-metrovke, dve (Fossalon in S. Andrea) je uspešno izvedel Kelemenich, ki je pa najstrožjo kazen zastreljal proti Hermadi. Imeli pa so proti dve 11-metrovki.

Trener Ivan Horjak je doslej poslal na igrišče kar 19 nogometašev, od katerih so le trije nastopili v vseh tekmah (v oklepaju doseženi goli).

11 tekem: Hervatin, Kelemenich (4) in Paoli; 10: S. Olenik (2), Paoletti, M. Tul, Zonta in Prašelj (4); 9: Albertini (1); 8: Germani in Corbatti; 7: Di Sotto; 6: I. Tul; 5: Celin (1); 4: Kerstic in Jež; 2: Giuressi in Martini; 1: Tamaro.

BRUNO RUPEL

(nadaljevanje sledi)

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 250 - din, naročnina za zasebne mesečno 2.000 - din, trimesečno 5.000 - din, letno 20.000 - din, upokojenci mesečno 1.500 - din, trimesečno 3.750 - din, letno 15.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000 - din, letno 30.000 - din, nedeljski letno 4.000 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglašni - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglašni 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglašni 700 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtice, zahvale in sožalja po formatu. Oglašni izdelek Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

30. decembra 1987

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Kozmonavt Romanenko postavil rekord bivanja v vesolju V Kazahstanu (SZ) pristala vesoljska ladja Sojuz TM-3

MOSKVA — Sovjetska tiskovna agencija Tass je sporočila, da so se včeraj iz sovjetske vesoljske postaje Mir vrnili astronauti Juri Romanenko, Aleksander Aleksandrov in Anatolij Levčenko. Njihova vesoljska ladja Sojuz TM-3 je s pomočjo ogromnega padala pristala v Arkaliku (Kazahstan) natančno ob 12.15 po moskovskem času. Prihod treh sovjetskih kozmonavtov je precej nepričakovan, saj so njihov pristane napovedali za prvi januar.

Na vesoljski postaji Mir sedaj delata kozmonavta Vladimir Titov in Musa Manarov, tam bosta ostala kar eno leto, njuno misijo pa že omejuje kot »prvi korak v poti proti Marsu«.

V mesecih, ki so jih kozmonavti preživeli v vesolju so razvijali geofizične, zdravstvenobiološke in astrofizične raziskave. Teleskop, ki je postavljen na vesoljski postaji, pa je prvič zabeležil sevanje zvezde supernove na veliki Magelanov oblak.

Največ pozornosti pa so sovjetski astronauti posvetili študiju posledic, ki jih ima na človeški organizem dolgo bivanje v vesolju ob pomanjkanju gravitacijske teže. Kljub stalnemu zdravstvenemu nadzoru pa je imelo dolgo bivanje v vesolju svoje negativne posledice. Najhujše posledice je imelo bivanje v vesolju na Romanenka, čigar obseg mišic na nogi se je zmanjšal za 15 odstotkov. Romanenko je sicer ostal na postaji Mir najdlje (326 dni) in je s tem postavil nov rekord bivanja v vesolju. Kozmonavti po povratkih s prejšnjih poletov večkrat nekaj dni niso mogli hoditi, Tass pa poroča, da tokrat teh težav povratniki iz vesolja nimajo.

Sovjetska zveza načrtuje polet na Mars do konca tega stoletja, vožnja v obe smeri pa bi trajala najmanj tri leta.

Na sliki (Telefoto AP): sovjetska vesoljska ladja Sojuz TM-3 med včerašnjim pristankom v Kazahstanu (zgornja slika), trije sovjetski kozmonavti (spodnja slika) po včerašnjem pristanku

Tudi nova obleka sodi k novoletnemu voščilu

RIM — Če so prazniki priložnost, da si voščimo vse dobro, da se obdarimo, da se obiskujemo, so tudi priložnost, da se pokažemo lepo, na novo, predvsem drugače, kot sicer oblečeni.

Novoletni prazniki so ena takih priložnosti, ki jih trgovci ne izpušijo iz rok. Vse trgovine vabijo in naravnost navajajo, da si kaj kupimo, da se oblečemo tako, kot to moda zahteva.

Izložbena okna so eno samo razkošje. Vse se blešči in sveti, vse je v znamenju tega, kar nam današnja moda ponuja: bogastvo v krojih, barvah, okrasih, predvsem pa bogastvo v tkaninah, ki so za te praznične dneve kot iz Tisoč in ene noči.

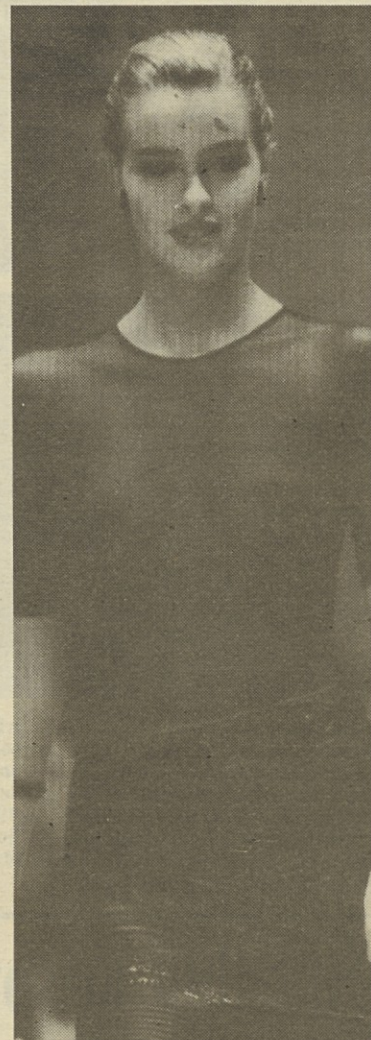
Pravijo, da mora človek dočakati novo leto vsaj z enim novim delčkom svoje garderobe. Modni eksperti dodajajo letos še novo pravilo: vsaka ženska naj ima na sebi za Silvestrovo noč nekaj rdečega. To baje prinaša srečo ter dela žensko lepšo, privlačnejšo.

Kaj pa kratka krila? Ta so tu in bodo v svetu mode še nekaj časa ostala. Med ženskim svetom sicer niso prodira tako, kot so si modni kreatorji zamislili, a tiste, ki jih nosijo, jih razkazujejo s tolikšno samozavestjo, da ima človek občutek, kot da jih je na ulicah mnogo več, kot jih je v resnici.

No, morda se bodo na splomlad kratka krila še bolj uveljavila. Ne obeta pa se jim dolga doba trajanja. Američanke, ki so bile, poleg Angležin, največje zagovornice mode kratkih kril, so se jim že začel odpovedovati in napovedujejo, da si bodo za prihodnjo jesen omislile zopet daljša krila, celo kar precej pod koleno.

Pravijo, da so bili te novice o ponovni modi dolgih kril najbolj vesel lastniki tekstilnih tovarn, čeprav dvomimo, da so bili kaj na izgubi pri kratkih krilih, ki so bila res kratka, a izrendo nabrana, podvihana, košata, s številnimi volani itd.

Če ste navdušene za kratka krila, potem si jih le hitro privoščite. Moda je danes muhasta in pripravljena na hitre in radikalne spre-

membe. Danes so torej kratka krila še glavni del ženske garderobe; že jutri bodo morda pozabljena in izven mode.

Pa naj bo tako, ali drugače. Čakajo nas prireditve ob slovesu od starega leta; zato se nanje pripravimo tudi z našo zunanostjo, ki naj bo odsev vsega, kar si v novem letu želimo in česar smo se hoteli, s slovesom od starega, posloviti. (N. L.)

Neverjetne vesti tiskovnih agencij

RIM — Italijanska tiskovna agencija ANSA razpolaga z elektronskim arhivom DEA. Elektronski arhivi tiskovnih agencij so, kot sleherni arhivi, izredno uporabni viri informacij. Ko jih ne bi imeli, kdo bi se sploh spomnil na vesti, da obstaja na Kitajskem kamen, ki ga žgečka! Prav tako bi lahko mirno pozabili na človeka, ki nekje v Etiopiji trdi, da se pri 228 letih starosti še vedno aktivno ukvarja s seksom.

Obe vesti sta najbrž izmišljeni, arhiv ANSA pa ju bo shranil, saj sta bili obe redno objavljene. Podobnih »vesti« se je v letu 1987 zbralo kar precej. Sovjetska tiskovna agencija TASS je omenila primer 4-letnega fantiča, ki mu prijatelji pravijo kozmonavt. Omenjeni otrok se baje rad igra s sovrstniki. Tekati gor in dol po stopnicah pa je zamudno, zato »kozmonavt« skaka kar skozi okno na dvorišče, pa čeprav (beri in se čudi) stanuje v sedmem nadstropju!

Japonci imajo izreden posluh za mačke, saj imajo celo mačjo filmsko zvezdo Chat-ran. Tako so se primerno razpisali o mucki Miki-Chan, ki je našla pot domov po poldrugem letu. Je že res, da se je Miki-Chaninim lastnikom pojavila mačka s krajšim repom in drugačne barve, družina pa jo je kljub temu priznala za svojo, in dvignila v njenem imenu nagrado »mačke leta«.

Britanci so se čudili vesti o krapu, ki so ga ulovili v Franciji (v Fontainebleauju), a je prispel živ in zdrav v Sheffield, kjer ga je neki dobrosrčni prodajalec vrge v vodo. V Pakistanu, kjer se baje rado dogaja, da mrlič vstane, in se pridruži sorodnikom pri sedmini, se temu najbrž ne bi čudili. Tudi na Kitajskem, kjer se rojevajo dekleta z repom, se morajo dogajati res neverjetne stvari, da jih tisk sploh beleži. Moški, ki je postal ženska, se poročil in rodil otroka, pa je tudi za kitajske pojme dovolj neobičajen pojav.

V okviru vsedržavne akcije »mirno novo leto« zaplenili na stote petard in umetnih ognjev

RIM — Na silvestrovo bo pokalo, a ne povsod in ne povsod tako, kot so nekateri predvidevali. Tiho bo menda v Castagnaru pri Veroni, kjer so občinske oblasti prepovedale prodajo petard in umetnih ognjev. Manj živahno pa bi moralo biti tudi v Rimu, saj je policija zasegla pol tone izredno nevarnih pirotehničnih vragolij. Policija je prijavila šestnajst oseb, ki so prodajale petarde, papirnate bombe in prepovedane umetne ognje. Pet stotov izgubljenih petard niso mačje solze, še posebej ne za tiste, ki s smodnikom napolnjene kartonske tulce prodajajo.

Tudi v Neaplju, domovini petard, se policija trudi, da bi vestno izvajala vsedržavno akcijo »mirno novo leto«. Tako sta se znašla za zapahi dva prodajalca novoletnih bombic, policija pa jima je zaplenjeni material uničila na neki zapuščeni plaži.

Na sliki (Telefoto AP): del eksplozivnega plena neapeljske policije

Petnajstletni gusar na začasni svobodi

RIM — Adalgisa Scionija, petnajstletnega zračnega gusarja, ki je prejšnji teden preusmeril letalo nizozemske družbe KLM z 91 potniki na romo na letališče Fiumicino, so včeraj izpustili na začasno svobodo. Zadevni sklep je sprejel sodnik za mladoletnike Gianfranco Dosi in Scioni je že včeraj zapustil zapor za mladoletnike v kraju Casal del Marmo pri Rimu.

Seveda še ni znano, kakšna usoda bo doletela mladega zračnega gusarja. Mnogo bo odvisno od odgovora, ki ga bodo sodnikom posredovali psihiatri. Okoliščine dogodka pa so že pojasnjene: Adalgiso se je po kratkih počitnicah pri starih starših v Amsterdamu, kjer je kot otrok izseljenec preživel dolga leta, vračal domov, v sardinsko vas Arbus. Sem se nikakor ni hotel vrniti in tako se je odločil za preusmeritev letala. Sedaj pa se je vrnil v Arbus, kjer so skrb zanj poverili socialnemu operaterju. Slednji bo moral sestaviti poročilo o njegovem vedenju in na osnovi tega poročila se bodo sodniki odločili za kazen ali za zdravljenje.

Pretežno bodo doma, sicer pa gredo na tople otoke, v Moskvo in Pariz Kam pojdejo Italijani za silvestrovo

RIM — Prebivalci Apeninskega polotoka bodo potrošili najmanj 1.000 milijard lir za to, da se čim dostojneje poslovijo od starega in pozdravijo novo leto. Zanimivo pri tem pa je, da bodo silvestrsko pojedino že spet v večjem številu pripravili v domačem krogu, zvečinoma na prijateljski zidovi. Silvestrovanje v gostiščih je zadala namreč precejšnji udarec državna ustanova za avtorsko pravo SIAE, ki ji je treba plačati tudi za take prireditve posebno pristojbino: to je narekovalo kar 20 do 25 odstotkom gostincev, da se odpovejo pripravi banketa, saj bi premalo zaslužili oziroma imeli morda še zgubo.

No, kakor koli že, ljudje se vzhiceno pripravljajo na letni zasuk, čeprav, kot rečeno, zvečine med domačimi zidovi. Trgovci z jestvinami imajo zato polne roke dela (in žepe) in še predvsem prodajajo specialitete, ki so za ta čas kot nalašč: polnjene svinjske krače

(»zamponi«), nekakšne svinjske klobase (»cotechini«) in lečo, zlasti pa ribe, kot npr. najboljšo sorto jegulje (»capitone«), raroge in najokusnejše školjke.

Kdor pa ne bo doma, bo slovo od »starčka« in rojstvo »deteta« proslavil vseeno v javnem lokalu, sicer tako v Trstu in Vidmu kot v Milanu, Rimu, Turinu in Bologni ali Neaplju, Siracusi, Catani in Palermu. »Poprečna« silvestrska večerja z rarogom in svežim lososom ob glasbeni spremljavi ga bo stala 130.000 lir; zahtevnejšo pojedino s kaviarjem in ostrigami (spet seveda ob glasbi), a tudi z obvezno večerno obleko, bo plačal 300.000 lir; še finejši banket z »ekskluzivno« predstavo ga bo veljal kar pol do enega milijona lir, a za skromnejši konec leta bo odšel »komaj« 80.000 lir.

Na voljo bodo kajpak tudi diskoteke, plesne dvorane in podobni lokali, kjer bo po-

skrbjeno tako za hrano in pijačo kot in predvsem za množično zabavo: poleg glasbe ti bodo postregli s »panetonom« in »šampanjem« za 30 do 70.000 lir, sicer pa bodo na razpolago domača peneča se vina, morski sadeži, ješeter z žafranom ali nasoljen pa »ravjoli« z račjim mesom in vsakovrstne slaščice.

Precej bo tudi takih, ki bodo prebili noč z 31. decembra na 1. januar v tujini. Pravijo, da jih bo 300.000 in da bodo porabili 600 milijard lir, saj stane tako potovanje poprečno 2 milijona lir na osebo. Odleteli bodo (če že niso) na Maldive in Sejšelske ter Karibske otoke, a kakih 10.000 Italijanov - 25 odstotkov več kot lani - bo odpotovalo v Sovjetsko zvezo. Pretežno pojdejo v Moskvo, kjer si bodo ogledali prestižno predstavo v Bolšoj teatru, zadnji dan v letu pa prebili v restavraciji Kosmosa s pristnim kaviarjem. Marsikdo bo šel tudi v Pariz in ZDA.